

OM AZONOSÍTÓ: 200962

A KISKUNFÉLEGYHÁZI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

6100 KISKUNFÉLEGYHÁZA, Mezősi Károly u.2.

2022.09.01-től visszavonásig

TARTALOM

I. Bevezető

1. A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda jellemző adatai
2. Nevelési alapelveink
3. Óvodai nevelésünk általános célja
4. Gyermekkép
5. Óvodakép
6. Az óvodai élet szervezeti keretei és működési rendje
7. Tervezés és az óvoda dokumentumai

II. Óvodai nevelésünk feladatai

1. Az egészséges életmód alakítása, testi egészségnevelés, egészségvédelem, egészség fejlesztési program (prevenció)
2. Érzelmi, erkölcsi és közösségi értékorientált nevelés
3. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés

III. Tevékenységek az óvodában, tervezett napi gyakorlat leírása

1. Játék
2. Munka jellegű tevékenységek
3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás
4. Mozgás
5. Külső világ tevékeny megismerése
 - Természeti-, társadalmi-, technikai környezet megismerése
 - A környezet téri-, formai-, mennyiségi megismerése /matematika/
6. Verselés, mesélés
7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
8. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

IV. Ünnepeink, hagyományaink

V. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

VI. Gyermekesélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

1. Gyermekvédelem az óvodában
2. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, valamint különlegesen tehetséges gyermekek nevelése
3. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének elve

VII. A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése

VIII. Tagintézmények nevelési specialitásai

IX. Az óvoda kapcsolatai

1. Szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái
2. Kapcsolat társintézményekkel

Érvényességi rendelkezések

Legitimációs záradék

Törvényi megfeleltetés

BEVEZETŐ

1. A KISKUNFÉLEGYHÁZI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata Képviselőtestülete a közoktatásról szóló 1993. évi LXXI. Törvény 102. § /2/. bekezdésében foglaltak figyelembe vételével határozatot hozott a város 9 óvodájának integrációjáról.

2007. augusztus 1-től Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda névvel új óvoda jött létre. Az intézmény székhelye a Dózsa György utcai Napköziotthonos Óvoda. Az óvoda tagintézményei:

- Bercsényi utcai Óvoda
- Kossuthvárosi Óvoda
- Százszorszép Óvoda
- Bankfalui Óvoda
- Móravárosi Óvoda
- Szegedi úti Óvoda
- Móra utcai Óvoda
- Nagyszőlő úti Óvoda

A tagóvodák vonatkozásában a jogutód intézmény a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda lett. Pedagógiai programunkban biztosítani szeretnénk annak lehetőségét, hogy a tagóvodák saját nevelési gyakorlatuk szerint működjenek. Közös alapelveink, céljaink, feladataink és tevékenységeink meghatározása mellett tükrözni szeretnénk az egyes óvodák helyi sajátosságából adódó egyéni arculatot, amely színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

Szemléletegyesítő elveink, célkitűzéseink, feladataink, összeegyeztetve kerültek megfogalmazásra. Csak olyan célokat, elveket foglalmaztunk meg, melyek koherensek az Országos Alapprogram és a helyi közoktatási koncepció céljaival, megfelelnek a törvényi elvárásoknak, figyelembe veszi Magyarország Alaptörvényének értékeit.

2. NEVELÉSI ALAPELVEINK

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Nevelőmunkánk a családi nevelés elsőbbségét elismerve segíti és kiegészíti azt. A család mellett, partnerként veszünk részt a nevelési folyamatban.

Nevelő-fejlesztő munkánk hagyományokra épül, ugyanakkor fogékonyak vagyunk az új értékekre és igyekszünk megfelelni a mindenkori társadalmi igényeknek és a gyermekek érdekeinek.

A társadalmi elvárásoknak megfelelően alapelvünk, hogy olyan viselkedési jellemzőket és ismereteket alapozzunk meg gyermekeinkben, amelyek a demokratikus jogállamban biztosítják a későbbi stabil, egészséges életvezetést, a mindenkori társadalmi elvárásokhoz történő alkalmazkodás képességét.

Mint nevelési intézmény, ellátjuk az óvó-védő, szociális, nevelő- és személyiségfejlesztő funkciót. A gyermekek jogait biztosítjuk és védjük – a gyermekeknek joga van a törvények nyújtotta védelemre, gondozásra, nevelésre, szeretetre és megértésre, gyermek voltának elismerésére és képességei fejlesztésére. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Óvodáinkban a gyermeket tisztelet, szeretet, elfogadás és megbecsülés övezi, nevelésünk során gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről. Minden gyermek egyenlő eséllyel részesül színvonalas nevelésben.

Nevelésünk a személyiség teljes kibontakoztatására irányul az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását, a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelését.

A gyermek fejlődését önmagához viszonyítva elemezzük. Esélyt adunk a fejlődésben lemaradásokat mutató gyermekek, illetve a gyorsabb ütemben fejlődő gyermekek számára. A befogadó /inkluzív/ pedagógiát, mint szemléletet elfogadjuk.

Céljaink meghatározásánál abból a sajátos helyzetből indultunk ki, hogy az intézmény tagóvodáinak munkáját felölelve, összességében és egységesen is tükröződjön a területi elhelyezkedésből, a tagóvodák hagyományaiból adódó lehetőségek kihasználása. Nevelőmunkánk során megőrizzük és ápoljuk a hagyományokat.

Fontosnak tartjuk azon képességek- és készségek alapozását, amely az információs társadalom által megkívánt személyiségjegyek kialakulását segítik, többek között a kommunikációs készség

fejlesztését, a gyors problémafelismerő és döntési képesség alapozását, a konfliktusok kezelésének képességét. Kiemelten kezeljük, ezért olyan elemeket építünk programunkba, amelyek pozitív irányba alakítják a gyermekek saját egészségükhöz és a természeti és társadalmi környezetükhöz való viszonyát.

Példaértékűen nevelünk az elfogadására és tiszteletére: kulturális, etnikai, nyelvi, vallási és képességbeli különbségek elfogadására, törekedve a különböző szociális, kulturális, esetlegesen nyelvi hátrányok egyensúlyozására, szem előtt tartva az önazonosság megőrzését, ápolását, társadalmi integrálását.

Nevelési elképzelésünk lényege, hogy az óvodai nevelést egy egységes folyamat első intézményi szakaszaként értelmezzük, amelynek törés nélkül kell folytatódnia az iskolában, illetve az azt követő élet során.

Valljuk, hogy a gyermek érdeklődő, befogadni akaró, az önmegvalósítás szándékával rendelkező lény. Az óvodai nevelést egységes, komplex folyamatnak tekintjük. A nevelés alapja a játék, mint az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége, a személyiségfejlesztés alapvető eszköze, létfontosságú a gyermek minden napján. Elemi pszichikus szükséglet és örömforrás egyben.

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő alternatívákat kínálunk. Építünk az óvodáskorú gyermekek sajátos tevékenységeire, mint a játék, munka jellegű tevékenységek, mozgás, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézimunkázás, ének-zene, énekes játék, gyermektánc, külső világ tevékeny megismerése, természet- és állatok gondozása, védelme.

Képességfejlesztésünk a szabad játékon és a tevékenységeken keresztül szerzett tapasztalatszerzésen alapul.

A fokozatosság elvének betartásával igyekszünk a nevelés és tanulás egymásra épülését biztosítani. A nevelés és fejlesztés együtt kell, hogy haladjon, előkészítve az élethosszig tartó tanulást. Hozzájárulunk a kulcskompetenciák fejlesztéséhez. Ez a célkitűzés a Nemzeti Fejlesztés 2020 közoktatás-fejlesztésre vonatkozó közép- és hosszú távú stratégiájával összhangban van, megegyezik annak elképzeléseivel.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a felzárkóztatás kiemelt jelentőségű nevelőmunkánkban.

Nevelőmunkánkat az igényes sokoldalúság jellemzi. Minden óvodai alkalmazott gondoskodó gyermekszerepetetével, szaktudásával, a mintaadó viselkedésével, érték közvetítő a gyermekek és családjaik számára. Mindenkinél – gyermek, család, alkalmazott, partner – igyekszünk erősíteni azt a hitet, hogy fontos és értékes.

Nevelésünk pedagógiai, pszichológiai kiindulópontjai:

- az óvodáskorú gyermekek pszicho-szociális jellemzői, életkori sajátosságai,

- kisgyermekkorban az értelmi, érzelmi és szociális képességek együtt fejlődnek a motorikus képességekkel.

Ezen elméleti alapokra építve valljuk, hogy az óvodás életkor kiemelt jelentőségű a személyiségfejlődés szakaszai közül.

A város óvodái által elfogadott értékekre, elvekre építünk, bízunk a szakmai összefogásban, mellyel új értékeket teremthetünk. Ez ad megerősítést és hitet a következő évek munkájához

2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS CÉLJA

Céljaink meghatározásánál abból a sajátos helyzetből indultunk ki, hogy az intézmény tagóvodáinak munkáját felölelve, összességében és egységesen is tükröződjön a városi sajátosságokból adódó lehetőségek kihasználása. Figyelembe vettük a helyi társadalmi elvárásokból felmerülő feladatokat, alkalmazva a már több éve jól bevált, működő nevelési-fejlesztési gyakorlatokat, módszereket, amelyeket helyi adottságaink lehetővé tesznek

Célunk:

- az óvodáskorú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, a hátrányok kiegyenlítése, az életkori-, és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.
- olyan biztonságos környezet megteremtése, hogy személyi és tárgyi feltételeink egyaránt segítsék a gyermekek egészséges fejlődését.
- a családokkal való együttműködés kialakítása, a családok segítése.
- a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportokban, mely érzelmi biztonságot, derűt sugároz a gyermekek felé, hogy testi, szociális és értelmi képességeik optimálisan fejlődhessenek.
- az óvodából kilépő gyermekek olyan fejlettséggel rendelkezzenek, melyek alkalmassá teszik őket a befogadó intézmény elvárásainak való megfelelésre.
- Az ember **fejlesztése saját belső vezérlésű önalkotó (önépítő, önfejlesztő) képességeire** épül, melynek konstruktív folyamatát minden pedagógiai eszközzel támogatni kell.
- A családi nevelés elsődleges szerepe és kötelessége mellett az olyan pozitív pedagógiai klímában történő nevelést tartjuk kívánatosnak, melyben a pedagógusok segítik, olykor pótolják a **gyermekek sokoldalú fejlesztését**, képességeik kibontakozását, **saját maga és közössége javára**.

4. GYERMEKKÉP

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok és az érés sajátos törvényszerűségei, valamint környezeti hatások határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

- A családokkal együttműködve a gyermekek egyénenként változó testi, lelki szükségleteit kielégítve, a spontán érést hangsúlyozva, olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik az óvodáskor végére készen állnak az iskolába lépésre. Gyermekközpontú óvodai nevelésünk befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Óvodáinkba járó gyermekeink:

- életmódja egészséges, kedvükre mozoghatnak.
- jókedvűek, és tevékenyek, biztonságban érzik magukat.
- bíznak önmagukban, együttműködőek, érzelmviláguk, fantáziájuk gazdag.
- képesek a különbségek elfogadására, a szeretetre.
- érzelmileg kötődnek szülőföldjükhöz, nemzetükhöz.
- könnyen kommunikálnak, gazdag szókinccsel beszélnek, önálló véleményük van.
- tudnak alkalmazkodni, eligazodni a világ dolgaiban.
- önállóak, a szabályokat betartják.
- nyitottak, rácsodálkozóak a világra, óvják, védik környezetüket.
- adottságaikat, képességeiket optimálisan kihasználják, szocializációra magas szinten képesek.
- a közvetlen tapasztalatszerzés során alkalmazni képes tudás birtokába jutnak.

5. ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A családi nevelés kiegészítője az óvoda a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi feltételei biztosítják a gyermekek nevelésének, fejlődésének optimális feltételeit, segítik a környezettudatos magatartás kialakítását, s ezáltal a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba /kisiskolás korba/ való átlépés belső pszichikus feltételei.

Biztosítjuk, hogy óvodáinkban az óvó – védő, szociális és nevelő – személyiségfejlesztő funkciók érvényesüljenek, segítve ezzel az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a hátrányok kiegyenlítését az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével. Törekszünk arra, hogy minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s ezáltal meglévő hátrányai csökkenjenek.

A játékban történő tevékenykedtetés során gondoskodunk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásáról.

6. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZETI KERETEI ÉS MŰKÖDÉSI RENDJE

Nyitvatartási idő:

1. Az óvoda a szülők igényei és a fenntartó engedélye alapján napi tíz órát nyitva van. Az óvoda nyitvatartási ideje alatt óvodapedagógus, foglalkozik a gyermekekkel. Reggel 8-ig, illetve délutáni időszakban nevelőmunkát segítők is elláthatják a gyermekek felügyeletét

Munkarendet az éves munkaterv tartalmazza.

A csoportok kialakítása a beiratkozást követően a gyermekek eloszlását életkori, fejlettségi szintet figyelembe véve történik vegyes és osztott életkorú csoportokba.

A napirend

Gyermekekre nagy hatással van a feszültségmentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvónő érzelemgazdagsága, az óvoda egész életének átgondoltsága.

A napirend folyamatos, megfelelő időtartamú keretet ad a játékban szerveződő és a rendszeresen visszatérő párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységeknek.

Rugalmasan szervezhető és alakítható csoportonként. Kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, szükségleteit, a csoport összetételét, összehangolva a többi óvodai csoport napirendjével, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre

A pihenőidőt, az étkezésre, tisztálkodásra, öltözködésre szánt időt a gyermekek szükségletei szerint alakítjuk. Az azonos időpontban és intervallumban való ismétlődések nyugalmat, folytonosságot, a rendszeresség érzelmi biztonságot teremt a számukra.

Napirendünk a maga rugalmasságával és folyamatosságával lehetőséget biztosít az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre.

A legtöbb időt a gyermekek önálló kezdeményezésén alapuló szabad játék kapja, emellett a nap folyamán az óvodapedagógus által kezdeményezett, korcsoportonként változó időtartamú foglalkozások is szervezendők.

Általános napirend:

07 - 12.00 óráig JÁTÉK, differenciált tevékenységek, 5-35 perces csoportos foglalkozások

Szabad játék

Játékba integrált egyéni, mikrocsoportos és frontális tevékenységek

- . Testápolási teendők, tízórai
- . Rajz, festés, mintázás, kézimunka
- . Ének, zene énekes játék, gyermektánc
- . Verselés-mesélés-dramatikus játékok
- . Környezetben szerzett élmények, matematikai tartalmú tapasztalatok rendszerezése
- . Szervezett mozgásos játékok

JÁTÉK A SZABADBAN

Séták, mikrocsoporthoz tapasztalatszerzések

Énekes játékok az udvaron

Mindennapi mozgás

Testápolási teendők

12.00 - 15.30. óráig E b é d

Testápolási teendők

Pihenés, alvás mesével, altatóval

Testápolási teendők

Uzsonna

JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN, VAGY A SZABADBAN

Mozgásos játék vagy részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján

15.30-17.00 óráig Szabad játék, nevelési időn túl szervezett tevékenységek

A csoportok napirendjét a csoportnapló tartalmazza.

A hetirend a csoportok zökkenőmentes, összehangolt működését segíti. Ez rögzíti a minden héten rendszeresen végzett, időhöz kötött, visszatérő tevékenységeket.

7. TERVEZÉS ÉS AZ ÓVODA DOKUMENTUMAI

Tervezés

Nevelőmunkánk tudatos tervezést kíván. A csoportban dolgozó két óvodapedagógus együtt tervezi meg nevelőmunkáját az óvoda programja alapján, az intézményi éves munkaterv figyelembe vételével.

Nevelési terveiket időszakokra lebontják és elkészítik ütemterveiket.

Ez összehangolt, átgondolt munkát kíván, amely megköveteli az együttműködést és az aktivitást.

Az óvoda dokumentumai

Az óvoda dokumentumai tartalmazzák az óvoda működését, tartalmi munkáját.

- **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja**
- A **Szervezeti és Működési Szabályzat** – biztosítja a szervezet előírás szerinti működését. A megfogalmazásban dominál a szervezet működésére vonatkozó feladatok kiemelése. Az SZMSZ-ben leírt ünnepek, kapcsolattartási formák egyeznek a helyi nevelési programban szereplő ünnepekkel, kapcsolattartási formákkal.
- Az **Óvoda Pedagógiai Programja** a szakmai elvárásnak és a helyi igényeknek megfelelően készült, jóváhagyásuk a törvényi előírásoknak megfelelően valósult meg. A PP és az SZMSZ eszmei egysége tükröződik a dokumentumokban.
- Az **Alapító okirat** készítését és felülvizsgálatát a közoktatási törvény írta elő. Elfogadása a törvényi előírásoknak megfelelően történt. Az óvoda speciális feladatait tartalmazza.
- A **Továbbképzési Terv** és a többi dokumentum összhangja megvalósult. A dolgozók elképzelése és a továbbképzési terv közös pontban találkozik, megegyezik a pedagógiai program kiemelt feladataival.
- **Házirend**, amely szabályozza az intézmény sajátos belső rendjét
- Kiskunfélegyháza Város Önkormányzatának közoktatási, minőségirányítási programja, mely tartalmazza az intézményünkre vonatkozó elvárásokat.
- A program működését tervező, elemző és értékelő dokumentumok:
- Az intézmény éves **munkaterve** – Tervezési időkerete: 1 év. Ez a dokumentum hidat képez a program és az óvodapedagógus gyermekcsoportokra elkészített terve között. A feladatok tartalma megegyezik a dokumentumokban szereplő tartalmakkal.
- **Csoportnapló** – tartalmaz minden olyan információt, amely a csoport életszervezésével, fejlesztésével kapcsolatos. Ez a dokumentum tartalmazza a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás- és szabályrendszert, a jeles napokhoz, évszakokhoz

tervezett tevékenységi témaköröket, anyagokat és az eseményekkel járó szervezési munkákat, és a napi események feljegyzését.

- **Felvételi és mulasztási napló** rögzíti a gyermekek adatait és a hiányzásokat.
- **Egyéni fejlettségmérő dokumentum** - Tartalmazza a gyermek anamnézisé, a gyermekek képességszintjét és a fejlesztési elképzeléseket.

II. ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI

1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, TESTI EGÉSZSÉGNEVELÉS, EGÉSZSÉGVÉDELEM (PREVENCIÓ), LELKI EGÉSZSÉG NEVELÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.” – ONOAP –

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet alakítása

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. Lehetőségeink figyelembevételével első feladatunk a tárgyi környezet elrendezése, óvása,

pótlása, megfelelő állapotok biztosítása. A tárgyi környezet, az esztétikus, nyugtató hatású színharmónia jó alapot ad az óvodai nevelő munkához.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósítása érdekében esztétikusan, ízlésesen rendezzük be. A több funkciót betöltő *csoportszobák* alkalmasak a szabad játékra, tevékenységekre, étkezésre, pihenésre, alvásra.

A berendezési tárgyak a gyermekek méretének megfelelőek. Elegendő hely esetén mozgásfejlesztő eszközök is elhelyezhetők benne. A gyermekek által használt eszközök, játékok elérhető magasságú polcokon találhatóak. A többféle játéktevékenységhez kialakítjuk a megfelelő helyet, sarkokat, elkülönített „kuckókat”. Külön figyelmet fordítunk a kézműves és egyéb vizuális tevékenységek, az élő- és természetsarok helyének megválasztására, a mesélés és bábozás színterére. A zenei készség- és képességfejlesztéshez található eszközök szolgálják a játékos zenei alkotókedv fejlesztését. A gyermekek bármikor elővehetik az eszközöket, anyagokat.

A csoportszobát igyekszünk barátságossá tenni, esztétikus dekorációt, kiegészítő eszközöket készítünk. Ez a gyermekek jó közérzetét biztosítja.

A nagy ablakok szolgálják a természetes fény besugárzását, ezért az ablakokat szabadon hagyjuk csak olyan függönnyel használunk, ami nem veszi el a fényt. Erős napsütés ellen a csoportszobát világos függönnyel vagy redőnyök használatával védjük.

Az *öltözőben* van a gyermek ruhája, váltóruhája és cserecipője jellel ellátott helyen. A *mosdóban* található a gyermekek jellel ellátott törölközője, fogmosó felszerelése, valamint a tisztálkodás egyéb eszközei. A WC helyiségek intimitását válaszfallal és függönnyel biztosítjuk.

Az *előtérben* a szülők részére tájékoztató táblát helyezünk el, melyen az óvodai hírek mellett, a csoportok életével kapcsolatos információk is helyet kaphatnak.

Az *udvarok* felülete változatos: füves, földes, betonos, kavicsos, gumitéglás. Napos, árnyas részek váltakoznak. Az óvodák udvarai elsősorban a gyermekek mozgásigényének kielégítését szolgálják, fajjátékokkal, mászóakkal, hintákkal felszerelve. A homokozás a gyermekek elemi, ősi szükséglete, ezért minden csoport számára homokozási lehetőséget biztosítunk. A homokozók árnyékoltak. Udvarainkon a különböző életkorú gyermekek együtt játszanak. A nagymozgásos játékokhoz megfelelő nagyságú terület áll a gyermekek rendelkezésére.

Az udvar esztétikai szépségét adja a sok szép virág, virágos kert, bokrok, díszfák, cserjék, füves terület.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk: - csapok elzárása, közvetlen környezetünk tisztán tartása...

A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, egészségügyi szokásrendszerük kialakítása

Óvodáinkban a gondozás alapja az óvodapedagógus és a gyermek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. Az őszinte és hiteles viselkedés tapintatot, elfogadást közvetít a gyermek felé.

Folyamatos megfigyeléssel segítjük az egyéni jellemzők, sajátosságok feltárását. Év elején a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezzük a hangsúlyt. Megismerjük a gyermekek egyéni igényeit, családból hozott szokásait.

Az egyéni sajátosságok figyelembe vételével és a fokozatosság betartásával törekszünk arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket.

Az óvodában dolgozó felnőttek példamutató magatartásukkal segítik az egészségügyi szokások kialakítását. Az óvodapedagógusok - a pedagógiai asszisztensek és a dajkák bevonásával - megállapodnak a szokásrendszer kialakításának pontos menetében az azonos gyakoroltatás érdekében.

A **testápolási, tisztálkodási** szokások alakításában is fontos a felnőttek példamutató magatartása, állandó jelenléte. A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. A gyermekek az óvodában többször mosakodnak, fésülködnek, egy alkalommal fogat mosnak. Megtanítjuk a gyermekeket a helyes orrfűvásra, a zsebkendő használatára. Kialakítjuk a WC használat higiéniai szabályait. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában. A testápolási szokások gyakorlásához is megteremtjük az intim feltételeket, úgy, hogy az egyéni sajátosságok figyelembe vételével, fokozatosan, egyre önállóbban végezhesék ezeket a teendőket. Gyermekeink a saját jelükkel ellátott törülközőt, fésűt, fogápoló eszközt használják.

Az **öltözködés** védekezés az időjárás változásai ellen. Fejleszti a gyermekek önállóságát. Tájékoztatjuk a szülőket a célszerű és kényelmes, réteges öltözködésről. Óvodáinkban a váltócipő, váltóruha használata kötelező. Pihenéshez átöltöznék gyermekeink. Kialakítjuk a gyermekekben, hogy igényesek legyenek az öltözködésükkel szemben.

A növekedés és a fejlődés elengedhetetlen feltétele a **táplálkozás**. Ez befolyásolja a gyermekek közérzetét. Napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük $\frac{3}{4}$ részét az óvodában kapják a gyermekek. Megismerjük a gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, érzékenységét. Kellő toleranciával elfogadjuk a kezdeti étvágytalanságot, a válogatást. Nagy tapintattal segítjük, szoktatjuk a gyermekeket a kívánt egészséges táplálkozási követelményekhez. Az étkezés alatt fontos a derűs légkör, ezért a nyugodt és csendes beszélgetés engedélyezett. Biztosítjuk a kellő időt a nyugodt, egyéni tempójú étkezésre.

Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezeten, lehetőleg a folyamatosság módszerével élve. Megismertetjük a gyermekeket új ízekkel, az egészséges tápanyagokkal, figyelmüket ráirányítjuk a zöldség-, gyümölcs fogyasztás-, rágás fontosságára. Időközönként zöldség-, és gyümölcsnapokat szervezünk. Senkit nem kényszerítünk evésre. Folyadék egész nap a gyermekek rendelkezésére áll,

folyadékfogyasztásukat ösztönözzük. Szorosan együttműködünk a családdal. Tájékoztatjuk a szülőket az óvodai étrendről, gyermekük étvágyáról. Különös figyelmet fordítunk a kulturált étkezési szokások kialakítására, az evőeszközök helyes használatára, az esztétikus terítésre. Óvodáinkban az orvosi javaslattal rendelkező, speciális diétát igénylő gyermekeknek biztosítani tudjuk a számukra megfelelő diétás ebédet.

Délutáni **pihenésre**, alvásra a gyermekeknek szükségük van, ezért óvodáinkban a gyermekek lepihennek. A pihenést nyugtató zenével, dallal, mesével segítjük. Gyakori szellőztetés mellett biztosítjuk a nyugodt feltételeket. Figyelembe vesszük a gyerekek eltérő alvásigényét. A korábban felébredők, a nem alvók a helyi adottságokat figyelembe véve előbb felöltözhetnek és csendes tevékenységet folytathatnak pihenő társaik mellett. A gyermekek a saját, otthonról hozott eszközeiket magukkal vihetik a pihenéshez.

A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, egészségmegőrzés szokásainak alakítása, egészséges életvitel igényének kialakítása

Az egészségmegőrzés fontos feladata a gyermekek edzettsége. Arra törekszünk, hogy a gyermekek képesek legyenek alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. A sok, szabadban eltöltött idő hozzásegítjük őket ehhez. Szervezetük ellenálló lesz. Ennek érdekében sokat tartózkodunk a szabadban. Alkalmat teremtünk a kerékpározásra, rollerezésre, a rendszeres kocogásra, sétára. A napi tevékenységek során sok szabad-, és tervezett mozgásra van lehetőségük a szabadban a gyermekeinknek.

A nyári melegben megteremtjük a pancsolás lehetőségét.

A gyermekeket rendszeresen látogatja a védőnő. Évente kétszer visszük középső- és nagycsoportos gyermekeinket fogorvosi szűrésre is.

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással gondozzuk, a szülőt haladéktalanul értesítjük.

A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, gyakori kézmosással, külön törölköző használatával igyekszünk gátolni.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgásigény kielégítése, a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése

Fontos feladatunk a mozgásfejlesztés, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése, a motorikus képességek fejlesztése.

A mozgásfejlesztés az egész személyiség fejlesztésére irányul, a gyermekek egész napi tevékenységébe szervesen beépül, természetes igényükké válik. A természetes mozgáskedv fenntartása és a mozgásigény kielégítése közben fejlődnek motorikus és értelmi képességeik.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgások sokszínű, változatos, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal segítjük a rendszeres hely- és helyzetváltoztató, és finommotoros készségek tanulását, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődését.

A mozgásos játékok a kondicionális képességek közül az erő, az állóképesség, a szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését befolyásolják. Felerősítik az egészséges életmódra nevelés hatásait, fontos szerepük van az izomegyensúly hatására.

A pozitív énkép önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődését segítik a szabad játék kereteiben végzett és irányított mozgásos tevékenységek.

Lehetőséget biztosítunk az óvodai nevelés minden napján egészségfejlesztő testmozgásra.

A mindennapos szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A sokféle mozgásfejlesztő eszközökön a gyermekek egyénileg gyakorolják a természetes nagymozgásokat. A szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését. A gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez hozzájárulnak a szervezett csoportos séták is.

Mozgásfejlesztés valósul meg a gyermekek kötetlen, szabad játékában, a mindennapi frissítő tornában, a testnevelés foglalkozásokon és egyéb sporttevékenységek – zenés torna, atlétika, kirándulás, séta – közben. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

Törekszünk a környezettudatos szemlélet és magatartás alakítására, gyermekekben, felnőttekben (szülők, óvoda alkalmazottai) egyaránt. Nagy hangsúlyt fektetünk a természet szeretetére nevelés során, hogy óvják környezetüket, a természetet. Fokozott figyelmet fordítunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására: csapok elzárása, szelektív hulladékgyűjtés és közvetlen környezetünk tisztán tartása.

Speciális testi- lelki feladatok ellátása

Szükség esetén megfelelő szakember segítségét vesszük igénybe.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak egészséges életmódbeli jártasságaik, készségeik.
- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodó eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat.
- Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt tudnak elfogyasztani, önállóan szednek ételt, töltenek folyadékot.

- Készség szinten terítnek, kulturáltan étkeznek. Biztonságosan használják az evőeszközöket.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznak. A ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a helyére teszik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, ügyelnek környezetük rendjére, tisztaságára.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- Képessé válnak önmaguk és társaik segítésére.

2. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

„Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.” – ONOAP-

Érzelmi nevelés

Az óvodáskorú gyermekek magatartását érzelmei motiválják, ezért célunk, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érvé. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Érezze felé forduló szeretetünket, törődésünket, s ezt vetítse ő is a társai felé. Segítjük a derűs óvodai élethez szükséges szokások alakulását. Szeretetteljes légkörben a gyermekek is jobban elfogadják egymást, hamarabb kötődnek érzelmileg is társaikhoz és az óvodában dolgozó felnőttekhez.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely **a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek**, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A jó alaphangulat kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékokra ösztönöz. A nehézségek feloldásában, a pozitív töltésű viszonyok ápolásában a humor jó segédeszköz, a szeretet egy bizonyos formája, amely a görcsösséget is megszüntetheti.

A gyermekekkel szemben őszinte, barátságos, de ugyanakkor határozott magatartást mutatunk. Azonos elvárásokat, értékeket közvetítünk minden gyermek felé. Így megértik,

hogy mit várunk el tőlük, mit tartunk helyesnek, és mit utasítunk el. Olyan viszonyt alakítunk ki a gyermekekkel, hogy bármikor, bármilyen problémával bizalommal forduljanak felénk.

A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal és szabályokkal együtt. A korlátokat mindig úgy szabjuk meg, hogy a gyermekek meg tudjanak felelni az elvárásainknak. A gyermekek viselkedéskultúráját fejleszti a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalma és pozitív visszacsatolás, reális értékelés.

Tilalom helyett választási lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, azokban a kérdésekben, amelyekben kompetensek, és változásra képessé váljanak.

A magatartási szabályokat következetesen alakítjuk. Elegendő szabadságot adunk gyermekeinknek a választáshoz, a döntéshez.

Alapvető udvariassági szabályok és szokások alakítása fontos feladatunk.

A felnőttek és a társak iránti tiszteletadásra neveljük gyermekeinket. Pozitív példákon keresztül alakítjuk erkölcsi tulajdonságaikat – mint pld. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, őszinteség, közösen végzett munka öröme, igazságosság, figyelmesség – fejlesztjük akarati tulajdonságaikat, mint: önállóság, önfegyelem, kitartás, pontosság, szorgalom, feladattudat, szabálytudat.

Nevelésünk eszköze a mintaadás, az elismerés, dicséret, buzdítás, türelem, kérés és tiltás.

A gyermek negatív viselkedését próbáljuk pozitív irányba terelni.

Sikerélményhez, pozitív élményekhez juttatjuk a gyermekeket, segítjük a sikertelenséget elviselni, javítani, támogatjuk a próbálkozásokat.

Külön figyelmet fordítunk az átlagtól eltérő, a magatartászavarral küzdő gyermekekre. A szülőkkel nagyfokú együttműködésre törekszünk az okok feltárásában és korrigálásában.

Szükség esetén szakemberhez irányítjuk őket gyermekeikkel.

Minden gyermeknek biztosítunk személyes perceket, hogy a jó kapcsolatot megerősítsük. Ezekben a beszélgetésekben hangot kap a mások és a saját érzések megfogalmazása. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélgetőtárs megbecsülése, értékelése. Segítjük a szociális érzékenység kialakulását, mely képessé teszi gyermekeink számára annak megértését, hogy az emberek különböznek egymástól.

Feladatunk a saját meggyőződésből, belülről irányított, cselekvő gyermekek nevelése és a közös élmények, tevékenységek során az alapvető társadalmi normák, értékek, szükségletek, elsősorban a magyar kultúra alapértékeinek közvetítése. A gyermekek nyitottságára építve hozzásegítjük őket ahhoz, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja, s rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Beszoktatás

A beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Legfontosabb feladatunk ebben az időszakban, hogy a gyermekek biztonságban érezhessék magukat anya nélkül is. Megpróbáljuk az anyai ölelést és szeretetet egy kicsit pótolni, amíg az óvodában vannak.

Testközelséggel, őszinte szeretettel és megértéssel segítjük át őket a nehéz időszakon. Egyénenként figyelünk rájuk, különös gonddal vezetjük be őket az óvodai élet szokásaiba. Már a beszoktatás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük mindennapi tevékenységeinket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk.

A szülők, különösen az édesanya számára nehéz időszak ez. Megadjuk a lehetőséget, hogy a gyermek a szülővel együtt ismerkedjen az óvodával. A gyermekeknek a szülői együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő is megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, szokásait. A biztonságérzetének megerősítése segíti társas beilleszkedését.

Segítjük a gyermekek kommunikációját, egymás elfogadását, hogy az óvodai közösségbe saját tulajdonságaik, képességeik, szociális érzékenységük szerint illeszkedjenek be, és fogadják el egymást. Pontos határok megjelölésével az óvodai szokás-, és normarendszer felállítása mellett törekszünk a gyermeki szabadság biztosítására.

A gyermektől függ, hogy milyen ütemben szoktatjuk be. A szülőkkel egyénileg beszéljük meg a beszoktatás menetét.

Közösségi nevelés

Az óvodai közösség a társas kapcsolatok alakításának jelentős színtere, a társkapcsolatok tanulásának és gyakorlásának alkalma.

Az óvodai élet jó megszervezése alapot nyújt a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlásához, a szabad játékhoz is.

Az együttes élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, amelyekben formálódik egymáshoz való viszonyuk.

A harmonikus társkapcsolatokat játszótársi együttérzés, segítőkészség, közös alkotási vágy és sikerélmény jellemzi.

Alakítjuk a közösségi élet szabályait. A különböző tevékenységekben is biztosítjuk a nyugalmat, hogy az ingerek ne okozzanak a gyermekekben zaklatottságot. Közösségfejlesztő pedagógiai munkánkat áthatja az odafigyelés, meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása. Elemezzük, vizsgáljuk a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését, ez alapozza meg a fejlesztő munkát.

A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltéssel segítjük a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását.

Segítjük a gyermekeket abban, hogy teljes személyiségükkel a közösség aktív és elismert tagjai lehessenek.

Támogatjuk az ébredező barátságok kialakulását, úgy formáljuk, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak, hogy a pozitív tulajdonságok hassanak a párokra, csoportokra. Arra neveljük a gyermekeket, hogy fogadják el, értsék meg, hogy az emberek különböznek egymástól. Fogadják el eltérő képességű, tulajdonságú, viselkedésű és beszédhibás társaikat.

Neveljük a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során. Engedjük, hogy kisebb konfliktusaikat maguk oldhassák meg, csak akkor avatkozunk közbe, ha erre nem képesek, vagy valamilyen veszély fenyegeti a gyermeket.

Az együttélés fontos követelménye, a jó csoportlégkör megalapozója az egymás iránt érzett és kinyilvánított megbecsülés és tisztelet.

A csoport együttélésében érzelmi színeket ad a figyelmesség, számtalan lehetőség kínálkozik a segítségnyújtás gyakorlására.

Hagyományok ápolásával, közös élmények nyújtásával az összetartozást erősítjük. Az óvoda egészét, az egyes csoportokat érintő hagyományokat, és az ünnepeket gondos, örömteli közös készülődés, tervezgetés előzi meg, mert úgy tartjuk, hogy az előkészületek legalább olyan fontosak, mint maga az esemény.

Fontos feladatunk, hogy a gyermekek megtanuljanak türelmesen kivárni. A türelem a kisgyermek számára nem jelent lemondást, csak a kívánt tevékenység késleltetését. Az önfegyelem azonban már kompromisszumot, lemondást is jelent. A gyermeket hozzásegíti ahhoz, hogy egyéni céljait a csoportnormákhoz alkalmazkodva valósítsa meg. Az önfegyelem alakítása tapintatos, türelmes nevelői magatartást igényel, amely a gyermekek egyéni eltérő sajátosságaihoz igazodik.

Külön figyelmet szentelünk a nehezen motiválható gyermekekre, mielőbb kiderítjük érdektelenségük okát. Segítjük a zárkózott, félénk gyerekek beilleszkedését is a közösségbe. Változatos élethelyzetekben lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek, hogy a helyes viselkedés, magatartás szabályait gyakorolhassák, hogy képesek legyenek a környezetükben lévő emberi kapcsolatokban észrevenni a jót és a rosszat.

Az eredményes szocializációval szeretnénk elérni, hogy a gyermekek szívesen járjanak óvodába, jól érezzék magukat a csoportjukban.

Az óvodáskor az „én” fejlődésében is kiemelt jelentőségű. Az agresszív, „énes” magatartástól el kell juttatni a gyermekeket a kezdeményező, kooperatív-szociális magatartás szintjére.

A gyermeknél az önismeret az „én” megismerésében nyilvánul meg. Az itt szerzett tapasztalatok, élmények az **én tudata két- három éves kor körül kialakul, az v. személyiség fejlődésnek az énkép, kialakulása történik az óvodás korban** kifejlődése

szempontjából fontosak. A gyermek én-képe az önmagáról szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszere. Segítjük a gyermek én-tudatának alakulását. Bizonyos korlátok között teret engedünk az önkifejező törekvéseiknek is. Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek legyen lehetőségük minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran megélhessék önállóságukat, amely belülről táplálkozó kedvet és motivációs állapotot hoz létre.

A közösség az egészséges én-fejlődéshez biztosítja a sokoldalúságot, az összehasonlítási lehetőséget, ezáltal segíti a reális önismeret – önértékelés alakulását, biztosítja a lehetőséget annak realizálására.

Elősegítjük, hogy minden gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát. Ez már 2 éves korra elkülönül. Az én-fejlődés azért kiemelt jelentőségű, mert az egyén fejlődése szempontjából fontos, hogy ismerje önmagát, belső értékeit, lehetőségeit, korlátait. Ezek segítségével válik kiegyensúlyozottá.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez és a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben nyilvánítják ki
- A gyermekek énje elég erős ahhoz, hogy társaik akaratát is tudomásul vegyék, elfogadják
- Kialakulnak a felnőttekkel és társaikkal kapcsolatos viselkedési szokásaik. Igényükké válik a helyes viselkedés, a szabályok betartása, erre megkérlik társaikat is.
- Kialakul a társakért, a csoportért érzett felelősség.
- Segítenek egymásnak, a kisebbeknek. Szívesen dolgoznak a közösségért.
- Érdeklődnek, megértést, toleranciát tanúsítanak társaik iránt.
- A csoportba érkező vendéget fogadják ismerik és alkalmazzák a kulturált udvariassági szokásokat.
- Szavak nélkül is érzik környezetük jelzéseit és érzéseit.
- Képesek az önálló helyzetmegoldásra, társaikkal konfliktusos helyzetben egyezkednek. Indulataikon elvárható módon uralkodnak.
- Saját érzelmeiket felismerik, azt képesek kifejezni.
- Felismerik értékeiket, képességeiket, de hiányosságaikkal is tisztában vannak.
- Természetes módon elfogadják és megértik, hogy az emberek különböznek egymástól. Empátiás képességük kialakulóban van.
- Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, éretté válnak az iskolába lépésre.

3. ANYANYELVI-, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS

„Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.” –ONOAP –

Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

„Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – helyes mintaadással – az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű.” –ONOAP –

Az anyanyelvi kultúra átadását óvodai nevelésünk kiemelt részeként kezeljük. Az anyanyelv helyes használata a személyiség kibontásának, fejlődésének forrása, egyben kifejezője is. E komplex nevelési folyamat az óvodai élet minden pillanatában jelen van.

A kommunikáció különböző helyzeteiben, beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabály közvetítéssel fejlesztjük anyanyelvi kultúrájukat.

Egészségesen fejlődő gyermekeink anyanyelvi fejlesztésével hozzájárulunk a helyes beszéd kialakításához, valamint a nyelvi képességeket is magában foglaló kommunikációs képességek fejlesztéséhez.

Anyanyelvi nevelésünk alapja a szeretetteljes, szóbeli közlést kiváltó tevékenységgel gazdag óvodai élet. Közvetlen, személyes kapcsolatot alakítunk ki, ahol a gyermekeknek módja van élmények, cselekvések nyelvi kifejezésére. Olyan beszéltető légkör megteremtésére törekszünk, ahol szabadon elmondhatják érzéseiket, gondolataikat, kreatívan rögtönözhetnek, improvizálhatnak, az anyanyelvükkel játszhatnak. Teljes odafordulással, figyelemmel tartjuk ébren a beszédaktivitásukat, segítjük beszédértésüket. Kialakítjuk a megfelelő hangerőt, törekszünk a beszédfigyelem kialakítására.

Fontosnak tartjuk a felnőttek példaértékű anyanyelv használatát, hiteles kommunikációval alátámasztva.

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A tevékenységeket kísérő beszélgetések, a közös társalgások, a nyelvi játékok, a szabad önkifejezés segíti a szókincs bővülését. Az óvodába lépés pillanatától kezdve rendszeresen végeznek olyan gyakorlatokat, amelyek a beszédhibák kialakulásának megelőzését segítik. Légzőgyakorlatok, hanggyakorlatok, mozgáskészség fejlesztés, ritmusgyakorlatok, hallásdifferenciálás segítik a beszédfejlesztést. Ebben a munkánkban útmutatást és segítséget nyújt a logopédus. Az anyanyelvi nevelés hatására erősödik a gyermekek biztonságérzete, növekszik tájékozottságuk, gazdagodnak ismereteik, fejlődik beszédkészségük. A helyes szép beszéd

mélyíti érzelmeiket, fejleszti esztétikai érzéküket, előkészíti őket az irodalmi élmények befogadására.

Az anyanyelvi nevelés eredményes megvalósulása hozzájárul a gyermekek iskolai képességeinek megalapozásához.

Kommunikációs készség fejlesztése

A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció, a metakommunikáció a gyermekek környezetükkel való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze. A kommunikáció létrejöttének feltétele az egymást megértő kapcsolat, az egymáshoz beszélni akarás, a meghallgatás. A gyermekek közötti kommunikáció alapja a játék.

Valós élethelyzetekben fejlesztjük a gyermekek nyelvi kifejezőkészségét, együttműködő készségét. Ezekben a helyzetekben lehetővé válik, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást. Lehetőséget adunk a gyermekeknek a metakommunikációs ismereteik bővítésére, gyakorlására.

Fejlesztés iránya:

- szóbeli kommunikáció
- beszédbátorság
- belső képkészítés – mesehallgatás
- mozgáskoordináció – ritmikus tevékenységek – fejlesztése
- helyes beszédtechnika,
- beszédlégzés, artikuláció,
- beszédtempó, hangsúly, hanglejtés
- beszédpercepciók képesség
- gondolkodás
- magabiztos, tudatos, kreatív önkifejezés
- választékos, nyelvi eszközökben gazdag, kulturált stílus különböző kommunikációs helyzetekben
- kommunikációs igény motiválása, kommunikáció segítése
- a beszédfejlődés hátrányainak, valamint a kognitív funkciók sérülésének kompenzálása
- szókincsbővítés, a kifejezőkészség komplex fejlesztése

Értelmi fejlesztés és nevelés

„Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.” –ONOAP -

Az óvodáskorú gyermekre jellemző az érdeklődés, a kíváncsiság. Ezt kihasználva biztosítunk változatos tevékenységeket a számára. **Az értelmi nevelés feladatai** egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség) fejlesztése. Számára annyi ismerhető meg a világból, amennyi érzékszervei által befogadható, és amelynek élményszintű átélésére lehetőséget biztosítunk.

Arra törekszünk, hogy közvetlen tapasztalás közben használják minél több érzékszervüket, ezáltal észlelésük, megfigyelőképességük megbízhatóbbá, valóságosabbá válik. A megfigyelés, bevésés és felidézés ebben az életkorban gyakorlati tevékenységbe ágyazottan fejlődik. Valljuk, hogy a valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el.

Nevelési gyakorlatunk az értelmi fejlesztést – az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve cselekvésen keresztül valósítjuk meg.

A megismerés fokozatosan áttevődik a képszerű szemléletes gondolkodás szintjére, majd az egymásra épülő tevékenységek következtében fokozatosan eljutunk a fogalmi gondolkodásig.

Lehetőséget biztosítunk a tevékenységek közben a szabad próbálgatásoknak, a keresésnek, a gondolkodási kalandoknak. Ezáltal fejlesztjük kreativitásukat. A fejlesztés elsődleges célja a kompetenciákra, az ismeret, attitűd, képesség hármasságára helyezi a hangsúlyt, melyben elsődlegesek a gyermek életkori sajátosságai, fejlettsége, képességének szintje. A kísérletezéseken, felfedező ismeretszerzésen, a valódi cselekvésen alapuló, érzelmi megközelítésű, saját élményű tanulás a leghatékonyabb.

Önállóságot és öntudatosságot biztosítunk, vagyis elengedünk, támogatunk, és segítünk, értékeljük az eltérő, szokatlan egyéni megoldásokat. Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a mások felé fordulás mindenki számára természetes. A hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket sok- sok szeretettel bátorítjuk.

Gyermekeinket új utak keresésére bátorítjuk, építünk kezdeményezéseikre. Ez érvényes a gyermeki munkára, a játékokra, az éneklésre, a mesemondásra és minden egyébre.

Fontosnak tartjuk, hogy az ízlésformálás megjelenjen az óvoda életében. Az esztétikai élmények alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének, biztosítva a rácsodálkozás élményét.

A gyermek megismerési vágya, kíváncsisága fejleszti értelmi képességeit, az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, kreativitást.

Értelmi fejlesztés csak a gyermek aktivitásával valósítható meg.

Értelmi fejlesztés iránya:

- pontos, differenciált vizuális észlelés
- hallott – auditív információk pontos észlelése, megkülönböztetése
- a látott – hallott információk összekapcsolásának képessége
- rövid idejű vizuális – verbális memória
- szándékos figyelem
- környezettudatos magatartás kialakítása
- A gyereki önállóság, önbizalom növelése alkotótevékenységek által
- kreativitás fejlesztése
- művészetekhez való pozitív viszony alakítása
- az emberek közötti együttműködéssel kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás
- önismeret fejlesztés
- döntési képesség megalapozása

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Képesek a párbeszédre, mások beszédének megértésére.
- Képesek másokat türelmesen végighallgatni, mert temperamentumukhoz mértén beszédfigyelmük megalapozott.
- Rendelkeznek életkoruknak megfelelő szókinccsel, törekednek gondolataikat nyelviileg helyesen megformálni.
- Képesek a hangerő, ritmus, irányhallás, hangminőség tekintetében megfelelő érzékelésre, a verbális és metakommunikációs eszközök együttes alkalmazására.

III. TEVÉKENYSÉGEK AZ ÓVODÁBAN

1. JÁTÉK

„A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége...” - ONOAP

A játéktevékenység célja maga a játék. Minden egészséges gyermek, amikor csak teheti, játszik. A játék a gyermek legkomolyabb, létfontosságú alaptevékenysége, amely mindig spontán és önkéntes. Nem azért játszik, hogy valamit megtanuljon, hanem, mert játszani jó.

A gyermek számára a játék örömforrás, arra belső feszültség készíti, abban lelki felszabadultság jellemzi.

A szabad játék túlsúlya a csoportok napirendjében, időbeosztásában mutatkozik meg.

Célunk:

A gyermekek játéka örömteli és élményt nyújtó legyen.

Feladataink

A gyermek napi 7-9 órnyi játékszükségletét ki kell elégíteni, s meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját a gyermek életében. A játék közben

gyermkeink **személyisége sokoldalúan fejlődik.** A játék a készség-, és képességfejlesztés leghatékonyabb módja. Pozitív hatásai segítik nevelőmunkánkat.

A mi feladatunk, hogy ezeket a hatásokat felerősítsük, kiaknázzuk.

Megteremtjük minden gyermek számára a zavartalan és hosszan tartó szabad játék lehetőségét.

A gyerekek szabadsága és az óvodapedagógus tudatos fejlesztő munkája együttesen érvényesül. Naponta folyamatosan változatos lehetőségeket biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy a számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat /kompetenciákat/, amelyek fejlődésüket biztosítják.

Játék közben

- folyamatosan gyakorolja az alkalmazkodást, az együttműködést. Felfedezi a másikat, képet alakít ki önmagáról, és alakítja társaihoz való viszonyát, alakulnak erkölcsi szokásai, illembeli viselkedése, gazdagodnak szociális érzelmei,
- gazdagodik érzelmi élete, megtanulja érzelmei kezelését, oldottá teszi a játék feszültség levezető hatása,
- gyarapodik kommunikációs képessége,
- fejlődik mozgáskészsége, alakul térérzékelése, nagymozgása és szenzomotoros kézügyessége

- ismerkedik az anyagok és tárgyak tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával, azt is próbálgatja, milyen változásokat képes létrehozni, gyarapodnak ismeretei,
- fejlődnek értelmi képességei, szellemi aktivitása,
- megmozdul fantáziája, alkotó képzelete.

Elsődleges feladatunk a **játékfeltételek megteremtése**.

Megismerjük a gyermekek egyéni élményeit, érdeklődését, szükségleteit, a család szokásait, a gyermekektől származó információkat, jelzéseket.

A csoportszobában megfelelő helyet biztosítunk a nyugodt, elmélyült játékhoz. Gyermekeink a hellyel és térrel önállóan gazdálkodhatnak, a berendezés spontán érdeklődésüknek megfelelően átrendezhető. A játékeszközöket szabadon birtokolhatják. Ezek ízlésesek, esztétikusak, praktikusak, jó minőségűek. Felkeltik a gyerekek érdeklődését, fejlesztik alkotókészségüket. Az anyagok biztosításával kreatív játékokra ösztönözzük őket.

A játék alapja az élmény, kíváncsiság, tevékenységvágy, a felfedezés.

Az élményeknek meghatározó szerepük van, a játékban újraélik azokat. Minél több élményhez juttatjuk őket, annál színesebb és gazdagabb lesz játékuk.

A játékban a gyermekek nagyfokú szabadságot élveznek. Megélik a döntés szabadságát: eldönthetik, milyen eszközzel, milyen szerepet, milyen műveletet végeznek, kikkel játszanak együtt, milyen szabályok szerint, milyen tartalommal játsszák a szerepet.

A játéktevékenység az óvodába érkezéssel kezdődik. Az étkezés, a szervezett közös mozgás és pihenés látszólag megszakítja ugyan a gyermek játékát, de nem zárja le azt. A reggel megkezdett tevékenységek egész nap, sőt másnap is folytatódhatnak, napirendünkben ezért kap legtöbb időt a játék.

Csoportszobáink valamennyi játékfajta - gyakorló, építő, szerepjáték, szabály- játék, dramatizálás, barkácsolás - gyakorlására adottak. A bábozáshoz, dramatizáláshoz is biztosítunk eszközöket – meseláda, kincsesláda, bábok, paraván, különböző jelmezek, fejdíszek, kellékek stb. Biztosítjuk, hogy képzeletük szabadon szárnyalhasson, lehetőséget adunk az önkifejezésre.

Játéktevékenységre nemcsak a szobában, hanem az udvaron is egyaránt lehetőség van – sport és mozgásos játékok, népi játékok, s az összes játékfajta.

Játékirányításunk közvetett. Beavatkozás csak az egészség megőrzése szempontjából indokolt. Az óvónő szükség szerint játékszer, játszótárs. Az együtt játék megkívánja az óvónőtől az együttérzést, empátiát, tapintatot.

A játék nagyrészt spontán tevékenység, de emellett kezdeményezünk általunk tudatosan irányított játékokat is. Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével segítjük a játék továbbfejlődését mintaadással, megoldási lehetőségek felállításával, újabb eszközökkel.

Szabályok felállításával alakítjuk a helyes viselkedési formák kialakulását.

(A kompetencia alapú óvodai programcsomag eszköztárát felhasználhatjuk a játéktevékenységek szervezésénél)

A legtöbb információt a gyermekek értelmi fejlődéséről, érzelmi-akaratok életéről, szociális érettségéről, mozgásfejlődéséről, a gyermeki személyiség egészéről a játék adja. Folyamatosan figyeljük megnyilvánulásait.

A játék megfigyelése segíti a differenciált tervezést, a konkrét célok, feladatok, módszerek, munkaformák meghatározását.

A játék fajtái:

- A mozgásvágyat, beszédaktivitást kielégítő, érzékszervek működését segítő gyakorló játékok /fontos feladat az eszköz- és anyagigény megteremtése./
- A leggazdagabb lehetőségeket nyújtó szerepjáték.
- A szimbolikus szerepjátékot gazdagító, önkifejező dramatizálás, bábozás és dramatikus játék.
- A játék igényéből kiinduló barkácsolás.
- A különböző játékszerekből tárgyakat létrehozó építő, konstruáló játék.
- A gyermekek mozgását, és értelmi képességeit fejlesztő szabályjáték.
- A gyermek beszédképességének fejlesztését célzó anyanyelvi játék.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Elmélyülten játszanak, esetleg egyes játéktémákat több napon keresztül is képesek folytatni.
- A gyermekek játékában domináns a szerepjáték. Ezt önállóan alakítják, megoldják az adódó problémahelyzeteket.
- Részt vesznek a játék tervezésében, a szerepek elosztásában, az eszközök megválasztásában.
- Betartják a játékok szabályait, megteremtik és megtartják a nyugalmat és a rendet.
- Ismert meséket dramatizálnak, báboznak.

- Képesek élményeiket, érzelmeiket kifejezni a játékban.
- A játéktevékenységben is együttműködőek, alkalmazkodni képesek.
- Kommunikációjuk kulturált, kifejező és érthető.
- Alkotó gondolkodás, kreativitás mutatkozik játékukban.

2. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

„A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal azonosságot mutató munka és a munkajellegű játékos tevékenység, önkiszolgálás, segítség a felnőtteknek, a csoportért végzett, alkalmi megbízatások teljesítése, naposi munka, állat és növénygondozás.” – ONOAP -

Célunk:

A munka az óvodában játékos jellegű, olyan célra irányuló tevékenység, amelynek elvégzését külső szükségesség indokolja. A munka a gyermek számára örömmel, szívesen, végzett aktív tevékenység, amelyet önmagukért és a közösségért végeznek.

Célunk a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. A munka jellegű tevékenység a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek alakításának fontos lehetősége.

Cél továbbá a gyermekek együttműködésének, szervező képességének fejlesztése.

Feladataink:

Segítjük a gyermekeket abban, hogy a mindennapi problémákat meg tudják oldani, átéljék, hogy környezetük megváltoztatható, és maguk is képesek legyenek értéket teremteni.

A munkajellegű tevékenységgel fejlesztjük a gyermekek különböző képességeit:

- megfigyeléseket végeznek, s közben tapasztalatokat szereznek, ismeretekhez jutnak,
- a munkával fokozzuk edzettségüket, segítjük fizikai fejlődésüket,
- a különböző munkafajták gyakoroltatásával hozzájárulunk az emlékezet, memória fejlődéséhez,
- megismertetjük őket a részmozzanatok célszerű sorrendjével,
- a hallott, látott és elvégzett cselekedtetéssel elősegítjük a fogalomalkotás és a keresztcsatornák fejlődését is.

A munka-jellegű tevékenységeket felhasználjuk a társas kapcsolatok alakításában. Megmutatjuk a tevékenység értelmét és szükségességét. Hozzásegítjük őket, hogy átélhessék a jól végzett munka örömét. Figyelünk arra, hogy a munkavégzéshez pozitív érzelmek kötődjenek.

Modellként állunk a gyermekek előtt munkavégzésünkkel, munkához való viszonyunkkal. Mintát és segítséget nyújtunk az eszközök használatához, a munkafolyamatok sorrendiségének megismeréséhez, gyakorlásához.

A munka szeretetét fejlesztjük az eredmények elismerése által. Értékelésünk mindig buzdító és megerősítő.

Alakítjuk a gyermekek önértékelését, kitartását, felelősségérzetét és kötelességtudatát, önállóságát és céltudatosságát.

Kialakítjuk a rendezett környezetre való igényt és azt a képességet, hogy észrevegye, mikor szükséges tennie valamit.

A munkát úgy választjuk ki, hogy az gyermekre szabott legyen, erő kifejtést kívánjon ugyan, de a gyermek képes legyen azt végrehajtani.

A munkaeszközök kikészítése, a munkafolyamat végrehajtása önálló döntést, tervezést, kivitelezést vár a gyermekektől. Amire a gyermek képes, azt nem végezzük el helyette. Kezdetben mintát adunk mindegyik munkafajtánál az eszközök használatához, a munkafázisok sorrendjének megismeréséhez. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mért fejlesztő értékelést igényel.

Fokozottan ügyelni kell a balesetveszély elhárítására. Ennek érdekében fel kell hívni a gyerekek figyelmét a balesetek forrására, s annak elkerülésére.

Tevékenységi formák

3-4 éves korban

Az önkiszolgálás a legfontosabb tevékenységi forma. A testápolásban, öltözködésben, az étkezési szokások terén a gyermekek nagyfokú önállóságra tesznek szert.

Erejükhez mértén részt vesznek a játékok elrakásában, a rend fenntartásában, a csoportszoba

átrendezésében.

Segítenek az udvari játékok, homokozó játékok összeszedésében.

Fejlettségükhöz mértén kisebb egyéni megbízatásokat végeznek.

4-5 éves korban

A közösségért végzett munka bevezetése fokozatosan történik. A naposi munkát akkor célszerű kezdeni, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait.

Bármely feladat elvégzésére kidolgozható a naposi rendszer. Az óvónő és a dajka együttműködése szükséges.

A gyermekek egyéni megbízásokat is kaphatnak.

5 – 6 – 7 éves korban

A közösségért végzett, a naposi munkát önállóan végzik. Ha szükséges, együttműködnek.

Az alkalmoszerű munkákat, az egyéni megbízásokat saját indíttatásból végzik a gyerekek

Ezek során fejlődik felelősségérzetük, alakul feladattudatuk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek számára természetes a munka, azt örömmel és felelősséggel végzik.
- A munka során együttműködnek a többiekkel és az óvónővel.
- Nagyfokú önállóság jellemzi őket. Érvényesül a problémamegoldó gondolkodás.
- Szívesen vállalnak egyéni megbízásokat, s azt maradéktalanul elvégzik.
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- Megbecsülik saját és mások munkáját.
- Ügyelnek környezetük rendjére, s tevékenyen részt vesznek környezetük szépítésében.
- Szívesen segítenek egymásnak, a kisebbeknek. Észreveszik, ha valaki segítségre szorul, s önként felajánlják segítségüket.

3. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

„Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánpótlásos, spontán szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Természetes és szimulált környezetben az egész óvodai nap folyamán az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban szervezeti és időkeretben valósul meg.”- ONOAP -

Célunk:

Óvodánkban a tanulás célja az óvodás gyermek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, tapasztalatainak bővítése a teljes személyiség fejlődését biztosító, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységformákban.

A tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, a gyermek az egész nap folyamán minden tevékenysége által tanul, eközben segítjük a tanuláshoz való pozitív viszony kialakulását, az attitűdök erősítését és a képességek fejlesztését.

Feladataink:

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásuk erősítése.

A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építünk, benyomásaira, tapasztalataira alapozunk. Mivel azt valljuk, hogy elsősorban játék közben, spontán tanul a gyermek, így figyelünk a gyermekek kezdeményezésére is.

Az otthoni, az óvodán kívüli élményeket, előzetes tapasztalatokat, felhasználva szélesítjük ismereteiket, megalapozzuk műveltségüket. Kihasználjuk az élethelyzetekben, a váratlan szituációkból adódó lehetőségeket az ismeretek bővítésére. Az óvodapedagógus számára az egyik legfontosabb teendő az, hogy sokféle tevékenységrepertoárt kínáljon a gyermekek számára. A gyermek képességei tevékenység közben funkcionálnak, így önmagát fejleszti, teljes aktivitással belefeledkezve a tevékenységbe.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás /szokások alakítása/
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás.
- Óvodapedagógus által kezdeményezett, tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás szervezeti keretei és munkaformái

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben az tapasztalatszerzésre, gyakorlásra, alkalmazható tudásra, értékekre fordítunk figyelmet. Kötetlen és mikrocsoportos foglalkozásokat a gyermekek egyéni különbségeit figyelembe véve szervezünk.

Óvodánkban a gyermekek tanulása az életkori sajátosságoknak megfelelően a játékban és a tervezett vagy választott tevékenységekben valósul meg.

A tanulás szervezésénél a differenciálást és a kooperatív tanulási technikákat beépítjük a fejlesztő munkánkba.

Az óvodapedagógusok módszertani szabadsága kiterjed az anyagválasztás, a feldolgozás módszereinek, eszközeinek megválasztására, a szervezeti keretek és munkaformák kialakítására.

Módszereink megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, egyéni fejlettsége és érdeklődése befolyásolja. Eljárásainkat változatosan, az adott szituációnak megfelelően kombináljuk. Arra törekszünk, hogy a gyermekek számára élmény legyen a spontán felfedezés, ráismerés, kitalálás, a keresés, kutatás, a gyűjtögetés.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A belső érés a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként az egészségesen fejlődő kisgyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- feladattudata kialakulóban van,
- megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, a szándékos figyelem, az elemi, fogalmi gondolkodás
- képes az együttműködésre, alkalmazkodik a szabályokhoz.
- kitartó, feladatait mindig befejezi.
- nyitott érdeklődésével készen áll az iskolára.

4. MOZGÁS

„ A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.” -ONOAP

Célunk:

A gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése, szervezetük sokoldalú arányos fejlesztése, erősítése, a természetes mozgáskedv fenntartása, mozgásigény kielégítése.

A mozgástapasztalatok bővítése, mozgásszint fejlesztése, gyakorlási lehetőség biztosításával.

A rendszeres mozgás a gyermekek természetes igényévé válik, beépül szokás-, és tevékenységrendszerükbe és elősegíti az egészséges életmód alakulását. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében és megóvásában. Számunkra ezért kiemelt jelentőségű feladat.

Feladataink

- A mozgásfejlesztéshez megfelelő környezet, hely biztosítása.

A tagóvodák eltérő adottságaikból fakadóan a mozgásfejlesztés célját és feladatait

a helyi sajátosságoknak megfelelően valósítjuk meg. Csoportszobáink különböző méretei miatt a szervezési feladatok más-más hangsúlyt kapnak. Az udvar adta lehetőségeken kívül szükséges az óvodához közeli szabad terek, a természetes környezet kihasználása is.

- Motorikus képességek fejlesztése

A *mindennapi rendszeresen* végzett mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, és testi kondicionális képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség.

Testrészeik, a téri irányok, a különböző mozgásformák megismerésével bővülnek ismereteik, mozgástapasztalataik, fejlődik észlelésük, téri tájékozódó képességük.

Különböző mozgásfajták változatos gyakoroltatására törekszünk. A mozgásos játékok szervezésével teremben és a szabad levegőn olyan helyzeteket teremtünk, ahol a gyermekek felfedező és interaktív mozgásokat végeznek, amelyek segítik a téri tájékozódást, a helyzetfelismerést, a személyiség akarat tényezőinek alakulását.

A változatos mozgástevékenységek kedvezően befolyásolják a gyermekek szervezetének növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek, testrészek teljesítőképességét.

A gyermekek fejlesztésénél figyelembe vesszük az egyéni adottságaikat, képességeiket. Betartjuk a fokozatosság elvét.

Szem előtt tartjuk, hogy a mozgásfejlesztés legértékesebb anyagai a játékok, ezért a 3-6-7 éves korosztálynak megfelelő mozgásfejlesztő játékokat szervezünk. Arra törekszünk, hogy kielégítsük a gyermekek nagyfokú mozgásigényét.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében:

Kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg.

- a szabad játékban a gyermekek spontán, természetes mozgása közben
- a tervezett mozgásos foglalkozáson

A gyermekek **szabad mozgását** az óvodapedagógus a délelőtti és délutáni játék során biztosítja (udvar, séta).

Az **irányított mozgásos** játékokat, a tervezett és szervezett foglalkozást heti egy alkalommal szervezzük csoportonként különböző időkeretben.

A **mindennapi mozgásos** játékot, mindhárom korosztálynak szervezi az óvodapedagógus. A futás, kocogás mennyiségét a gyermekek szabadon határozhatják meg. A játékos mozgást sok játékkal, jó ritmusú, frissítő mozgással (kötelező jelleggel) szervezze meg az óvodapedagógus szabad játékba ágyazott mozgástevékenységekkel.

Mozgásfejlesztést végzünk ezen kívül kiránduláson, séta közben. A foglalkozások tartalmi felépítését minden óvónő maga határozza meg.

Mozgásfejlesztés anyaga:

- ✓ játékok, szabályjátékok,
- ✓ szabadgyakorlatok, gimnasztika
- ✓ járások, futások irányváloztatások
- ✓ támasz és függésyakorlatok: kúszások, mászások, bújások, gurulások, átfordulások
- ✓ egyensúlyyakorlatok
- ✓ ugrások: le-, fel-,átugrások, távol-, magasugrások helyből nekifutással
- ✓ labdagyakorlatok
- ✓ egyéb kéziszerak használata
- ✓ dobások
- ✓ talajtorna
- ✓ küzdőyakorlatok, húzások- tolások, versengések
- ✓ játékos foglalkozások a szabadban mozgásfejlesztő eszközök használatával
- ✓ légzőyakorlatok
- ✓ relaxációs gyakorlatok

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Mozgásuk összerendezett.
- Motorikus képességeik önmagukhoz képest fejlettek.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- A szabályokhoz alkalmazkodnak, betartják azokat.
- Ismerik és értik a szakkifejezéseket.
- Tudnak labdát pattogtatni, vezetni, célba dobni, távolba hajítani.
- Növekszik kitartásuk, erő- és állóképességük, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését, testi, lelki, szellemi és szociális képességeiket.
- Szeretnek futni, képesek 100- 200 métert kocogni.
- Megfelelő én-tudattal rendelkeznek.
- A testséma képzetük kialakult: felismerik és megnevezik testrészeiket, észlelik a különböző testhelyzeteket, mozdulatokat, mozgásformákat.

5. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

„A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életformának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.” – ONOAP -

Természeti-, társadalmi-, technikai környezet megismerése

Célunk

Olyan egészséges gyermekeket szeretnénk nevelni, akik harmóniában élnek önmagukkal és az őket körülvevő világgal, akik ismerik és szeretik környezetüket, így számukra természetes dolog annak védelme, az élet minden formájának tiszteletben tartása.: A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.

A gyerekek elemi ismerete alakuljon ki önmagukról és közvetlen környezetükről.

Az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzése.

Környezettudatos szemlélet, és viselkedésnormák kialakítása, a fenntarthatóság érdekében.

Ismerje meg a gyermek, a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Az óvodai tanulás folyamatának alapelvei:

A tudományosság elve

A tudományosság alapelvének értelmében a világ valóságos, igaz tényeit, jelenségeit, a tudomány által igazolt és hitelesnek elfogadott ismereteket adjuk át a gyermekeknek. Az ismeretanyag még az egyszerűsítés érdekében sem tartalmazhat a szakszerűségnek nem megfelelő elemeket. Szűkebb és tágabb környezetünk tényeit, jelenségeit összefüggésükben, fejlődésük és változásuk kölcsönhatásában vizsgáljuk. Az óvodában azon ismeretek elsajátítása a cél, melyek – figyelembe véve az adott konkrét környezetet és a gyermekcsoportok fejlettségi szintjét – nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy környezetükben biztonságosan eligazodjanak, tájékozottak legyenek az érdeklődésüknek megfelelő témákban. Igen fontos, hogy ezen ismeretek alkalmasak legyenek cselekvő-gondolkodási tevékenységük kibontakoztatására.

Az érthetőség elve

Az érthetőség elve a tanulás anyagának lényegét, alapösszefüggéseit, gondolati megragadását teszi lehetővé a gyermek fejlettségének megfelelően, az ismeretanyag terjedelme, feldolgozásának módja tekintetében egyaránt. Az alapelv figyelembevételét az jelenti, hogy a gyermekeknek a valóság dolgait, jelenségeit értelmi képességeik fejlettségének szintjén kell közvetíteni. Ennek értelmében nem elég az életkori jellemzőket figyelembe venni, hanem az egyéni sajátosságokra, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjére is gondot kell fordítani. Az óvodás gyermeknek akkor lesz környezete érthető, ha konkrét

tapasztalásból indulunk ki, lehetőséget adunk cselekvésre, tevékenykedésre, majd az életkornak megfelelő általánosítások, következtetések levonása után ismét tevékenységbe építjük be azokat.

A motiválás elve

A motiválás elve alapvető az óvodás gyermek tanulási folyamatában.

Alkalmazásának célja a tudás megszerzése iránti vágy és érdeklődés felkeltése, valamint pozitív érzelmi állapot kialakítása a tanulás iránt. Az óvodában, ahol a tanulás még nem szándékos tevékenység, igen nagy jelentősége van ennek az alapelvnek. A tanulási folyamat egészében érvényesülnie kell. Az óvodás gyermekek jól motiválhatók környezetük tárgyaival, jelenségeivel. A közvetlenül, minél több érzékszervvel szerzett tapasztalatok, főként, ha közben a gyermekek tevékenykedhetnek, folyamatosan tanulásra készítetik őket. A tanulási kedvük teljesítményük folyamatos, elsődlegesen pozitív értékelésével igen nagy mértékben fokozható.

A tudatosság és aktivizálás elve

A tudatosság és aktivizálás elvének lényege: képessé kell tenni a gyermekeket tudatos ismeretszerzésre, valamint alkotóképes, öntevékeny, aktív részvételre ebben a folyamatban. Alkalmazása során pszichikus folyamataik szintje, valamint tevékenységük hatékonysága emelkedik. Áthatja az óvodapedagógusok tevékenységét ugyanúgy, mint a gyermekekét. Az Alapprogram szellemében készített helyi programok környezeti nevelési feladatainak megvalósítása elképzelhetetlen a pedagógiai önállóság, a pedagógiai szabadság felismerése és kihasználása nélkül, amelynek alapja a pedagógusok aktivitása. Az óvodás gyermekre jellemző, hogy tapasztalatait, ismereteit főleg szenzomotoros (érezkeléses-mozgásos) tevékenység közben szerzi meg. Így a gyermeki aktivitás megnyilvánulhat az ismeretszerzés folyamatában, főként a gondolkodási műveletek alkalmazásában, a problémahelyzetek megoldásában (például: háziállatok, őszi zöldségek fogalmának alakítása). A mozgásos, manuális tevékenységek egész sora, a játék, a munka jellegű tevékenységek mind-mind alkalmasak a gyermek aktivizálására. Óvodáskorban a beszéd, a nyelvi gondolkodás fejlődésével egyre nagyobb lesz a szerepe a verbális eljárásoknak. Az aktivitás kiváltásához nélkülözhetetlen a kép-szó-cselekvés egysége. Az alapelv megvalósítása függ a feldolgozandó tartalomtól, a feldolgozás során alkalmazott módszerektől és eszközöktől, valamint a szervezési formától, a helyszíntől

A tartósság és szilárdság elve

tartósság, szilárdság elvének érvényesítése következtében beépülnek a gyermekek személyiségébe az elsajátított ismeretek, jártasságok, képességek, teljesítményképes tudás kialakulásához vezetve. Az új ismeretek, melyek a korábban elsajátítottakra épülnek, a továbbiak alapját jelentik. Az alapelv megtartása azt eredményezi, hogy a gyermek az ismereteket tartósan megőrizve szükség esetén alkalmazni tudja. A tartósság érvényesítését szolgálja

- a gyermekek aktív közreműködése a tanulási folyamatban, például: a tények összegyűjtése állatok megfigyelése közben az élőhelyükön;
- az ismétlés, a témakörök, témák egymásra épülése, korcsoportonkénti elrendezése, valamint az a szemlélet, hogy az óvodai élet egészét áthatja a környezeti nevelés;

- a gyakorlás, hiszen a környezetből gyűjtött élmények, tapasztalatok a gyermek bármely tevékenységében megjelenhetnek; játék, munka jellegű tevékenységek, rajzolás stb. Az ismeretek tartósságának, szilárdságának feltétele még óvodás korban az is, hogy kevesebbet, de alaposabban elemezve ismertessünk meg a gyermekekkel környezetük tárgyaiból, jelenségeiből.

A fokozatosság elve

- A fokozatosság azt követeli, hogy a tanulás irányítása során (az anyag kiválasztásakor, a módszerek és eszközök, a szervezeti formák és helyszínek megválasztásakor) vegyük figyelembe az óvodás gyermekek különböző fejlettségét, ugyanakkor a lehető legnagyobb mértékben fejlesszük őket. A tanulási anyag összeállításakor ügyeljünk arra, hogy az megfelelő nehézségi fokú legyen. Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a túl könnyű vagy a túl nehéz anyag egyaránt gátolja a megfelelő szintű feldolgozást, az elsajátítást. Az ismeretek feldolgozásakor a fokozatosság megtartása megköveteli bizonyos – már Comenius által meghatározott – elemi didaktikai szabályok megtartását, melyek értelmében az ismeretszerzés útja:
 - közelítől a távolihoz
 - a könnyűtől a nehézhez
 - az ismerttől az ismeretlenhez
 - az egyszerűtől az összetetthez vezet.

A szemléletesség elve

A szemléletesség elve biztosítja, hogy az elsajátított ismeretek megfeleljenek a valóságnak. Alkalmazásakor elengedhetetlen a gyermekek megfigyeléseinek tudatos irányítása, a látottak elemzése a megfelelő belső kép kialakításához. A szemléletesség elvének érvényesítéséhez igen fontos minél több érzékszerv bekapcsolása, az élmények felidézése, a tárgyak, jelenségek színes, jelzőkben, képekben gazdag, képzeletre, érzelmekre ható bemutatása, leírása, összehasonlítással, példával megvilágítva. A szemléletesség nem azonos a szemléltetéssel! A szemléletesség alapelve, a szemléltetés módszer. A szemléletesség több mint a szemléltetés, az egész tanulási folyamat jellemzője. A szemléltetés a tanulási folyamatban a tényfeltárás során fordul elő rendszeresen. Nem szabad azonban elfeledkezni arról, hogy a szemléletesség egyoldalú alkalmazása nem kívánatos, hiszen a környezet megismerése különösen sokoldalú, komplex, dinamikus folyamat. Ez az alapelve a környezeti nevelés területén jól felkészült, feladatát is szerető óvodapedagógus munkájának fontos szabályozója. Alkalmazhatjuk egy természeti jelenség vagy állat, növény jellemzésekor.

A differenciálás elve

A differenciálás elve a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, szükségleteinek, ezek eltérő jellegének figyelembevételét teszi szükségessé. Ez a gyermeki sajátosságokhoz való alkalmazkodáson kívül jelenti azok egyidejű fejlesztését is. Főként vegyes életkorú csoportokban, a különböző életkorú gyermekek egyidejű tanulásirányításában van ennek nagy jelentősége. A csoportszoba rendjének helyreállításába a gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelően kapcsolódnak be, de mindenkinek

kell valamilyen feladatot végeznie. Ez az alapelv érvényesül az eszközök használatában, a naposi munka irányításában, a fejlesztési feladatok megfogalmazásában.

A visszacsatolás elve

A visszacsatolás elvének fontosságát az adja, hogy az óvodás gyermekek tapasztalatszerzési, tanulási tevékenységük eredményességéről folyamatos visszajelzést igényelnek. A kisgyermeknek kevés tapasztalatuk, erős érzelmi beállítódásuk miatt igen nagy szükségük van cselekedeteik folyamatos minősítésére. Ez a visszacsatolás történhet verbálisan, négy szemközt, az egész csoport előtt is. Néha azonban elég egy bólintás, biztató mosoly.

A megerősítés elve

A megerősítés elvének lényege a kívánatos magatartásmódok, tevékenységek helyeslése, pozitív megerősítése, illetve a nem kívánatosak helytelenítése. A környezethez fűződő pozitív magatartási formák, viselkedési módok alakítása alapvetően szükséges óvodáskorban, például: szobanövények meglocsolása. A helytelen, környezetre veszélyes magatartás gyakoriságát viszont csökkenteni kell, például: az élettelen környezeti tényezők károsításának, az élőlényekkel kapcsolatos helytelen magatartási szabályoknak a vonatkozásában

Az életközelség elve

Az életközelség elve azt jelenti, hogy a környezeti nevelés tartalma a valóságból, a gyermek közvetlen természetitársadalmi környezetéből, a mindennapi gyakorlatból származik. Ezt az alapelvet többféle szempontból is értelmeznünk kell. Az egyik szempont az, hogy a gyermek közvetlenül tapasztalja a természet változásait, annak történéseit, például: hideg van, fúj a szél, esik az eső. A társadalmi élet időszerű eseményeit, aktualitásait, annak okait és következményeit az óvodapedagógus közvetítésével élik át a gyermekek (például: csoporttársuk születésnapjának a megünneplését, a természet ünnepeinek tartalmi feldolgozását). A másik szempont: a városi és a vidéki környezetből fakadó eltérések más és más jellegű környezeti élményeket, tapasztalatokat, cselekvési lehetőségeket biztosítanak (például: utazás metróon, illetve lovas kocsin, háziállatok az állatkert parasztudvarában, illetve a falusi portán). Munkánk során támaszkodjunk ezekre az élményekre és tapasztalatokra, építsük be óvodai munkánkba, teremtsünk bizalmon alapuló légkört, ami segíti a félelmek oldását, valamint a káros hatások közömbösítését. Alkalmazkodjunk ezekhez az ismeretekhez, ugyanakkor értelmezzük is. Például: ne csak tudják a legszükségesebb közlekedési szabályokat, hanem gyakoroltassuk is velük. Jó lehetőséget teremt erre a naposi munka, a kertben végzett munka, a játék. A körülöttünk lévő világ nagyon gyorsan változik. Ennek követése, a gyermekeknek ezekre a változásokra való felkészítése a mi felelősségünk. A környezetükben jól használható ismereteket, készségeket és képességeket alakítsunk ki a gyermekekben.

A rendszeresség elve

A rendszeresség elvének érvényesülése a tények és jelenségek vizsgálatában meghatározott logikai sorrend betartását jelenti. Fontos tudni azt, hogy a tudomány rendszere nem azonos a tantárgy didaktikai rendszerével, mely elsődlegesen az életkorhoz igazodik. Ennek az elvnek az értelmében rendszer van a tanulásban, s ennek eredményeként a tudásban és a gondolkodásban. A rendszeresség

elve nagy rugalmasságot kíván tervezésben, szervezésben, tanulásirányításban egyaránt. A tanulás anyagának rendszere az adott időszakra elkészített tématervben található meg. Ugyanakkor törekednünk kell a rendszer megteremtésére a gyermekek tudásában is

A játékoság elve

Az óvodáskorúak tanulásának jellemzői teszik szükségessé valamennyi tevékenységükben a játékoság elvének érvényesítését. Elsősorban játékos módszerek alkalmazásával biztosíthatjuk a játék jellemző jegyeinek meglétét.

Feladataink:

Az óvodapedagógus feladata:

- A környezettudatos, környezetre figyelő magatartás megalapozása, mértéktartó felhasználásra való nevelés (öko- lábnyom)
- Aktív érdeklődés felkeltése a gyermekeket körülvevő közvetlen és tágabb természeti - társadalmi jelenségekről, viszonyairól
- A természet, az emberi alkotások értékeinek megláttatása, az értékek megőrzése és védelme
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt
- Szemléletformálás, a gyermekek látásmódjának befolyásolása, holisztikus gondolkodás megalapozása
- Megfelelő és elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és a szerzett tapasztalat-, élmény-, és ismeretszerzésre, a környező világ tevékeny megismerésére
- Mindennapi madárvédelmi tevékenység megszervezése
- Hetente egy alkalommal élményszerző séta szervezése

A megismerés folyamatában a közvetlen megfigyelésre, és tapasztalatszerzésre építünk. Mindent a természetes környezetében törekszünk megfigyeltetni, az összefüggéseket, változásokat megértetni. A tapasztalatszerzést természetes élethelyzetekben, a családokkal szorosan együttműködve, segítségüket igénybe véve valósítják meg az óvodapedagógusok.

A környezet megismerésének tartalmát 4 terület alkotja:

- társadalmi környezet
- természeti környezet
- környezetalakítás
- környezetvédelem

Társadalmi környezet:

- A szűkebb /család, óvoda, lakóhely/ és tágabb /ország, haza, világ/ környezet, az ott élő emberek munkája, egymáshoz való viszonya, életmódja, kultúrája
- Az együttélés konkrét tapasztalatai során viselkedésminták gyakorlása /köszönés, kérés, egymásra odafigyelés/
- Lakókörnyezet /falu, város/ közvetlen megismerése /közlekedés, nevezetességeink, ünnepeink, hagyományaink/ - mely segítséget ad a könnyebb eligazodásban a gyermekek biztonságérzetének növelésében.

Természeti környezet:

- Természetes környezetben a természet változásainak megfigyelése /napszakok, évszakok, időjárás/
- A természet változásainak rendszeres megfigyelése: színek, fények, formák szépségei
- A természet változásainak hatása az emberi, az állati és növényi életmódban /építési szokások, fűtés, öltözködés, étkezési kultúra/
- Emberi testrészek, érzékszervek ismerete, funkciója, tisztántartása
- Állatok, növények tulajdonságainak, életmódjának megismerése, megfigyelése
- Talaj, levegő, víz és egyéb anyagok tulajdonságainak megismerése, kísérletek végzése

Környezetalakítás:

- A gyermekek cselekvő részvétele életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően a környezetük alakításában.
- Válgják igényükké a kulturált egészséges, tiszta és esztétikus környezetben való lét
- E terület elsősorban a munka jellegű tevékenységekkel van összefüggésben /csoportszoba díszítése, szépítése, folyamatos rendtartás, növény és állat gondozás, minden olyan tevékenység, amely során alakul és változik a környezet/

Környezet-, és természetvédelem:

- Az elemi környezetvédelmi tevékenységekben való aktív gyermeki részvétel, a fenntarthatóság pedagógiai követelményeinek megvalósítására való törekvés
- Nem határolhatók előre meghatározott tevékenységekre, időterekre. Állandóan és mindenkor folyamatosan jelenlévő tevékenységi forma óvodánkban
- A közvetlen és közvetett környezet tisztaságának megtartásának felismertetése /talaj, víz, levegő/
- Növények gondozása, kímélése a gyűjtéstől a szerszámhasználatig
- Állatok gondozása, kímélése, étletterének tisztálata, tisztántartása
- Odúk, itatók, fürdetők, etetők közös kihelyezése, ellenőrzése, tisztántartása, az ideérkező madárvilág megfigyelése

- A természet csodáinak szépségeinek megláttatása, felfedeztetése, megszerettetése

A társadalmi környezet védelme, lelki egészségvédelem

- A gyermekek megtanulják közvetlen környezetüket - fejlettségüknek megfelelően - tisztán tartani
- A kulturált élet szokásainak kialakítása, helyes viselkedésforma rögzítése, életviteli stratégiák kialakítása, gyakorlása
- A helyi sajátosságok, város, táj /Kiskunfélegyháza/ megismerésén keresztül, ezen tapasztalatokra építve a gyermekeket körülvevő világ /ország, haza/ megismerése /városunk nevezetességei: múzeum, szélmalom, könyvtár, Petőfi, Móra szülőháza/ Kirándulóhelyek: táj-, természetvédelmi körzetekbe

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek biztonságosan tájékozódnak közvetlen környezetükben.
- A gyermekek ismerik saját és szüleik nevét, lakcímét, szüleik foglalkozását.
- Saját testükön jól tájékozódnak.
- Különbséget tesznek az évszakok között, az időjárás változásait felismerik
- A környezetükben lévő közlekedési eszközöket ismerik, jártasak a gyalogos közlekedés szabályainak betartásában.
- Megalapozott ismeretekkel rendelkeznek a növény és állatvilágról, szűkebb és tágabb környezetükben.
- Megismerkedtek a kerti munkával, a kisállat gondozással.
- Ismernek néhány madárfajt
- Felelősségérzet alakul ki bennük, a madarak védelmével kapcsolatban
- Tapasztalatuk van a környezet tárgyairól, az anyagok tulajdonságairól.
- Ismerik Kiskunfélegyháza néhány nevezetességét
- Pozitív érzelmekkel fordulnak a környezetükhöz.
- Kommunikációjukban ok-okozati összefüggések megfogalmazására képesek.
- Óvják környezetük tisztaságát, szépségét.

Matematika

Nevelésünk célja:

A közvetlen és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól tapasztalatok szereztetése, építve a gyermekek aktivitására, kíváncsiságára.

Az óvodapedagógus feladata:

A fejlesztő munka feltételeinek megteremtése /hely, idő, eszköz/

- Az óvodai élet egészében a matematikai nevelés lehetőségeinek kihasználása /spontán adódó tapasztalatszerzés lehetőségei/
- 3-4 éves korban a gyermekek érdeklődésének, részképességeinek megfigyelése, megismerése
- 4-5 éves kortól a matematikai nevelés tervszerű megvalósítása
- szokások alakítása, részképességek alakítása, gondolkodási műveletek fejlesztése

A gyermekek logikus gondolkodásának, és problémamegoldó képességének fejlesztése. A matematikai tapasztalatok lehetőséget teremtenek a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival, azok változásaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre, összefüggések megismerésére. A matematikai nevelés a tanulási folyamat sajátos színtere. Programunkban külön tevékenységi formaként alkalmazzuk.

A matematikai nevelés megvalósul egyéni differenciált fejlesztéssel, páros és mikro csoportos munkaformában. A együttvégezhető feladatok szabadok és kötetlenek, de felvállaljuk az óvodapedagógus jogát abban, hogy a kompenzálás, fejlesztés érdekében saját szempontjai alapján is összeállítsa a mikro csoportot.

A matematikai nevelés tartalma:

- összehasonlítások, válogatások, rendezések, halmazképzés.
- a számfogalom előkészítése, alapozása.
- halmazok összehasonlítása, elemeik párosítása,
- ok-okozati összefüggések keresése, megláttatása,
- mérések különféle egységekkel,
- tő- és sorszámnevek
- tapasztalatok a geometria körében
- építések, alkotások szabadon és másolással,
- tevékenységek tükörrel
- tájékozódás térben és síkban
- ítéletalkotás, relációk feltárása

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat képesek elmondani
- Igaz, hamis állítások megfogalmazására képesek
- Képesek jól ismert tulajdonságok szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére.
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező fogalmakat

- Elő tudnak állítani különféle elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Meg tudnak számlálni tárgyakat legalább 10-ig.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- A tükörrel való tevékenységük tapasztalat- és élményszerzésre szolgál: Általában 2-4 elemből álló alakzat tükörképét meg tudják építeni.
- A térben való tájékozódásban a jobbra-balra irányokat meg tudják különböztetni, értik az irányokat kifejező névutók jelentését.

6. VERSELÉS - MESÉLÉS

„A mesélés az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására a legalkalmasabb. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.” – ONOAP -

Célunk:

Mesével, verssel élményt nyújtunk a gyermekek számára. Elősegítjük a gyermekek érzelmi-, értelmi-, és esztétikai fejlődését. Megalapozzuk pozitív személyiségjegyeiket a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

Feladataink

A 3-6-7 éves gyermekek számára mindennap élményt nyújtunk az irodalom eszközeivel. Biztosítjuk az önkifejezés lehetőségeit: verselés, mesealkotás, dramajáték, bábozás, mondókázás. Elősegítjük a saját vers és mese alkotást, annak mozgással, vagy ábrázolással való kifejezését.

Fontosnak tartjuk, hogy mese-vers hallgatása közben gyermekeink változatos érzelmeket éljenek át. Kezdetben a népi mondókák, dúdolók, csiklandozók, hőcögtetők, tapsoltatók segítségével közvetlen érzelmi kontaktust alakítunk ki a gyermekekkel.

Kisebb gyermekeknek rövidebb lélegzetű állat- és felelgetős, halmozó és láncmeséket, verses meséket mesélünk. Majd fokozatosan hosszabbodó és bonyolódó cselekményű meséket, tündérmeséket, verseket mondunk.

Ezek az irodalmi élmények örömet okoznak nekik, várják a velük való találkozást. Ezért mesélünk, verselünk mindennap.

Népi, klasszikus és kortárs irodalmi művekkel ismertetjük meg a gyermekeket.

Biztosítjuk a mesehallgatás intimitását, mellyel segítjük a belső képi világ megjelenését. Sok mimikával, gesztussal kísért dúdolóik, mondókák, versek, mesék ismételtetésével érzéki élményt nyújtunk.

A gyermekek számára összeválogatott mesés- és verseskönyvek nézegetésére az egész nap folyamán lehetőség nyílik.

Az irodalmi élmény nyújtása nem korlátozódik csak a csoportszobában általunk előre tervezett időpontokra, hanem az óvodai élet folyamán erre számtalan egyéb spontán lehetőség - kirándulás, séta, udvari játék stb. - adódik. Ezeket csak akkor tudjuk kihasználni, ha rendelkezünk fejben elraktározott megfelelő irodalmi anyaggal.

Feltételek megteremtése az élménynyújtáshoz

A mese- vers hatása a legjobban akkor érvényesül, ha megteremtjük a hallgatásához szükséges nyugodt légkört. A feltételek megteremtésével ösztönözzük a gyermekeket, hogy a gyakran hallott meséket, verseket játékaikban jelenítsék meg. Eközben megélhetik szorongásaikat és egyben feloldást is találhatnak. Minden nap lehetőséget biztosítunk a bábozásra és a dramatizálásra.

Az irodalmi anyag kiválasztása tudatosan és felelősségteljesen történik.

A magyar gyermekköltészet és népköltészet alkotásaiból válogatunk. Fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes műveket halljanak a gyerekek. Olyan meséket válogatunk, amelyek életkorilag megfelelnek az óvodás gyerek szemléletmódjának és világképének. Hangsúlyt helyezünk arra, hogy városunk költői, írói műveivel is megismerkedjenek a gyerekek. Versválasztásunkat az irodalmi igényesség, az ünnepek, az aktualitások és a környezeti nevelés témakörei határozzák meg.

Az irodalmi nevelés hatása és kapcsolata más területekkel:

Az irodalmi nevelésnek a személyiségfejlesztésben nagy szerepe van. Hatására nyelvünk zeneisége, sajátos szókincse és népünk észjárása beépül gyermekeink személyiségébe. Az új szavak megtanulásával a gyermek szókincsét gyarapítjuk.

Az események átélésével a gyermek levezeti feszültségeit, lereagálhatja félelmeit. A hallottak elképzelése fantáziáját fejleszti. Az esztétikai élménnyel érzelmei gazdagodnak.

A mesék és versek segítik a környezeti nevelést.

Az irodalmi nevelés szorosan összefonódik a nevelés egyéb területeivel.

Irodalmi nevelés anyaga

- ✓ **A 3-4 évesek** versanyagát népi mondákból, rigmusokból és az ismert költőink ritmikus, zenei hatású játékos verseiből állítjuk össze. Olyan mesét választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.
 - ✓ **A 4-5 éves** korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisú szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, elbeszélések. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepelnek vidám, humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei.
 - ✓ **Az 5-6-7 éves** kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, elbeszéléseken át, beépülnek a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárában. A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásokban, napokon keresztül izgatottan várják. A gyermekek versanyaga gazdagodik a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Megismertetünk velük közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. Lírai verseket is tervezünk, mert a gyermekek már ebben a korban is megérik a képek érzelmét, kifejező erejét.
- A kiválasztott verse, mesék segítik a környezet, az évszakok szépségének megszerettetését, a néphagyomány ápolását.

Ajánlott anyag mennyisége:

3-4éves korban:

8-10 mondóka és vers ismételtetése

8-10 mondóka és vers csak meghallgatás céljából

10-12 új mese

4-5 éves korban

2-3 kiolvasó

6-7 (8-10 rövid sorból álló) vers ismételtetése

sok vers hallgatása szórakoztatásul

12-14 új mese

5-8 éves korban

10-12 mondóka

4-5 kiszámoló, hintáztató, labdázó, párválasztó, felelgető

6-8 verset megjegyeznek

15-20 verset meghallgatnak

12-14 új mese

Az irodalmi nevelés tevékenységformái:

- Mese, vers kezdeményezés
- spontán mesélés, verselés
- lehetősége van a pedagógusnak az egész csoport számára mesélni, a csoportszobai játék befejezése után / min. 2-szer, de akár minden nap is/
- délutáni pihenéshez meseolvasás, mesemondás
- bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok a nap bármely szakában
- a mese és vers összekapcsolása más művészeti tevékenységgel

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyerekek várják, igénylik a mesehallgatást.
- Figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét.
- Kialakul mesetudatuk.
- Szívesen mondogatnak rigmusokat, mondókákat, verseket.
- El tudnak mondani kitalált meséket, történeteket, önkifejezésük gazdagodik.
- Képesek felidézni 6-8 verset, ismernek 10-12 mondókát.
- Részt vesznek a mozgásos improvizációkban, báboznak és dramatizálnak.
- Képek alapján felismerik a meséket, verseket.
- A könyvek használatát ismerik, vigyáznak rá.
- Megalapozódik az irodalom és olvasás szeretete.
- Szemléletformáló hatása alkalmas a gyermekek világképének kialakítására.
- A magyar népmesekincs által erősödik magyarságtudatuk, gazdagodik anyanyelvük.

7. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

„A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal,

hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.” – ONOAP -

Célunk:

A gyermekek esztétikai érzékének, szép iránti nyitottságának, fogékonyságának fejlesztése, tér-, forma és színeképzetének gazdagítása.

Feladataink:

A gyermekek alkotó-, alakító tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtése

Csak oldott légkörben, jó hangulatban lehet alkotni. Ehhez a tevékenységhez méretben és minőségben megfelelő eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum dominál.

A csoportszoba elrendezésénél külön helyet biztosítunk a gyermekek számára ahhoz, hogy nyugodtan, elmélyülten dolgozhassanak.

Ábrázoló tevékenységre a játék közben bármikor, kötetlenül lehetőségük van, ameddig a kedvük tartja.

Különböző technikák megismertetése a gyerekekkel

A rendelkezésre álló változatos eszközökből szabadon választhatnak. Különböző technikákkal ismertetjük meg a gyerekeket, amiket azután egyedül próbálhatnak ki. Segítséget bármikor kérhetnek, ha valamiben megakadnak. Megtanítjuk a gyermekeket, hogy az ábrázolás eszközeit, technikáit önállóan, biztonsággal használják.

Változatos élmények biztosítása, az ábrázolókedv felkeltése

Az ábrázolásban maga a tevékenység jelent örömet a gyermekek számára. Örömet leli abban is, ha különböző technikák segítségével eszközöket készít egyéb tevékenységeihez.

A gyermekek valamennyi rajzát, alkotását megőrizzük, értéként kezeljük.

A próbálkozás szabadságának biztosítása

Biztosítjuk a szabad önkifejezést, amelyben a gyerekek megjelenítik élmény- és fantáziavilágukat, érzésüket.

Segítjük a kezdeményező kedv, a kreativitás érvényre jutását.

A különböző eszközök és technikák megismertetésével és kipróbálásával ösztönözzük a szabad próbálgatást, kísérletezést.

A gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, a fejlődés üteméhez, a gyermekek érdeklődéséhez igazodva ösztönözzük őket az önállóságra, az egyéni ötletek kidolgozására.

Ezáltal sikerélményhez jutnak, ami további munkára serkent.

Kapcsolat más nevelési területekkel

A gyermekek személyiségfejlődésére gyakorolt hatása:

Az állandó cselekvések által fejlődik a gyermekek finommotorikája, a szem-kéz koordinációja. Fejlődik továbbá megfigyelőképessége, alkotóképessége, formálódik képzelete. Gazdagodik élmény és fantáziavilága. Nő önismerete, önbizalma.

Felnőtt segítségével megtanulják észrevenni amit a természet és az ember harmóniája létrehozott, azt ami gyönyörködtető, ami esztétikus.

A jó hangulatú, nyugodt légkörben végzett ábrázoló tevékenység, az együtt- munkálkodás segíti a gyermekek szocializációját.

A vizuális nevelés szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez. Tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a játékkal, a környezeti-, irodalmi és zenei neveléssel, de egyéb óvodai vagy óvodán kívüli eseményekkel, mint pl: ünnepek, rendezvények stb.

Ábrázoló tevékenységek anyaga

- ✓ rajzolás, festés
- ✓ mintázás,
- ✓ díszítés,
- ✓ ragasztás,
- ✓ vágás, tépés,
- ✓ karcolás, nyomatkészítés, satírozás,
- ✓ varrás, fonás
- ✓ barkácsolás,
- ✓ építés és konstruálás,
- ✓ a műalkotásokkal való ismerkedés,
- ✓ a környezetalakítás
- ✓ és különböző egyéb sok más technikák

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyerekek örömmel és szívesen végeznek vizuális tevékenységeket.
- Élményeik, elképzeléseik, képzeleteik megjelenítésében biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Formaábrázolásuk, színhasználatuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásaikban próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével.

- Téralkításban, építésben közösen vesznek részt.
- Beszélgetni tudnak alkotásokról, megfogalmazzák véleményüket.
- Változatos formában képesek a vizuális eszközök alkalmazására.
- Készek az önkifejezésre az ábrázolás eszközeivel.

8. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

„...az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek.” –ONOAP –

Célunk:

Zenei nevelésünk célja a gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának fejlesztése, a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés és játék örömeinek megéreztetése. A zenei élmények által megalapozzuk a zenei anyanyelvet.

Hagyományok megismertetése, továbbélésének segítése.

Feladataink:

Érdeklődés felkeltése, a gyermekek élményhez juttatása.

Az énekléshez, a dalos játékokhoz nyugodt légkört teremtünk, megfelelő helyet biztosítunk. A feltételek biztosításával elérjük, hogy megtanulják türelemmel, csendben hallgatni, befogadni a zenét, és ne csak befogadói legyenek a zenének, de tudják a zene formanyelvén kifejezni önmagukat.

A nap bármely szakában az adott helyzethez éppen odaillő zenével, dallal, halk furulyaszóval juttatjuk élményhez a gyermekeket.

Beszoktatáskor az ölbeli játékok, a hintáztatók, höcöggetők, cirógatók segítik a gyermek érzelmi kötődését az óvónőhöz.

A dal, a dalos játék szó szerint "jó játék" a gyermekeknek. Számos alkalom nyílik arra, hogy az óvónő és a gyermek közös énekléssel színesítse élményeit, meghitt kapcsolatukat elmélyítsék. Akkor fognak szívesen énekelni, ha az számukra örömet jelent. Ezzel elérjük, hogy előbb vagy utóbb mindannyiuknak lesz kedves dala, játéka, vagy szívesen kapcsolódnak be a körjátékokba, s örömmel énekelnek akár önállóan, akár csoportban. A közös éneklés formálja a közösséget, mert együtt énekelni jó.

A feladatok sikeres végrehajtása elősegíti a gyermekek:

- ✓ biztonságérzetének növekedését,
- ✓ gátlásaik feloldását,
- ✓ önfegyelmük alakulását,
- ✓ érzelmi és szociális képességeik fejlődését,

- ✓ énképük és identitástudatuk alakulását,
- ✓ együttműködő képességük erősítését,
- ✓ akarat, jellembeli, erkölcsi tulajdonságaik pozitív irányú fejlődését,
- ✓ zenei emlékezetük, képzeletük fejlődését,
- ✓ kreativitásának, alkotóképességének növekedését,
- ✓ esztétikus mozgását.

A gyermekek éneklési készségének, zenei képességeinek fejlesztése

A gyermek zene iránti érdeklődését az első zenei élményeit a családból hozza. Az óvodai nevelés folyamatában erre építünk, ezt fejlesztjük, formáljuk, helyes irányba tereljük.

A közös énekléssel, játékkal természetes módon alakul zenei anyanyelvük, anélkül, hogy erőltetnénk.

Figyelmet fordítunk az egyenletes lüktetés megéreztetésére, kialakítására.

Fejlődik éneklési készségük, zenei hallásuk, ritmusérzékük. Játsszunk a dallamokkal, ritmusokkal, ezáltal alakítjuk a gyermekek zenei alkotókedvét, improvizációs készségét.

A gyermeki hang a sokszori éneklés, gyakorlás hatására fejlődik.

A dalos játékok gyakori ismétlésével alakítjuk harmonikus szép mozgásukat. Gyakoroljuk a magyar néptáncra jellemző alapmozdulatokat.

Anyagkiválasztás szempontjai

Zenei nevelésünk Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokra épít.

Csak értékes zenét tanítunk, hallgattatunk a gyerekekkel.

A gyermekeknek való komolyzenei művek rövid részletének közvetítésével élményhez juttatjuk őket.

Az énektanítás anyagának kiválasztásában messzemenően figyelembe vesszük a 3-6-7 éves korosztály adottságait, hangkészletét.

A daltanítás anyagát elsősorban a magyar népi gyermekdalok és mondókák adják.

Alkalomszerűen más népek dalaival is megismertetjük gyermekeinket.

A kompetencia alapú óvodai eszköztár „Zenevarázs” c. anyagát és zenés CD-jét is felhasználhatjuk.

Kapcsolat más nevelési területekkel

Az ének-zene szoros kölcsönhatásban van a nevelés más területeivel. Így elsősorban az irodalommal és a vizuális neveléssel.

A környezet megismerését is hangulatosabbá, élményszerűbbé tehetjük egy-egy odaillő dallal.

A testnevelés foglalkozásokon és a játékokban is gyakran felhangoznak a ki számolók, mondókák.

Az óvoda ünnepeinek, megemlékezéseinek anyagát elsősorban a tanult dalok, mondókák, dalos játékok adják

Ének, zene, énekesjáték, gyermektánc anyaga

- ✓ Mondókák
- ✓ Gyermekdalok
- ✓ Dalos játékok
- ✓ Komponált gyermekdalok
- ✓ Népdalok
- ✓ Néptánc alapelemei
- ✓ Más népek dalai
- ✓ Klasszikus műzene
- ✓ Zenei alapfogalmak
- ✓ Hangszerekkel való ismerkedés

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Örömmel énekelnek, élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel adják elő, egyénileg és csoportosan is.
- A mondókákat- az egyenletes lüktetést kiemelve- a magyar beszéd ritmusa szerint mondják
- A zenei fogalompárokat felismerik, megkülönböztetik (halk- hangos, magas-mély, gyors- lassú)
- Felismerik a dalokat dúdolásról, ritmusról.
- Felismerik a hangszerek hangját, képesek alkalmazni zenei kíséretre.
- Megkülönböztetik környezetünk hangjait.
- Érzik az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát.
- Egyszerű táncos mozgásokat képesek esztétikusan előadni.
- Kitalálnak játékos dallamokat, mozdulatokat, játék nélküli gyermekdalokhoz egyszerű játékokat.
- Térformákat alakítanak

IV. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK

A hagyományörzés, a jeles napok megünneplése, élményszerű feldolgozása nagyszerű lehetőség a gyermekek lelki életének gazdagítására.

Óvodánkban ünnepelt jeles napok, hagyományok, ünnepek:

Az őszi jeles napjai:

- Mihály napi vásár (szeptember 29) Dózsa György utcai óvoda
- Állatok napja október 6. Szákszorszép, Móravárosi óvoda, Szegedi úti óvoda, Mórautcai óvoda
- Október 23. Szegedi úti óvoda
- Szüreti mulatság (október) Szákszorszép, Kossuthvárosi óvoda
- Családi délután (október) Bercsényi utcai óvoda
- Márton- nap (november) Móravárosi óvoda, Mórautcai óvoda
- Autómentes Világnap: Móravárosi óvoda,

A téli jeles napjai:

- Advent (november 30 utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)
- Családi délután (adventi időszakban) Kossuthvárosi óvoda
- Mikulás (december 6.)
- Luca- nap (december 13.)
- Karácsony (december 24-25-26.), karácsonyi előkészületek az óvodában a családi karácsonyt megelőző héten
- Karácsonyi hangverseny Szákszorszép óvoda
- Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

A tavaszi jeles napjai:

- Március 15.
 - A víz világnapja (márc. 22) Móravárosi-, Szákszorszép, Kossuthvárosi-, Bercsényi utcai óvoda, Mórautcai óvoda Szegedi úti óvoda
 - Húsvét
 - Föld napja (április 21) Móravárosi óvoda , Szegedi úti óvoda, Mórautcai óvoda
 - Anyák napja
 - Madarak- fák napja (május 11.) Móravárosi-, Kossuthvárosi-, Szákszorszép, Bercsényi utcai óvoda, Szegedi úti óvoda, Mórautcai óvoda
 - Családi nap - Szegedi úti óvoda
 - Pünkösd – Családi nap Dózsa György utcai óvoda
 - Gyermeknap
 - Kerti parti (május) Bercsényi utcai óvoda
 - Búcsúzó
 - Családi nap (június) Móraváros, Kossuthvárosi óvoda
- Gyermekek születésnapjának megünneplése minden csoportban.

V. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

- A. A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- B. A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszi az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- ✓ az önkéntes emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- ✓ Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- ✓ a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- ✓ érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot. Tisztán

ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- ✓ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását. Felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

C. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A **szociálisan** egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- ✓ egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- ✓ feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg. Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VI. Gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

1. Gyermekvédelem az óvodában

Gyermekvédelmen értjük óvodánk pedagógusainak azon komplex tevékenységrendszerét, melyet a gyermeki szükségletek és jogok maradéktalan érvényesíthetősége érdekében alakítanak ki megelőző és problémakezelő céllal:

- preventív probléma megelőzés
- intézményes problémakezelés.

Óvodáinkban a gyermekvédelmi feladatok ellátása minden óvodapedagógus munkaköri feladata. A gyermekvédelmi munkát az óvoda vezetője és a tagintézmény-vezetők koordinálják.

Az óvodák felvételi körzeteik mássága miatt eltérő szociokulturális környezetből érkező gyermekeket nevelnek. Ezért az óvó-védő, és gyermekvédelmi feladatok más-más hangsúlyokat kapnak.

Óvodáink alapvető feladatuknak tekintik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását, a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok feltárását pedagógiai eszközökkel, a káros hatások megelőzését, ellensúlyozását.

2. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, valamint különlegesen tehetséges gyermekek nevelése

Célja:

A szociálisan hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek felzárkóztatása, segítése, védelme.

Tartalma:

- ✓ feladatunk az óvodába járó gyermekek családi hátterének megismerése után, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásba vétele, megfelelő ellátásban részesítése
- ✓ jelzőrendszer működtetése
- ✓ biztosítjuk a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, az egyenlő hozzáférés az óvodán belül, szükség esetén javaslatot teszünk védő – óvó intézkedésekre.
- ✓ elősegítjük az újonnan óvodába lépők befogadását, zökkenőmentes beilleszkedésüket az óvodába.
- ✓ igyekszünk felismerni a gyermeki problémákat, a hátrányos, halmozottan hátrányos, veszélyeztetett helyzet okozta tüneteket, szükség esetén szakember segítségét kérjük.
- ✓ tervet készítünk az indulási hátrány kompenzálására – biztosítva ezzel az esélyegyenlőséget

- ✓ részt veszünk az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában
- ✓ szükség esetén javaslatot teszünk a szülőnek gyermeke integrált nevelésben való részvételére, szakember igénybevételére
- ✓ a gyermek fejlődéséről dokumentációt vezetünk
- ✓ fontosnak tartjuk a családok megismerését, a velük való szoros nevelői együttműködést
- ✓ a szülők nevelési célkitűzéseinek ismeretében segítettünk abban, hogy elvárásai reálisak legyenek gyermekeik felé
- ✓ a családdal kapcsolatos minden információt diszkréten kezelünk, betartjuk titoktartási kötelezettségünket.
- ✓ figyelemmel kísérjük a családok életében bekövetkezett változásokat, ha erre szükség van.
- ✓ differenciált, egyéni bánásmóddal, egyéni fejlesztés megvalósításával törekszünk a hátrányokat kompenzálni.
- ✓ napi nevelőmunkában gondot fordítunk a felzárkóztatásra, a tehetséggondozásra. Különös figyelmet fordítunk a sajátos és speciális ismereteket igénylő gyermekek esetében a felzárkóztató foglalkozások, szabadidős tevékenységek megszervezésére.
- ✓ kerüljük a hátrányos megkülönböztetést bármi okból
- ✓ biztonságos, balesetmentes környezet kialakítására törekszünk az előírásoknak és a szabványoknak megfelelő eszközök biztosításával
- ✓ figyelemmel kísérjük az óvodáztatási támogatásra jogosult családokat, segítjük őket.

3. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének elvei

Óvodáink az Oktatási Hivatal 2020. 06. hónapban megjelent Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve alapján, ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok

Az irányelv célja: hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy:

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljanak meg,
- a gyermekeket a nevelés, a figyelem, a fejlesztés ne terhelje túl,
- a rehabilitációs illetve rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai váljanak az óvoda nevelésének tartalmi elemeivé.

Ezzel elősegítjük a gyermekek családi nevelését és a közösségbe való beilleszkedését. Vállaltuk az együtt nevelést, ezzel magasabb értékeket kínálva a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, mint részvétet és védettséget.

A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat, ennek hiányában óraadó gyógypedagógusok). Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl, a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

Az integráltan fejlesztett gyermekek számára igyekszünk biztosítani mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

Feladataink:

- egyéni fejlesztési tervet készítünk, individuális módszereket, technikákat alkalmazunk
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük, a gyermekek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén – eljárásainkat megváltoztatjuk, az adott szükségletekhez igazodó módszereket megválasztjuk
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk
- alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez.
- együttműködünk a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

A fejlődés várható eredménye

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedését, fejlődését, az együtt haladás lehetőségét tekintjük. Az együttnevelés eredményes megvalósításában igyekszünk érvényesíteni a habilitációs, rehabilitációs szemléletet, a sérülés specifikus módszertani eljárásokat. Ezzel törekszünk alkalmazkodni a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni

fejlődési sajátosságokhoz. Mindezt magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógusok végzik.

VII. A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése

Egyéni fejlettségmérő dokumentum - Tartalmazza a gyermek anamnéziséét, a gyermekek képességszintjét és a fejlesztési elképzeléseket. A gyermekek mérési-értékelési rendszere a folyamatos megfigyelésen alapul. Minden gyermek fejlődését saját magához mérjük, önmagához viszonyítjuk. A nyomon követéses rendszeren kívül **5 éves korban, amennyiben szükségesnek látja a pedagógus, alkalmazzuk a DIFER programcsomagot**, amely fejlődési mutató, segítségével reális képet kapunk a gyermek képességeiről, részképességeiről. Ez segíti a tudatos továbbfejlesztés irányának meghatározását.

A csoport előrehaladásának értékelése

Cél

- A nevelés folyamatát nyomon követve a csoportok szokás-, és szabályrendjének megfigyelése, mérése, elemzése, értékelése, a kapott eredmények alapján továbbfejlesztés.
- Méréseink:
 - szociális helyzet mérése (a törvényi előírásoknak megfelelően), ANAMNÉZISSEL
 - készség- és képességszint mérés egyéni szinten,
 - 5 éves korú gyermekek szűrése, **amennyiben szükségesnek látja a pedagógus DIFER- módszerrel, májusában**
- az óvodapedagógusok hozzáadott értékét jelzi a gyermekek folyamatos fejlődése, amely az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart.

Az óvodába lépést követően 3 hónappal, majd minden év novemberében és májusában végezzük a méréseket.

Az óvodapedagógusok az előző nevelési év tapasztalatai, és ellenőrzései alapján jelölik ki a fejlesztendő területet. Ez képezi az értékelési folyamat kiinduló pontját. Nevelő munkánk hatékonyságának növelésére tett intézkedéseink meghozatalakor a partnerek igényeinek, elégedettségének és elégedetlenségének eredményeit is figyelembe vesszük.

Csoport neveltségi szint mérése, értékelése

A csoport és a gyermekek harmonikus egyensúlyban történő fejlődése, a nevelés hatékonysága párhuzamosan kerül mérésre, értékelésre, figyelembe véve az esetlegesen felmerülő hangsúlybeli eltolódás hátrányos hatását. A csoport egészére vonatkozó megfigyeléseket és értékelést a csoportnaplókban rögzítjük.

Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja. A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvodapedagógus munkájának megfigyelésére épül, valamint az egyéni összegző mérés eredményeire.

E tapasztalatok összegzése alapján történik az objektív értékelés, amely a további fejlesztés meghatározója.

A gyermekek értékelése

Intézményi tervezés-, mérés-, értékelés

A gyermekek egyéni készség- és képességfejlesztése érdekében a minőségfejlesztési rendszerben kidolgozott módszert alkalmazzuk.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások írásban rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait.

Az egyéni fejlesztési terv az óvodák csoportnaplóinak mellékleteként megtalálható.

Az egyéni képességfejlesztés mindenhol érvényesül. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon-követése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

A rögzített adatokról mindenkor – egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatosan.

Az egyéni fejlődést tartalmazó intézményi szintű dokumentumai:

- egyéni fejlettségmérő lapok,
- csoportnapló heti terve.

Egyéni fejlettségmérő lapok

A konkrét mérés elvégzéséhez hét **megfigyelési terület** kijelölésére került sor, melyeket az intézmény nevelőtestülete határozott meg. Az egyes **megfigyelési** területekhez különböző **szempontok** tartoznak, melyeknek a jellemzőire kíváncsiak vagyunk, a szempontok alá fejlettségi szint megállapítására vonatkozó indikátorok tartoznak, amely által a megfigyelésre fejlettség regisztrálható.

Ennek lényege, hogy a megfigyelés során nemcsak magát az eredményt írjuk le, hanem értékítéletet mondunk a megfigyelt jelenségről, az előzetesen elfogadott szempontsorhoz tartozó indikátorok kiválasztásával.

Az elkészített táblázatokba évente kétszer (novemberben és májusban) kerül sor a rögzítésre.

A gyermek fejlődésének nyomon követése érdekében az óvodába lépést követően 3 hónapon belül történik az első rögzítése.

A fejlettségmérő felhasználásával nyomon tudjuk követni a gyermekek önmagukhoz képesti fejlődését a különböző nevelési területeken.

Az egyéni fejlettségmérő lapon rögzítjük a testi, lelki szociális érettség elérése érdekében tett intézkedéseket, fejlesztési területeteket, különös tekintettel a tankötelezettség megkezdésére.

A rendelkezésre álló adatokat további elemzés céljára és ok-feltárássra is hasznosítjuk.

A dokumentáció idegen kézbe nem kerülhet, vigyázva gyermekeink személyiségi jogaira. A z egyéni fejlettségmérő sablonja a Pedagógiai Program 1. sz. melléklete.

VIII. Tagóvodák nevelési specialitásai

DÓZSA GYÖRGY UTCAI ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

A Dózsa György Utcai Óvoda **nevelési gyakorlatának alapját Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel** című programja adja, **kiegészülve a kompetencia alapú óvodai nevelés módszereivel.** Nevelő-fejlesztő munkánk hagyományokra épülő, ugyanakkor fogékonyak vagyunk az új értékekre és megpróbálunk megfelelni a gyermekek érdekeinek valamint a mindenkori társadalmi elvárásoknak. A fokozatosság elvének betartásával igyekszünk a nevelés és tanulás egymásra épülését biztosítani. A nevelés és fejlesztés együtt kell, hogy haladjon, előkészítve az élethosszig tartó tanulást. Hozzájárulunk a kulcskompetenciák fejlesztéséhez. Kompetencia ebben a felfogásban az *ismeretek*, azok *alkalmazási képessége* és az alkalmazáshoz szükséges megfelelő motivációt biztosító *attitűdök összessége*. Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük, amely lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák szervesüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretet, értelmet nyerjen a gyerekek számára. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a *pedagógiai módszertani kultúra megújítása*, melynek lehetséges eszköze a problémaközpontú tanítás vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedeztető tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a felzárkóztatás kiemelt jelentőségű nevelőmunkánkban.

A művészetek eszközeit használjuk fel az érzelem gazdag gyermeki személyiség kibontakoztatásához. A gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése érdekében nevelőtestületünk kiemelten fontos feladatának tartja a **drámapedagógia eszközeinek** alkalmazását.

Óvodánkban **a mesélés és a mese feldolgozása kiemelt jelentőséggel bír.** Kötött szervezeti formában, a délelőtti játékidő végén hangulati rávezetéssel („út a MINTHA birodalom felé”) történik. A mesék általában egy héten át kerülnek feldolgozásra (lehetősége van az óvodapedagógusnak a hosszabb ideig tartó feldolgozásra is) a mese jellege szerint drámajátékban csúcsosodva. Ehhez felhasználjuk óvodánk innovációját.

Óvodánk innovációja

Tagintézményeink pedagógusainak összefogásával elkészült egy - minden intézményünkben dolgozó óvodapedagógus számára hozzáférhető - drámajáték gyűjtemény, mely a 3-7 éves korosztály számára leginkább kedvelt meséket és azok komplex feldolgozását tartalmazza sok mozgásos játékkal, helyzetgyakorlatokkal, beszéltető körökkel, mimes játékok felhasználásával. A **drámajáték** arra szolgál, hogy megkönnyítse a pedagógus és a kisgyerek számára a szocializációs folyamatot. Segítséget nyújt az állandó alkalmazkodási kényszer problémáinak megoldásában. A drámajátékok révén minden gyermek elfogadja és vállalja önmagát, fejlődik önuralma, önfegyelme, kialakul mások megértésének, elfogadásának képessége és a toleráns magatartás.

A **hagyományőrzés** is óvodai programunk szerves része. Feladatunknak tekintjük a népi kultúra átörökítését, ápolását. A mindennapi élet tevékenységei és a jeles napok szorosan összetartoznak, nevelőmunkánk részét képezik. Az évszakokhoz tartozó ünnepköröket, az évkörös rendezési elv szerint választottuk ki a jeles napokat, a mindennapos hagyományőrző tevékenységeket, és a hozzájuk kapcsolódó tartalmakat.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban

Verselés - mesélés - dramatikus játék: népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósítások, névcsúfolók, találós kérdések.

Ének, énekes játékok, zenehallgatás: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene.

Rajz, festés, mintázás, kézi munka: tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalácssütés.

A külső világ tevékeny megismerése: találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások.

Mozgás, mozgásos játékok: ügyességi és sportjátékok.

A hagyományörző tevékenységi formák beépülnek a játéktevékenységbe, a folyamatos napirendbe. Építünk a családok együttműködő részvételére. A hosszú ünnepi előkészületekkel a gyermek érzelmileg gazdagabbá, fogékonyabbá válik, a múlt értékeinek megismerésével nő a környezetért érzett felelőssége, alapozódik a környezet és a haza iránt érzett szeretete.

Programunk a népművészet és a szokásörző jeles napok elemein kívül tartalmazza a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A természet változásaihoz kötődő ünnepek, események meghatározott tartalommal jelennek meg, ez tükröződik a tevékenységekben.

A néphagyományörzés tartalma

Programunk a népművészet és a szokásörző jeles napok elemein kívül tartalmazza a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A természet változásaihoz kötődő ünnepek, események meghatározott tartalommal jelennek meg, ez tükröződik a tevékenységekben.

Mihály nap (szeptember 29)

- Családi délután keretében rendezzük meg a Mihály napi vásárt.
- Megismerkednek a Mihály napjához fűződő szokásokkal, rigmusokkal, történetekkel.
- Népi gyermekjátékokkal
- Kézműves tevékenységekkel
- Népi hangszerekkel
- Népzenevel, tánccal.

Advent, Miklós (december 6) Luca (december 13) Karácsony (december 24-26)

A gyermekek megismerkednek az advent jelképeivel (koszorú, naptár) segítenek azok elkészítésében. Különböző feladatokkal készülnek karácsonyra

Miklós napja előtt ajándékkészítés történik, mellyel a Mikulás személyesen megajándékozza gyermekeinket.

Luca napján pogácsa sütés, Luca naptár készítés mellett különböző varázslásokkal ismerkednek. A nagycsoportosok Luca napján kotyolnak.

Karácsony az advent utolsó napja az óvodánkban.

Hagyományosan arra törekszünk, hogy ez legyen a családok ünnepe. Az óvoda szerepe az ünneplés folyamatában a rákészülés, az ünnepvárás hangulatának támogatása, gazdagítása. Ez magában foglalhat pásztorjátékot, betlehemezés felelevenítését, adventi gyertyagyújtást, ajándékok, meglepetések, dísz tárgyak készítését, közös sütögetést, alkalmi dalok, versek tanítását, beszélgetések, mesék tervezését.

Karácsonyi hangversennyel zárjuk az adventi időszakot, mellyel érzelmekben gazdag, meghitt ünnepi hangulatot teremtünk.

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

Télbúcsúztató népszokás. A télcsúfoló farsangolás a gyermekek által legkedveltebb népszokás. Tréfás verseket, meséket, rigmusokat, bálba hívogató mondókákat tanulnak. Álarcokat, farsangi dekorációkat készítenek. A szülők jelmezt készítenek és farsangi süteményeket sütnek. Az óvodapedagógusok farsangi játékokat szerveznek, a gyermekek táncolnak, mókáznak, majd közösen téltemető népszokást – kiszebábégetést - tartunk az udvaron.

Március 15-e

Magyar jelképeink, szimbólumaink megismertetésének napja. Az óvodapedagógusok Kossuth-nótákat énekelnek, a gyermekeknek korabeli képeket mutatnak huszárokról, katonákról, és az akkori öltözködési szokásokról. Az 5-6-7 éves gyerekek a kisebb óvodásoknak kokárdát készítenek. A szoborhoz a gyermekek által készített jelképpel elsétálnak.

Húsvét

A gyermekek locsolóverseket tanulnak, tojást festenek, írókáznak, batikolnak. Tojásfát készíthetnek, melyre különböző technikával készült díszeket, tojásokat aggatnak. Az ablakra tavaszi képet festhetnek. Sokat sétálnak (jó messzire a határba is kilátogatnak) ahol megfigyelik a tavaszi változásokat.

ÖKO-nap: fenntarthatóság témájával kapcsolatos porjekthét záróeseménye családi délután

Anyák napja

Az édesanyákat és a nagymamákat köszöntjük. Maguk készítette ajándékkal, süteménnyel ajándékozzuk meg őket.

Gyermeknap

Kirándulással, vagy óvodában megszervezett vetélkedőkkel, játékokkal, sport-, zenés programokkal tesszük emlékezetessé a gyermekek számára.

Nagycsoportosok búcsúzója

Meghívott előadóval (zenekar, bűvész, vándormuzsikus) búcsúztatjuk a nagycsoportos gyerekeket az óvodától.

A szervezett tanulás formái

Kötelező:

Mese, dramatikus játék

Mozgás, mozgásos játékok

Énekes játékok, gyermektánc játékok (4-5-6-7

éveseknek)

Kötetlen vagy kötelező:

A külső világ tevékeny megismerése

Kötetlen:

Rajz, festés, mintázás, kézimunka

Vers megszerettetése

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális

Mese, dramatikus játék

Mozgás, mozgásos játékok

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

Mikrocsoportos

Rajz, festés, mintázás, kézimunka

Egyéni

Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

Frontális

A külső világ tevékeny megismerése

Mikrocsoportos

Verselés

Egyéni

A szervezett tanulás időkeretei

	Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Mozgás, mozgásos játékok	Mindennapi játékos mozgás	A környezet megszerettetése, megismertetése
3-4 évesek	Naponta 5-10	Heti 1x 10-15	Heti 1x 10-15	Heti 1x 10-15	Napi 1x 10	Heti 2x 10-15
4-5 évesek	10-15	15-20	15-20	15-20	10-15	15-20
5-6-7 évesek	15-20	30-35	30-35	30-35	10-15	30-35

3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 35 perc

4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 45 perc

5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 65 perc

A foglalkozások szervezése a nevelési év folyamán

3-4 évesek nov. 1. - május 31-ig.

4-5 évesek okt. 1. - május 31-ig

5-7évesek szept.15.- május 31-ig

Június 1. és augusztus 31. között az óvodapedagógusok megteremtik az élményszerű, aktív tevékenységformák feltételeit.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodapedagógus részesítse a gyermekeket lehetőség szerint minden nap zenei élményben. Ünnepekhez 1-2 **komponált gyermekdalt** választunk.

A nagyobb gyermekek ismételjék az ismert mondókákat, dalos játékokat. Énekeljenek nagyobb hangterjedelmű énekes játékokat, összetettebb mozgásformákkal ismerkedjenek meg. A néptánc elemeit gyakorolják. A gyermekjátékokban előforduló egyszerű táncos mozgások változatos játékmozdulatok és térformák kényszer nélkül fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, mozgását.

Az óvodában sokféle zenehallgatásra teremtünk lehetőséget. Valljuk, hogy ott van igazi komplex esztétikai hatása a zenehallgatásnak, ahol az élmény megérinti a gyermekeket.

A **zenehallgatási** anyag tükrözi az igényes válogatást.

Óvodánk zenei nevelésében a néphagyományra építünk, ezt figyelembe véve olyan zenepedagógiai lehetőségeket használunk fel, amelyek kiegészítik az óvodapedagógusok munkáját. (táncház, barangolás a hangszerek birodalmába stb.)

A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása

Az óvodapedagógus a zenei alapkészségek fejlesztését változatos módszerekkel segíti elő. A gyermekek kezdettől fogva ismerkednek a **zenei alapfogalmakkal**. Tudjanak halkán, hangosan beszélni, mondókát mondani, énekelni. Figyeljék meg a dallamjátszó hangszerek (metallofon, xilofon, melodika) harangjáték hangszínét. Különböző mozdulatokkal fejezzék ki az **egyenletes löktetést**. Fejlessze a gyermekek ritmusérzékét az óvodapedagógus többféle ritmuseszköz (cintányér, triangulum, rumbatök) használatával. Az egyensúly és ritmusérzék fejlődése összefügg, a mozgásritmus, a koordinált mozgás fejlesztésének fontos eszköze. A gyermekek kapjanak lehetőséget a gyakori egyéni éneklésre, ezzel is segítjük a **tiszta éneklés** fejlődését.

A tanult mondókák, gyermekjátékok hívóképeit a gyermekek a zenei polcról, kosárból bármikor elővehetik. A pedagógusok biztosítanak sok lehetőséget a felidézésre, ismétlésre, élmények felelevenítésére.

A zenei képességek fejlesztésének területei: éneklési készség, zenei hallás, ritmusérzék, zenei formaérzék, zenei alkotókészség fejlesztése. A zenei hallásra nevelés mellett fontos szerep jut

az énekes játékok játszásának, a gyermekek mozgáskultúrája fejlesztésének, a ritmikus táncos mozgásigény kielégítésének.

A gyermekek mozgáskultúrájának formálása

Az óvodai táncos nevelés feladata: az életkornak megfelelően olyan mozgásanyag tanítása, melynek tervszerűen és tudatosan kidolgozott módszerei, a 3-6-7-éves gyermek mozgáskultúrájának és tánc kultúrájának fejlesztését szolgálja. A zene- és mozgáskultúra természetes egysége alakul ki a gyermekben a zenére történő improvizálás során.

Verselés, mesélés

A tervezett napi mesetevékenység folyamat leírása a Dózsa óvodában

- A tízóraiztatás után, ha már érezhető, hogy a gyermekek kijátszották magukat a kezdeményezett játékkal, az óvodapedagógus bemegy a mesetérbe és egyezményes jellel (hangjelzés, csengőszó, meseszignál, dallam) jelzi a játékidő végét. A gyermekeknek a mesepárnákat, vagy a meseszőnyeget körbe rakja.
- Az óvodapedagógus leül a meseszékre, és addig szól a meseszignál, vagy az együttes éneklés, míg a gyermekek leülnek a mesepárnára, vagy a meseszőnyegre.
- Az óvónő meggyújtja a gyertyát és egyszer elmondja a mesét.
- Az óvodapedagógus a mese elmondása után zenével, énekkel, verssel kedveskedik a gyermekeknek.
- Mesefeldolgozás esetén a mese többszöri eljátszására kell berendezkedni, hogy a gyermekek minél több szerepet ki tudjanak próbálni.
- Drámajáték esetén (Dózsa utcai óvoda innovációja) a szükséges eszközök előkészítése.
- Átlényegülés után visszatérés a „Mintha birodalomból” mondókával- visszavezetés a valóságba, hangulati lezárás.

A folyamatleírás csoportonként más és más lehet, egy a lényeg, hogy kialakult szokásrendje legyen a tevékenységnek, amit a gyermekek pontosan tudnak.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A képalakítás technikai lehetőségei:

- Rajzolás festés, akvarell-technikák képalakítás nyomatokkal kollázs, montázs monotípiák díszítés

A gyermekek a képlékeny anyagokat szeretik megmunkálni. Bátran próbálkoznak, kísérleteznek új formák megalkotásával.

A mintázás anyaga lehet:

- homok agyag plasztlin (gyurma) só gyurma mézeskalács gipsz hó gyertya (viasz) papírmásé (kasír)
- A kézimunka technikai lehetőségei:

- papírvarázs, tépés, vágás, origami alakítás a természet kincseiből fűzés, gyöngyözés, fonás, szövés, varrás, nemezelés batikolás üvegfestés tojásfestés, tojásírás.

3-4 évesek tevékenység formái:

Az óvodapedagógus az óvodába kerülő 3-4 éveseknek tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés módjaival.

Alkossanak képeket festéssel, ceruzával, zsírkréttával, papírragasztással, agyagba – homokba karcollással, nyomattal stb.

A gyermekek tetszés szerint vegyenek részt a plasztikai alakításban. Ismerkedjenek az anyagok alakíthatóságával nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcollva stb. a gyermekeknek legyen biztosítva a mindennapi plasztikai munka, a gyöngyfűzés lehetősége. Ismerkedjenek az építés során a különböző tárgyak formáival, alakzataival.

4-5 évesek tevékenység formái:

Az óvodapedagógus a 4-5 éves gyermekek alkotó, alakító tevékenységét gazdagítsa, bővítse tovább. A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet segítse élményeikhez kapcsolható témajavaslatokkal. Jelenjen meg a gyermekek rajzában az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekvések saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A különböző festési technikák alkalmazásával használjanak minél több színárnyalatot. Használjanak ceruzát, krétát, filc, és rost ironokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket. Spárgából, fonalakból, textilből képeket komponáljanak. Ismerkedjenek meg a szövással, fonással. Az építés során próbálkozzanak a tér variálásával, az építés részletezésével.

5-6-7 évesek tevékenység formái:

A gyermekek alkotó – együttműködési készségét figyelembe véve az óvodapedagógus segítse a képi, a plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését. A képalakító alkotás során a gyermekek minél többször alkossanak közös kompozíciót. Gazdagítsuk a technikai megoldásokat és az eszköz lehetőségeket pl. batik, varrás, nemezelés, üvegfestés, origami, kasírozás. A saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelenjenek meg a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is. A gyermekek alkalmazzanak a képalakításhoz minél eredetibb megoldásokat, jelenítsék meg a formákat, színkeveréssel egyéni módon. Plasztikai munkájukban is jelenjen meg a közös térbeli, többalakos kompozíció, egy-egy mesealak. Egyénileg dolgozzanak kisméretű szövőkereten, szarvacskán.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó - alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak, az egésznapos tevékenység folyamán.

Mikrocsoportos formában tudatosan tervezett, irányított tevékenység, melyet **kötetlen formában** kezdeményez az óvodapedagógus, a gyermekek természetes érdeklődésére, tevékenységvágyára építve. Egyes tevékenységi forma 1 héten keresztül gyakorolható. Minden

gyermek jusson hozzá a számára megfelelő tevékenységhez. A műalkotások megismeréséhez tárlatlátogatásokat szervezzen az óvodapedagógus. A gyermek munkáiban mutakozzon meg gazdag fantázia és élményviláguk.

Mozgás, mozgásos játékok

A gyermekek **szabad mozgását** az óvodapedagógus a délelőtti és délutáni játék során biztosítja (udvar, séta).

Az **irányított mozgásos** játékokat, a tervezett és szervezett foglalkozást heti egy alkalommal szervezzük csoportonként különböző időkeretben.

A **mindennapi mozgásos** játékot, mindhárom korosztálynak szervezi az óvodapedagógus. A futás, kocogás mennyiségét a gyermekek szabadon határozhatják meg. A játékos mozgást sok játékkal, jó ritmusú, frissítő mozgással (kötelező jelleggel) szervezze meg az óvodapedagógus szabad játékba ágyazott mozgástevékenységekkel.

Mozgásfejlesztést végzünk ezen kívül kiránduláson, séta közben. A gyermekek egyik legkedveltebb játéka, mozgástevékenysége a kerékpározás. Óvodánkban ennek elsajátítására és gyakorlására is lehetőséget biztosítunk. A kerékpározással nemcsak a gyermekek motorikus képességeit fejlesztjük, hanem játékosan megismertetjük őket a közlekedés szabályaival.

A foglalkozások tartalmi felépítését minden óvónő maga határozza meg.

A külső világ tevékeny megismerése

Lehetőség és témaválasztástól függően: frontális, mikrocsoportos vagy egyéni foglalkoztatási formában szervezendő cselekvő- felfedeztető, tapasztaltatáson alapuló tevékenység. Matematikai tapasztalatok szerzése komplex módon más tevékenységekbe ágyazva irányított megfigyelésekkel.

➤ **Tevékenységek és időtartamuk a napirendben**

Tevékenységek	3-4 évesek		4-5 évesek		5-7 évesek	
	nov.1- máj.31.	Jún.1- okt.30.	okt.1.- máj.31.	jún.1.- szept.30.	szept.15.- máj.31.	jún.1.- szept.15.
Játék, szabadon választott tevékenység	4 óra	4 és ½ óra	5 óra	6 óra	6 és ½ óra	6 és ½ óra
Előkészületek az étkezéshez, étkezés	2 óra	1 és ½ óra	1 és ½ óra	1 óra	1 óra	1 óra
Öltözés, testápolási teendők	1 és ½ óra	1 és ½ óra	1 és ½ óra	1 óra	1 óra	1 óra
Pihenés, alvás	2 és ½ óra	2 és ½ óra	2 óra	2 óra	1 és ½ óra	1 és ½ óra
Mindennapi testnevelés	10 perc	10 perc	20 perc	20 perc	20 perc	20 perc

A csoportok napirendjét összehangoltan alakítjuk ki.

➤ **Tevékenységekben megvalósuló tanulás**

A szervezett tanulás formái és időtartama hetente

Életkor Szervezeti keret Időtartam	3-4 évesek		4-5 évesek		5-7 évesek	
Szervezett tevékenységi formák	A külső világ tevékeny megismerése	1	A külső világ tevékeny megismerése	1	A külső világ tevékeny megismerése	1
	Verselés, mesélés	1	Verselés, mesélés	1-2	Verselés, mesélés	2
	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	1	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	1	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	1
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	1	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	1	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	1
	A környezet téri, formai, mennyiségi megismerése (Matematika)	-	A környezet téri, formai, mennyiségi megismerése (Matematika)	1	A környezet téri, formai, mennyiségi megismerése (Matematika)	1
Szervezett formában	Mozgás	1	Mozgás	1	Mozgás	1
Időtartama	10-15 perc		20-25 perc		30-35 perc	
Szervezett formában	Mindennapi testnevelés	4	Mindennapi testnevelés	4	Mindennapi testnevelés	4
Időtartama	5-10 perc		20 perc		20 perc	

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A **zenei tehetséggondozás** során az alapanyag 80-90%-os elsajátítása esetén lehetőség nyílik az óvodapedagógus számára, hogy a nagyobb fokú figyelemmegosztást igénylő feladatokkal a megosztott munkának is teret adjon.

Fontos a fokozatok betartása:

- egész csoport: szukcesszíve (egymás után)
- osztott csoport: szukcesszíve
- osztott csoport: szimultán (egyidejű), majd csere.

Arra törekszünk, hogy minden gyermek olyan nehézségű feladatot oldjon meg, amely az adott időszakban képességeit, tudását jelentősen nem haladja meg, mégis sikerélményhez juttatja.

Az ének, az emberi hang, a zene az egyik legcsodálatosabb eszközünk, mely képes a szorongást is feloldani. Arra törekszünk, hogy az éneklés élményt, boldogságot jelentsen a gyermekek számára.

Verselés, mesélés

A népmesék nagyon fontosak mély lélektani igazságuk, a gyermeket megérintő tartalmi és formai jellemzőik, anyanyelvi nevelő hatásuk miatt. Tanítanak az emberi együttélés törvényeire, magyar népünk szép erkölcsi szokásaira.

Támogatjuk a gyermekek egyéni mese és versmondását, improvizációját.

A mese és versmondás a szép tiszta magyar beszéd gyakorlására, az anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítására ad lehetőséget.

A meséhez kapcsolódó játékokat (ön- és csoportismereti gyakorlatok, kapcsolatteremtő játékok, bizalomjátékok, kreativitást fejlesztő játékok, mozgásos játékok, érzékszervi finomítás, koncentrációs gyakorlatok, stb.) egymásra építjük, a fokozatosság elvét figyelembe véve.

Szívesen fogadjuk az otthonról hozott, irodalmi értékű könyveket.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

E nevelési terület magában foglalja a rajzolás, mintázás, kézimunka mellett a festést, az építést, képalkotást, a konstruálást, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, az esztétikus környezettel való ismerkedést.

Az alkotás élményét megélt gyermek számára nem az eredmény, hanem a tevékenység a fontos.

A szorongó, visszahúzódó gyermeket biztatásunkkal, elfogadó, alkotásra csábító légkörben segítjük sikerélményhez, hogy önbizalma megerősödhessen, érezhesse, ő is képes létrehozni valamit.

A hagyományos népi díszítő művészet, a kismesterségek megismertetésével népünk múltját kívánjuk megismertetni a gyermekekkel.

A régi eszközök, technikák újdonságot képviselnek napjainkban.

Mozgás, mozgásos játékok

Udvarunk homokos és betonozott, mozgásra hasznosított talaj felületének egy részét **gumilapos** borításúra cseréltük.

A gumilap rugalmassága csökkenti a balesetek súlyosságát, a horzsolás, zúzódás, törés lehetőségét a minimálisra csökkenti, óvja a gyermekeket a súlyosabb fejsérülésektől.

Ez a felület hosszabb távon is szolgálja a gyermekek egészségének megőrzését, az egészséges életmódra nevelés során alkalmas az ízületkímélő mozgásforma gyakorlására, (pl. gyaloglás, kocogás, járás).

Előnyei közé tartozik, hogy kevesebb a csúszási sérülési lehetőség, szinte minden időjárási körülmény között használható.

A gyermekek gyakorolhatják a nagymozgásokat is a szabadban, csúszhatnak, mászhatnak, hempereghetnek a tiszta, egészséges környezetben, a jól tisztán tartható gumilapos felületen.

Mindhárom korcsoportban építünk a **Speed Stack (Sport Poha-rak)** szem-kéz koordináció és finommotorika fejlesztő hatására, mely hatékonyan fejleszti a szem-kéz összerendezett, célszerű, együttes mozgását.

A Sport Poha-rak mozgásanyaga összekapcsolható különböző testi (kondicionális és koordinációs) képességfejlesztő gyakorlatokkal.

A Sport Poha-rak fejleszti az idegrendszer elemző, kontrolláló, korrigáló, tehát szabályozó tevékenységét, így a mozdulatok pontossá, gazdaságossá válnak. Gyakorlás közben mindkét agyféltekéjüket használják a gyermekek.

A külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerésének tartalmát 4 terület alkotja: társadalmi-, természeti környezet, környezetalakítás, környezetvédelem.

Társadalmi környezet:

- Helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeinek szeretete, védelme.
- Lakókörnyezet /falu, város/ közvetlen megismerése /közlekedés, nevezetességeink, ünnepeink, hagyományaink/ - mely segítséget ad a könnyebb eligazodásban a gyermekek biztonságérzetének növelésében.
- Városunk nevezetességeivel /múzeum, szélmalom, könyvtár, Petőfi, Móra szülőháza/ való ismerkedés segítségével városunk megszerettetése.

Természeti környezet:

- A szülőföld, a hazai táj szeretete, védelme.
- A természet változásainak rendszeres megfigyelése: színek, fények, formák szépségei.

- A természet változásainak hatása az emberek, az állatok és növények életére /építési szokások, fűtés, öltözködés, étkezési kultúra/.
- Emberi testrészek, érzékszervek ismerete, funkciója, tisztántartása.
- Állatok, növények tulajdonságainak, életmódjának megismerése, megfigyelése.
- Talaj, levegő, víz és egyéb anyagok tulajdonságainak megismerése során **kísérletek végzése**.

Környezetalakítás:

- A gyermekek cselekvő részvétele életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően a környezetük alakításában.

Környezetvédelem:

- Az elemi környezetvédelmi tevékenységekben való aktív gyermeki részvétel, a fenntarthatóság pedagógiai követelményeinek megvalósítására való törekvés.
- Nem határolhatók előre meghatározott tevékenységekre, időterekre. Állandóan és mindenkor folytonossággal jelenlévő tevékenységi forma óvodánkban.
- A közvetlen és közvetett környezet tisztaságának megtartásának felismertetése /talaj, víz, levegő/.
- Odúk, itatók, etetők közös kihelyezése, ellenőrzése, tisztántartása, az ideérkező madárvilág megfigyelése.
- A környezettudatos nevelés során fontos számunkra, hogy a felnövekvő generáció számára a szemét külön válogatása a napi rutinná váljék, és a gyermekeken keresztül formálódjon a szülők szemlélete is.

A környezet téri - formai - mennyiségi megismerése (Matematika)

A matematikai nevelés a tanulási folyamat sajátos színtere.

Lehetőséget teremtünk a környező valóság formáival, mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyaival, azok változásaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre, összefüggések megismerésére.

Kihasználjuk az óvodai élet egészében a matematikai nevelés lehetőségeit /spontán adódó tapasztalatszerzés lehetőségei/.

A matematikai nevelés tervszerű és szervezett megvalósítása, figyelembe vesszük a gyermekek érdeklődését, igényeit, élményeit, ötleteit, miközben megfigyeljük és megismerjük részképességeiket.

Aktív tevékenységeik során fejlesztjük a gyermekek logikus és rugalmas gondolkodását, valamint problémamegoldó képességüket.

A matematikai nevelés tartalma:

- összehasonlítások, válogatások, rendezések, halmazképzés
- a számfogalom előkészítése, alapozása
- halmazok összehasonlítása, elemeik párosítása
- ok-okozati összefüggések keresése, megláttatása
- mérések különféle egységekkel
- tő- és sorszámnevek
- tapasztalatok a geometria körében
- építések, alkotások szabadon és másolással
- tevékenységek tükörrel
- tájékozódás térben és síkban
- ítéletalkotás, relációk feltárása.

Az óvoda esélyteremtő szerepének növelése, a befogadó nevelésünk eredményessége szempontjából elsődleges partnereink a gyermekek és a szülők. A későbbi iskolai teljesítmény várható eredményessége érdekében fontos a család és az óvoda erős kapcsolatának kialakítása. Helyi értékeinket, hagyományainkat a családokkal közös programok további bővítésével érhetjük el, melyek az óvoda hátránycsökkentő, preventív szerepét erősítik, növelik az óvoda esélyteremtő szerepét, támogatják a befogadó nevelést és segíthetik a gyermekek későbbi sikeres iskolakezdését. A szülőkkel való jó kapcsolat kialakításához szükségünk van a velük való együttműködésre, melynek alapja a kölcsönös bizalom. Célunk olyan érzékenyítő közös programok szervezése a családokkal, ahol egymás elfogadása, az elfogadó légkör, a tolerancia és az empátia, a szülői reziliencia alapvető értéként kerül kialakításra és megtartásra. Ennek érdekében a szülők közvetlen betekintést nyerhetnek nevelési gyakorlatunkba. A családokkal való együttműködésben igyekszünk azt a szemléletet közvetíteni, mely a meglévő hátrányok csökkentésére, az esélyegyenlőség megteremtésére törekszik. A családokkal való kapcsolatunkat újabb közösségi napokkal tesszük még teljesebbé. Családpedagógiai törekvéseinkkel összhangban igyekszünk az otthon és az óvoda világát közel hozni egymáshoz, ezért olyan tevékenységeket, tapasztalatszerzési lehetőségeket tervezünk, melyekben a szülők és gyermekeik választható, örömteli, játékos, élményeket biztosító tevékenységek keretein belül együtt tevékenykedhetnek, így a szülők közvetlen tapasztalatot szerezhetnek abban, hogyan segíthetnek gyermekeiknek, és képet kapnak az egészséges és környezettudatos nevelés szemléletének és gyakorlatának fontosságáról. A családközpontú szemlélet erősítése segíti a családokkal közös eredményes nevelésünket, pedagógiai gyakorlatunkat, melyben nemcsak a gyermekeket, hanem a szülőket is bátorítjuk az együttműködésre. *(EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projekt*

KOSSUTHVÁROSI ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

Verselés, mesélés:

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az irodalmi nevelés tevékenységformái:

- mese, vers kezdeményezés
- spontán mesélés, verselés
- lehetősége van a pedagógusnak az egész csoport számára mesélni, a csoportszobai játék bejezése után / min. 2-szer, de akár minden nap is/
- délutáni pihenéshez meseolvasás, mesemondás

Mozgás, mozgásos játékok

Az óvoda udvarán minden gyermek érdeklődésének megfelelően vehet részt bármelyik csoportban kezdeményezett mozgásos játékban. Az 5-8 éves gyermekek legalább heti 2 alkalommal körbefutják az óvoda udvarát. Az év minden napján az udvarunkon használhatják az óvodai és az otthoni kerékpárjaikat. Évente legalább 1 alkalommal "biciklis nap"-ot szervezünk. / Ekkor behozhatják saját kerékpárjaikat a gyermekek, s ügyességi és versenyjátékokat szerveznek számukra az óvodapedagógusok./Ősszel és tavasszal kirándulást szervezünk olyan helyszíneken, ahol rövidebb túrákra, mozgásos játékokra is lehetőség nyílik. Az 5-8 éves gyermekeket a szülők segítő közreműködésével uszodába visszük. A víz megszerettetése, a vízhez szoktatás mellett, a vízben biztonságosan mozgó gyermekek számára lehetőséget nyújtunk az úszás elsajátítására.

Prevenció: A mozgás során különös figyelemmel kísérjük a gyermekek testi adottságait, a remegés, vagy más szokatlan mozgásformák jelenlétét. Ennek megléte esetén javaslatot teszünk a szakirányú vizsgálatok elvégzésére, fejlesztő terápia alkalmazására.

A lábboltozat és talpboltozat süllyedése, a hanyag testtartás kialakulásának megakadályozása a gyermek izomzatának sokoldalú megerősítésével történik. A lábstatikai gyakorlatok végzése rendszeresen, a foglalkozásokba beépítve valósul meg.

A külső világ tevékeny megismerése

A környezettudatos, környezetre figyelő magatartás megalapozása, mértéktartó felhasználásra való nevelés. Csoportszobákban elhelyezett szelektív hulladékgyűjtő a papír hulladék gyűjtésére.

A madárbarát óvoda kritériumrendszerének való megfelelés, fokozott madárvédelmi feladatok ellátása. Odúk, itatók, fürdetők, etetők közös kihelyezése, ellenőrzése, tisztántartása, az ideérkező madárvilág megfigyelése.

Matematika: Programunkban külön tevékenységi formaként alkalmazzuk .A matematikai nevelés megvalósul egyéni differenciált fejlesztéssel, páros és mikrocsoportos munkaformában. A együttvégezhető feladatok szabadok és kötetlenek, de felvállaljuk az óvodapedagógus jogát abban, hogy a kompenzálás, fejlesztés érdekében saját szempontjai alapján is összeállítsa a mikrocsoportot.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A plasztikai munkák közül rendszeresen agyagozunk a gyermekekkel, a kész munkákat a lehetőségünk van saját kemencénkben kiégetni. A plasztikai formák létrehozása kiegészítő eszközökkel, anyagokkal /főzött gyurma/ is történik. Készítenek bábokat, játékokat, kellékeket, melyeket felhasználnak játékaikban, ajándékozásra.

A szervezett tanulás formái és időtartama hetente

Életkor	3-4 évesek		4-5 évesek		5-8 évesek	
Szervezeti keret						
Időtartam						
Kötetlen és kötelező formában	Külső világ tevékeny megismerése	1	Külső világ tevékeny megismerése	1	Külső világ tevékeny megismerése	1
	Verselés,mesélés	1	Verselés,mesélés	2	Verselés,mesélés	2
	Rajz,mint.,kézim.	1	Rajz,mint.,kézim.	1	Rajz,mint.,kézim.	1
	Ének, zene,énekes játék, gyermektánc	1	Ének, zene,énekes játék, gyermektánc	1	Ének, zene,énekes játék, gyermektánc	1
	Matematika	-	Matematika	1	Matematika	1
Kötelező	Mozgás	1	Mozgás	1	Mozgás	1
Időtartama	25-30 perc		25-30 perc		30-35 perc	
Kötelező formában	Mindennapi játékos mozgás	4	Mindennapi játékos mozgás	4	Mindennapi játékos mozgás	4
Időtartama	20-25 perc		20-25perc		20-25 perc	

SZÁZSZORSZÉP ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

„A legtöbb, ami gyermekeinknek adhatunk:

Gyökerek és szárnyak”

„Százszorszép Óvoda” már nevünk is kifejezi hitvallásunkat, hiszen a természet és a szépség szeretete, a derű kifejezője, a gyermekek szeretetének, a felhőtlen, boldog gyermekkornak a szimbóluma. Óvodánk 7 csoportban, 14 fő óvodapedagógussal, 10 fő nevelési munkát segítővel biztosítja a zavartalan működést. Minden csoportban jól képzett, a speciális feladatokat is ellátó óvodapedagógus dolgozik, s szakképzett dajkáink segítségével gondoskodnak arról, hogy óvodásaink személyisége egészségesen, harmonikusan fejlődjön.

Mint a város óvodáinak leg többjéről, a miénkről is elmondható, hogy esztétikus, szép környezetben, szeretetteljes, biztonságot adó, érzelmekben gazdag óvodai életet, sokoldalú, változatos, tartalmas tevékenységet biztosít az ide járó gyermekeknek. Minden csoportszobánk igényesen kialakított, jól elkülönülnek a tevékenységformák.

Óvodapedagógusaink nagy gyermekszeretettel, empátiával, igényes szakmai tudatossággal végzik nevelőmunkájukat. A nevelőtestületünk által elfogadott legfontosabb értékek: gyermekközpontú, biztonságos, nyugodt, barátságos légkör, gazdag érzelmi töltés, tudatos környezetóvás- környezetszeretet, néphagyományok ápolása, tevékeny, érdeklődő, megfelelő kommunikációs képességekkel rendelkező gyermekek nevelése, az egyediség és a másság elfogadásának képessége a gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

A nevelés valamennyi területét fontosnak tartjuk. Az egészséges életmódra nevelés, a környezet tevékeny megismerése, megszerettetése, a környezettudatos magatartás megalapozása mindennapos nevelésünk része. A gyermekek harmonikus fejlődésének érdekében kiemelt szerepe van az érzelmi nevelésnek, befogadó nevelésnek valamint a mozgásfejlesztésnek. A játékba integrált tanulás során a szociokulturális hátrányok leküzdésére törekszünk, mert környezetünkben igen sok a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Programunk a néphagyományok és az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek mentén tervezi a gyermekek tevékenységeit. A szülőkkel, nagyszülőkkel, családdal közösen készülődünk a nagyobb eseményekre, ezzel is teljesebbé, izgalmasabbá, örömtelibbé téve az ünnepeket.

Önállóan gondolkodó, érdeklődő, elmélyült tevékenységre képes gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bátran, bizalommal fejezik ki érzéseiket, gondolataikat, fogékonyak a szépre és a jóra, szeretik és védik környezetüket.

Külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében mikro csoportban,- ha a téma megkívánja – frontálisan történik, közvetlen tapasztalat – és élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával.

Amikor a csoport óvodában marad, lehetőség nyílik a tudásszint felmérésére. Az óvónő hetente egy természeti- emberi- tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezzé, akár csoportszobában, illetve a szabadban. A délutános óvónő megérkezésével –hosszabb séta esetén a dajka kíséretével – a tervezett délelőttön közösen ellátogatnak az adott helyszínre. A tervezett témát egy óvónő figyelteti meg csoportosan vagy mikro csoportosan a témától függően.

Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendszerezésére, a gyűjtemények közvetlen megnézésére és az évszaki albumok összeállítására a délelőtti játékidő ad lehetőséget.

Matematikai tartalmú tapasztalatok és ismeretek

A matematikai tanulás játékosan, több formában valósul meg:

- Spontán, játékos tapasztalatszerzéssel, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésekre épülő tapasztalatszerzéssel.
- A gyermekek kérdéseire adott válaszokkal, magyarázatokkal.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett játékokkal, foglalkozások keretén belül.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása:

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen vagy kötött jellegű. A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoporthoz vagy csoportos formában szervezi meg az óvónő. A kötött jellegű szervezett énekes játékot a délelőtti folyamán tartja meg az óvónő. A zenehallgatást kapcsolja a különböző tevékenységekhez (mesedramatizálás, gyülekezés ideje, elalvás előtti altatók stb.)

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal:

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segítse a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését.

A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása éreztesse meg a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segítse a magán és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játékok adjanak alkalmat a szókincs bővítésére.

A tervezett zenei nap folyamatleírása:

A reggeli órákban a gyermekeket várva ölbeli játékokat kezdeményezünk igény szerint, kisebb csoportokban. Érkezéskor mindenki számára biztosítjuk a személyes perceket.

A zenekuckóban előkészítjük azokat az eszközöket, amelyeket a fejlesztéshez, a közös játékhoz használunk.

Az óvónő a délelőtti folyamán képességfejlesztő játékokat kezdeményez mikrocsoportos vagy csoportos formában az anyagtól függően. Ezek a tevékenységek korcsoporttól függően 3-8 percig tartanak.

Jó idő esetén az óvónő összehívhatja a gyermekeket az udvaron és a tervezett énekes játékot, kint játszhatja el mindaddig, míg azt igénylik a gyerekek.

Rossz idő esetén, a délelőtti folyamán a csoportszobában vagy az aulában az óvónő teret biztosít illetve vezeti az énekes játék eljátszását.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Ovigaléria

A mű- és népművészeti alkotásokkal való találkozás lehetőségét az óvodánkban évszakonként megrendezendő gyermekléptékű ovigaléria bővíti. A kiállítás kisebb csoportokban többször is megtekinthető, ahová a gyermekek invitálhatják szüleiket és nagyszüleiket is.

Mini galéria

Csoportszobáinkban külön helyet biztosítunk az ábrázoló, alkotó tevékenységhez. Itt található a gyermekek mini galériája is.

A tervezett rajzolás, festés, mintázás, kézimunka folyamatleírása

Az óvodapedagógus hetente egyszer mikrocsoportos, kötetlen formában kezdeményezzen rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységet.

- Az óvodapedagógus dönti el, milyen téma, témák közül választhatnak a gyerekek.
- Az óvodapedagógus többféle technikát is felajánl az alkotásra.
- A technikához szükséges eszközöket az óvodapedagógus a gyermekekkel együtt készíti elő, és ha a technikát nem ismerik, akkor annak használatát lépésről-lépésre megtanítja.
- Az óvodapedagógus az alkotás készítését figyelemmel kíséri, és ha szükségesnek látja, javaslatokat fogalmaz meg.
- A gyerekek az elkészült munkákat saját maguk is elhelyezhetik a mini galériába esztétikusan elrendezve.

- Alkotásaikban gyönyörködhetnek, s beszélgethetnek róla a gyerekek, szüleiket is behívhatják a csoportszobába a művek megtekintésére.
- A szabad játék-időben elkészített alkotásaikat a jelükkel ellátott irattartókba teszik, hogy összegyűjthessék, hazavihessék a gyerekek.
- A kezdeményezéseken készített műveket névre szóló dossziében őrizzük, amelyet év végén hazavisznek.

Verselés, mesélés

E tevékenység minden nap megjelenik az óvodában. Az óvónő közvetett módon zenei szignállal, mesepárnák előkészítésével, gyertyagyújtással csalogatja a gyermekeket a meseszobába (sarokba). Amikor minden gyermek megérkezik, csak akkor kezdi el a mesét, gyertyafénynél, vagy lámpagyújtás után. A hét minden napján lehetőséget biztosítunk arra, hogy mesét hallgassanak a gyerekek. Alaposan megismerve a mese cselekményét, lehetőség nyílik megjeleníteni a mesealakokat, illetve dramatizálni a történetet. A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása, vagy az óvónő éneke, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez. A befejezés hangulati lezárását fokozhatja még egy odaillő zene, ének meghallgatása. A mesék erkölcsi mondanivalóját szólásokkal, közmondásokkal erősítjük meg.

A versek, mondókák is nagyon fontosak a gyermekirodalmi nevelése során. Elvünk, hogy a gyermekek kevés verset tanuljanak meg, de azt hibátlanul tudják elmondani, jó hangsúlyozással, érthetően. A szimbolikus jelek segítségével képesek legyenek felidézni a tanév során tanult verseket.

Mozgás, mozgásos játékok

Óvodánkban mindhárom korcsoport, heti beosztás szerint a napirendbe beillesztve, a földszinti és az emeleti aulát használja a testnevelés foglalkozások megtartására, ahol a szükséges torna eszközök rendelkezésre állnak.

A gyermekek, az óvoda emblémájával ellátott fehér pólóban és egyszínű fekete tornanadrágban tornáznak.

Tavasztól ősziig, ha az időjárás megfelelő, a torna udvaron tornáznak a gyermekek.

A tágas terek, a változatos mozgásformák, mozgásos játékok biztosítják a gyerekek pszichomotorikus készségeinek és képességeinek a fejlesztését, és kooperációra való képességüket.

A mindennapos testneveléssel és igény szerint zenés mozgásos percekkel is biztosíthatjuk a gyermekek mozgásigényének kielégítését, melyek fejlesztik az esztétikus, összerendezett mozgulataik kialakulását.

Százszorszép Óvoda szervezett tanulási formái:

Hetirend

A gyerekek hetirendjének elkészítése a csoportban dolgozó óvónők feladata. Figyelembe kell venni a csoport kor szerinti megoszlását, a szervezett tanulásra fordítható időkereteket, összehangolva a többi csoport igényeivel.

A szervezett tanulás formái

Kötelező:	Mozgás Ének, zene, énekes játék, gyermektánc (4-5-6-7 éveseknek) Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás Tapasztalat- és élményszerző séta Kommunikáció és nyelvi készség fejlesztés Futás, kocogás A külső világ tevékeny megismerése (5-6-7)
Közvetve kötelező:	Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc (3-4 éveseknek) A külső világ tevékeny megismerése (4-5 éveseknek) Játékra nevelés Önkiszolgálási tevékenységek Egyéni fejlesztések
Kötetlen:	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, énekes játék, gyermektánc A külső világ tevékeny megismerése

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális	Mozgás Verselés, mesélés Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Futás, kocogás A külső világ tevékeny megismerése – a tervezett témától függően
Mikrocsoportos	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc képességfejlesztése Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka A külső világ tevékeny megismerése Képességfejlesztés
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett tanulás időkeretei korcsoportonként

Korosztály	Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyermek játék	Rajzolás, festés,m intázás, kézimun ka	Mozgás	Rendszeres egészségfejlesz tő testmozgás	A külső világ tevékeny megismerése
3-4 évesek	Naponta 5-10'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Heti 4x 5-10'	Heti 1x 10-15'
4-5 évesek	10-15'	15-20'	15-20'	20-25'	Heti 4x 10'	Heti 1-1 15-20'
5-6-7 évesek	15-20'	30-35'	30-35'	30-35'	Heti 4x 10'	Heti 1-1 30-35'

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 45'

Az 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 65'

BANKFALUI ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

Kiskunfélegyháza város Bankfalu kertvárosában 1986-ban nyílt meg új építésű óvodánk 50 férőhelyet biztosítva. A két csoportból 2015-ben ideiglenesen egy csoport megszűnt. Vegyes életkorú gyermekek járnak tagintézményünkbe. Az épület a belvárosi résztől távolabb, csendesebb környezetben helyezkedik. Az intézmény nagy alapterületű, a hátsó udvarrészre KRESZ park lett telepítve. Az EU szabványnak megfelelő, színes, változatos játékeszközök biztosítják gyermekeink számára az önfeledt, örömteli játékot. Az udvar legnagyobb része fűvel, fákkal, díszcserjékkel van beültetve, de a gyermekek által gondozott,- az újrahasznosítás lehetőségeivel élve - folyamatosan bővülő virágos kertek díszítik közvetlen környezetünket.

A város roma lakosságának nagyobb része a Bankfaluban lakik, ezért az ide járó gyermekek többsége is roma származású, bár az utóbbi néhány évben a városrész kiépített részéről is érkeznek hozzánk gyermekek. A családok szociokulturális háttere, iskolai végzettsége nagyon különböző.

A mindennapok gyakorlatában arra törekszünk, hogy a tagintézménybe járó gyermekek szeretetben, érzelmi biztonságban, a közösség tagjaként érezzék magukat, melyet a feltétel nélküli szeretet hat át. Hisszük, hogy a kisgyermekkor a felszabadult, felhőtlen, örömteli, szabad játék időszaka, mely a gyermeki személyiség fejlődését eredményezheti. A nyugodt légkörben biztosítjuk a tanulást támogató környezetet. Az esélyegyenlőség biztosítására nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit figyelembe véve. Differenciált bánásmóddal, egyéni fejlesztés megvalósításával törekszünk a hátrányok, a lemorzsolódások csökkentésére. Kiemelt feladatunknak tartjuk az egyéni bánásmód érvényesülését, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, az etnikai kisebbséghez tartozó, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítségét, felzárkóztatását, a tehetséggondozást. Törekszünk, hogy olyan jártasságok, készségek, képességek szintjére jussanak – szükség esetén szakember bevonásával és együttműködésével, - hogy biztosított legyen további fejlődésük, alkalmassá váljanak az iskolai életre, a társadalomba való beilleszkedésbe. A képességfejlesztés a szabad játékon és a tevékenységeken keresztül szerzett tapasztalatszerzésen alapul. A nevelés és tanulás egymásra épülését a fokozatosság elvének betartásával valósítjuk meg. Tematikus terveinkben, a napi tevékenységek megszervezésében a komplexitásra törekszünk.

Nevelő-fejlesztő munkánk a hagyományőrzésre épül, de fogékonyak, nyitottak vagyunk az új értékek befogadására. Igyekszünk megfelelni a társadalmi elvárásoknak, a változásoknak, a gyermeki igényeknek.

A néphagyományőrzés tartalma tagintézményünkben:

- Szüreti mulatság: hagyományokkal való ismerkedés, must készítése, táncház a családdal közösen;
- Állatok világnapja: állatokkal közeli kapcsolatba kerülnek, mélyülhet a szeretet, a védelem érzése, megismerhetik az állatgondozás, az együttélés szabályait;
- Márton napi projekthét: Szent Márton legendája, Márton napi ludaskodások;
- Mikulás;
- Luca nap: Luca búza vetése, gondozása, kotyolás, időjósítás, jókívánságok, Luca kalendárium, hiedelmek;
- Advent: érzelmi ráhangolódás a karácsonyra, ismerkedés a jelképekkel (koszorú, naptár);
- Karácsonyi hangverseny a zeneiskola növendékeinek meghívásával, együtt a családdal;
- Farsang: télbúcsúztatás, jelmezbe öltözés, előadó (bűvész, zenekar) meghívása, kislebél égetés a szülőkkel közösen;
- Március 15. nemzeti ünnepünk. A magyarság tudatosítása, a nevek, események, jelképek felelevenítése, megismerése;
- Víz napja: víz=élet, vizeink kialakulása, mozgása
- Húsvét: hagyományokkal, népszokásokkal, különböző kézműves technikákkal való ismerkedés, tojásfa készítése, tojáskeresés;
- Föld napja: bolygó, levegő, fény, környezettudatosság, fenntarthatóság;
- Anyák napja: játék délelőtt közösen az Édesanyákkal;
- Madarak és fák napja: 1 fát minden évben elültetünk az óvoda udvarán, virágokat ültetünk a gyermekekkel közösen, illetve elsétálunk a közeli Természetvédelmi területhez, a gyurgyalagok és pari fecskék otthonához;
- Gyereknapi ismeret-és élményszerző kirándulás szervezése;
- Nagycsoportosok búcsúzója: óvodapedagógusok mesejátéka.

A Családi nap 2019. május közepén került először megrendezésre. Remek lehetőséget kínál a délután a gyermekek, a szülők, a családok, az óvodai dolgozók, a környezet megismerésére, a kapcsolatok erősítésére. A színvonalas, tevékenységekkel, programokkal színesített eseményünkre a jelenlegi óvodásokat, a leendő kiscsoportosokat és a már iskoláskorú gyermekeket is meginvitáljuk.

Családias jellegű óvodánkba mindent megteszünk azért, hogy a gyermekek örömmel járjanak ide. Nagy hangsúlyt fektetünk a család-óvoda kapcsolatának ápolására, erősítésére, a családi hátterek megismerésére. A családközpontú pedagógia gyakorlata alapján együttműködésre, együttnevelésre törekszünk a szülőkkel, szükség esetén segítséget, támogatást nyújtunk.

A roma gyermekek iskolai beilleszkedése és eredményes tanulása szempontjából meghatározó jelentőségű a rendszeresen való óvodába járás, amelyre nagy figyelmet fordítunk. A szocializációban, a kulturális mintaadásban segítjük őket a mindennapok során, a nyelvi hátrányokat igyekszünk csökkenteni.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Verselés, mesélés:

A mesék varázslatos mondanivalója a kisgyermek szívét, lelkét megszólítja. Az egészséges érzelmi, erkölcsi világkép alakításához a vers, a mese, a mondókák meghallgatása, mondogatása kulcsfontosságú szerepet töltenek be. Az anyaggyűjtésnél nagy figyelmet fordítunk arra, hogy az aktualitásnak, évszaknak, heti témának megfelelően, minden korosztály részesülhessen az életkorának megfelelő irodalmi művekből. Városunk költőinek, íróinak műveiből is válogatunk. A mese számos területen fejti ki jótékony hatását: az érzelmi intelligencia, a kreativitás, a képzelet, a fantázia, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének egyik legfontosabb eszköze, emellett a beszédre, a szókincsre, a kifejezőkészségre, félelmek oldására, önbizalmuk növelésére van fejlesztő hatással. Az öröm érzése mellett az élet próbatételeire felkészítheti a gyermekeket, felfedezhetik az összefüggéseket a világban, elhelyezhetik önmagukat benne és képessé teheti őket arra, hogy másokhoz kapcsolódjanak. A mese történeteivel megtanulhatják, hogy a haladáshoz vezető úton sokszor szembe kell nézni kihívásokkal, közben segíteni kell másokon, azt, hogy a cél eléréséig sok próbát kell kiállni.

A verselés, a mesélés minden nap megjelenik az óvodában. Az óvodapedagógus közvetett módon meseszignállal csalogatja a gyermekeket a mese birodalmába. Ők maguk hozzák a mesepárnákat, majd amikor minden kisgyermek kényelmesen elhelyezkedett, akkor gyújtja meg a gyertyát. A mesehallgatásban minden korcsoport részt vesz. A tevékenység befejezését a gyertya elfűjása jelzi és az óvodapedagógus éneke, amely stílusosan kapcsolódik a meséhez. A cselekmény alaposabb ismerete után lehetőségük van a mesealakok megjelenítésére, a dramatizálásra, a bábozásra. A mese eljátszásakor a gyermekek egyéni-és életkori sajátosságuknak megfelelően vesznek részt.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc:

A zene belső világunk jobb megismerése. Alapvető elemei a ritmus, a hang, a dallam, a harmónia és a hangszín mind-mind befolyásolják viselkedésünket, testünk fizikai állapotát, elménk hatékonyságát. A zenei nevelés során olyan élményhez kívánjuk juttatni a gyermekeket, mely által felkeltjük, fokozzuk a zenei iránti érdeklődésüket, szeretetüket, formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Lehetőség szerint a gyermekeket minden nap zenei élményben részesítjük, mondókázunk. Az egyéni-és életkori eltéréseket figyelembe véve kisebb és nagyobb hangterjedelmű dalokból is válogatunk. Mozgáskultúrájukat alap és összetettebb tánclépésekkel, a néptánc elemeivel, a térformák alakításával igyekszünk fejleszteni a helyes testtartás, a szemkontaktus megtartásának (4-7 év) fontosságát szem előtt tartva. A zenére történő improvizálásra lehetőséget biztosítunk, akár az udvaron is. A zenei alapfogalmakat már az óvodába lépéstől kezdve, fokozatosan ismerteti és mélyíti a gyermekekkel az óvodapedagógus. A zenei képességfejlesztés az egyéni képességek figyelembe vételével valósul meg. A zenehallgatási anyaggal esztétikai élményt nyújthatunk a kisgyermekek számára, közvetlen érzelmi hatás érheti őket, leginkább az élő előadás formájában. Fontosnak tartjuk az igényes válogatást, a nemzeti hovatartozás alapjainak megalapozását, magyar gyermekdalok, népdalok megismerését. Zenei nevelésünk Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtetett hagyományokra épül. Emellett hangszereken előadott dalokat, más népek dalait, cigányzenét, komolyzenei részleteket hallgathatnak a gyermekek.

Külső világ tevékeny megismerése:

E tevékenység a természeti, társadalmi környezet megismerését, a környezetalakítás és környezetvédelem, fenntarthatóság fogalmát foglalja magába. A mindennapok során elsődleges célunk, hogy megismertessük, mélyítsük a gyermekekben a természethez való pozitív viszonyt, szeressék, óvják, gondozzák közvetlen környezetüket. A környezetkultúra alakítása folyamatosan történik, beépül a gyermek valamennyi tevékenységébe. Fontosnak tartjuk, hogy minél magabiztosabban tájékozódjanak az őket körülvevő világban. Ezt leginkább közvetlen tapasztalatszerzés útján sajátíthatják el. Heti szinten hosszabb-rövidebb élményszerző sétákat teszünk, nagyítókat, távcsövet is magunkkal viszünk, hogy alaposabban meg tudjuk figyelni környezetünk kis csodáit. A megtapasztalás mellett az ok-okozati összefüggések megláttatására, törekszünk. A hátsó udvarrészén KRESZ park lett telepítve közlekedési táblákkal, ahol a gyermekek napi szinten gyakorolhatják a biztonságos, kulturált közlekedési szokásokat, szabályokat. Óvodai környezetünk alakításába, szépítésébe évszaknak, aktualitásnak megfelelően aktívan részt vesznek, fontosnak tartjuk, hogy alakuljon ki bennük a hatékony önművelés igényének az alapja. A kisgyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve a fenntartható életvitel megalapozásához szükséges szokás-és viselkedési formák kialakítása, a holisztikus gondolkodás megalapozása pedagógiai munkánk fő feladata. A

szülőföldünk, nemzeti identitástudatunk, helyi hagyományaink, szokásaink, lakókörnyezetünk, a város nevezetességeinek megismertetésére, értékeinek óvására, szeretetére nevelünk.

Matematikai tapasztalatszerzések:

Áthatja mindennapjainkat és észrevétlenül is ott van minden területen, melyet jellemzően a játéktevékenységek során alkalmazunk. Kihasználjuk a spontán adódó tanulási lehetőségeket, de az óvodapedagógus által tervezett, irányított megfigyelésekre, cselekedtetésekre, szemléltetésre épülő, logikus gondolkodásra készítő ismertszerzésre is lehetőséget adunk. A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, nagyságbeli, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetésére, megtapasztalására, a tér-és síkbeli szemlélet alakítására, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetésére törekszünk a gyermek érdeklődéséhez, igényeihez, ötleteihez igazodva.

Mozgás, mozgásos játékok:

A mozgás a gyermek alapvető szüksége, mely a gyermekek sokoldalú személyiség fejlődésében nélkülözhetetlen szerepet tölt be. A szabad mozgást az óvodapedagógus biztosítja a nap folyamán. A heti egyszeri tervezett, irányított tevékenységhez egy eszközileg jól felszerelt, tágas, világos külön csoportszoba áll rendelkezésünkre. Az egyéni-és életkori sajátosságokat figyelembe véve a differenciálás elvét alkalmazzuk a feladatok meghatározásánál. Kötetlen formában lehetőséget adunk arra, hogy a különböző tornaszereken önmaguk testi képességét feltérképezhessék, kipróbálhassák ügyességüket, bátorságukat. A mindennapos mozgást az óvoda füves területén szervezi az óvodapedagógus. Tízórai előtt egy minden testrészüket megmozgató 10-20 perces aktív, frissítő, fejlesztő mozgáson vesznek részt a gyermekek. Különböző mozgásfajták változatos gyakoroltatására törekszünk. Az udvari játéktevékenység megkezdése előtt teherbírásuktól, kapacitásuktól függően 1, 2, vagy 3 nagy kört futnak, kocognak. Az óvoda udvarán elhelyezett változatos játékeszközök biztosítják minden korosztály számára az önfeledt, örömteli játék örömét. Igény szerint hetente több alkalommal használjuk a KRESZ parkban elhelyezett kerékpárokat, futóbicikliket, rollereket.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az esztétikai érzék, a szép iránti fogékonyság fejlesztése, tér- forma- színképzet alakítása pedagógiai munkánk részét képezi. A gyermekek alkotó tevékenységéhez szükséges feltételeket megteremtjük (derűs légkör, megfelelő eszközök, világos tér). Ábrázoló tevékenységre, gyurmázásra, tépésre, gyűrésre, vágásra a játék közben bármikor, kötetlenül lehetőséget adunk, elérhető helyen biztosítjuk számukra a változatos technikák alkalmazásához szükséges eszközöket. A csoportszoba elrendezésénél külön helyet biztosítunk ablak mellett, hogy elmélyülten dolgozhassanak.

Különböző technikákkal ismerteti meg a gyermekeket az óvodapedagógus, vegyes csoport lévén alkalmazzuk a differenciálás elvét, illetve figyelembe vesszük az egyéni képesség különbségeit. Az alkotásra többféle technikát ajánlunk fel, szükség esetén segítséget nyújtunk. Biztosítjuk a szabad önkifejezést. A gyermekek önálló alkotásait a galériába helyezzük, ahol megcsodálunk minden kis munkát, értékként tekintünk rájuk.

Az óvoda szervezeti keretei

A szervezett tanulás formái, munkaformái, időkeretei:

A foglalkozások szervezése a nevelési év során:

- 3-4 éves korú gyermekek november 1 - május 31.
- 4-5 éves korú gyermekek október 1 - május 31.
- 5-6-7 éves korú gyermekek szeptember 15 - május 31.

Heti ütemterveink összeállításában az egymásra épülésre, a komplexitásra törekszünk. A gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve tevékenységeink 5-35 perces időkeretben valósulnak meg, tanulásszervezésnél elsősorban a kötetlenség dominál. Június 1 - augusztus 31 közötti időszakban az óvodapedagógusok megtervezik és megvalósítják az aktív, élménydús tevékenységi formák feltételeit.

Verselés, mesélés: a hét minden napján, a csoportban kialakított szokásnak megfelelően valósítjuk meg.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc: kötött, vagy kötetlen formában szervezzük a zenei tevékenységeket.

Külső világ tevékeny megismerése (matematikai tapasztalatszerzések): elsősorban a közvetlen, játékos megfigyelésekre, tapasztalatszerzésre törekszünk. A tervezett tevékenységek témáját alapvetően az évszakok, jeles napok, hagyományok, ünnepek határozzák meg.

Mozgás, mozgásos játékok: heti 1 alkalommal kötelező jelleggel szervezzük a mozgásos tevékenységeket. A gyermekek életkori-és egyéni sajátosságait figyelembe véve 2 csoportra osztjuk a gyermekeket a differenciálás elvét hangsúlyozva.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka: heti 1 alkalommal kezdeményezzük mikrocsoportos formában az ábrázoló tevékenységet. A vegyes életkorú gyermekcsoporthoz igazodva legalább 2, de alkalmanként 3 féle kivitelezési módot kínálunk a téma megvalósításához.

Móra Ferenc utcai óvoda nevelési gyakorlata

2018. szeptemberben új építésű óvodaként nyitottuk meg kapuinkat. A régi óvoda értéke, erőssége a családi hangulat volt. Ezt az értéket továbbra is szem előtt tartva törekszünk a családokkal való együttműködésre. Az együttműködés sikeressége az egységes befogadó szemlélettel bíró óvodapedagógusok, akik figyelembe veszik az eltérő szociokulturális háttérből érkező, különbözőségek sokaságával rendelkező gyerekeket. Intézményünkre jellemző, hogy céljaink összhangban vannak a családközpontú pedagógia sajátosságaival.

Céljaink:

- minőségi befogadó nevelés megvalósítása
- megkülönböztetés nélküli befogadás, biztonságérzetet adó családi környezet, egyéni szükségletekhez igazodó differenciált bánásmód biztosítása
- az óvodai nevelés preventív szerepe a lemorzsolódás csökkentésében, felismerni és használni a családok erősségeit a gyermek fejlődésének támogatására
- családpedagógiai szemlélet további erősítése, bővítése
- szoros család-óvoda együttműködés
- kétirányú kommunikáció megvalósítása a családokkal, óvodánk partnereivel.

Óvodai nevelésünk sikeressége nagymértékben függ attól, hogy az óvodapedagógus mennyire ismeri az egyes gyermekek családi hátterét, a családi nevelés jellemzőit, mennyire támaszkodik annak értékeire, hogyan tudja támogatni a szülőket gyermekeik nevelésében, szülői kompetenciájuk erősítésében. Ez a megismerési folyamat több lépcsőben történik óvodánkban.

1. A családokkal való kapcsolat felvétele már az óvodai beíratáskor megkezdődik. A beiratkozás során helyet, időt biztosítunk a szülők számára az adatok felvétele mellett a személyes kérdéseik megválaszolására is. Elindul a kétirányú kommunikáció.
2. A felvételi határozat aláírásakor az újonnan felmerült problémákra is próbálunk megoldást keresni. Átadásra kerül a Házirend.
3. Június elején az új szülőknek általános tájékoztató szülői értekezletet tartunk intézményünk működéséről, pedagógiai elveiről, a kudarcmentes óvodakezdésről, bemutatkoznak az óvoda dolgozói, továbbá az intézményt körbejárhatják a szülők.
4. A felvételt nyert gyerekeket és szüleiket meghívjuk a „Fészekrakó” játszó, ismerkedő délutára. Ezen a délutánon a leendő kiscsoportosainkat már a saját csoportszobájukban

fogadják majd az óvónénik és dajkák.

5. Augusztus utolsó hetében szülőcsoportos formában ismerhetik meg a szülők a csoportok szokás- és szabályrendszerét, a beszoktatás idejét, módját stb.
6. Igényfelmérés alapján családlátogatásra is sor kerül, ahol kitöltésre kerül az anamnézis lap.
7. A beszoktatás rugalmas, idejét és módját a gyermek és a család ismeretében állapítjuk meg. Minden családnál, gyereknél más és más módszer az, mely valóban segíthet az új helyzet elfogadásában. Minden helyzetben elengedhetetlen az együttműködés, összehangolódás családokkal, de talán ebben az időszakban a legfontosabb megbízni egymásban és segíteni egymást.
8. November közepén az egyéni fejlettségmérő lapok fogadóóra keretében történő átbeszélése, javaslatétel szakemberek felkeresésére az eredményes együttműködés érdekében.

Az őszinteség, a bizalom a szülő-óvodapedagógus között elengedhetetlen, hiszen az óvodai nevelés a családi nevelésre épül.

A gyermekek egészségének megőrzését, harmonikus fejlődését a családdal együttműködve, kiemelten a környezeti nevelésen és mozgáson keresztül valósítjuk meg, melyben nagy hangsúlyt fektetünk a természetes környezetben történő ismeretszerzésre és a környezetvédelemre.

Arra törekszünk, hogy óvodánk az önfeledt játszás, a mozgás, a sokoldalú tapasztalatszerzés színtere legyen. Az a hely, ahol a gyermekeket a biztonság, szeretet, derű, megértés veszi körül és a szülők tudják, hogy gyermekeik jó helyen vannak, örömmel töltik napjaikat.

Innovatív pedagógiai elveket vallunk, amihez olyan óvodai feltételrendszer kialakítására törekszünk, ahol a gyerekek aktív folyamatban, elsősorban a szabad játék során végezhetik közvetett és közvetlen tevékenységeiket. A gyerekekben fenntartjuk a természetes kíváncsiságukat, belső motiváltságukat. Biztosítjuk az elmélyült, zavartalan gyakorlást a cselekedtetés útján való tapasztalatszerzést, a fejlődésükhöz szükséges „elég” inger meglétét.

Alkalmazzuk az élménypedagógia elemeit. Kiemelt hangsúlyt kap az érzelmi intelligencia fejlesztése, a problémahelyzetek önálló megoldása, a konstruktív együttműködés kialakítása, a kooperativitás.

Pedagógiai szemléletünkben kiemelt szerepe van, a **környezettudatos magatartás kialakításának és a mozgásnak.**

A **környezetünk tevékeny megismertetése** által természetszerető – védő gyermekek nevelése a közös hitvallásunk.

A **tevékenység célja** a természet értékeit felfedező, szerető, környezetre figyelő, védő gyermekek nevelése, a természetes környezetben történő ismeretszerzés lehetőség szerinti biztosítása, a környezettudatosság és fenntarthatósága kialakítása.

A **tevékenység feladata** a példaértékű természet és környezetvédő magatartás közvetítése útján olyan gyermekek nevelése, akik tisztában vannak környezeti értékeikkel és szívesen gondozzák, védik azokat. Biztosítjuk az ökológiai szemlélet kialakulását, ami a fenntarthatóságot szolgálja.

A külső világ tevékeny megismerésén keresztül a helyi, szűkebb és tágabb természeti, társadalmi és tárgyi környezet megfigyelését, megismerését, tapasztalatok szerzését, a környezet adottságainak, sajátosságainak, hagyományainak ápolását szorgalmazzuk. A szülőföld szeretetére, a hazafiasságra való nevelést a néprajzi szokások, értékek megismerésén, ápolásán keresztül valósítjuk meg.

Zöld jeles napjaink:

Március 22- Víz világnapja

Április 22 – Föld világnapja

Május 10. – Madarak, fák napja

Szeptember 22. – Autómenetes világnap

Október 4. – Állatok világnapja

A **tevékenység időtartama** korcsoporttól és a tervezett tevékenység tartalmától függően 5-35 perces idővallumban valósul meg.

A **mozgás** áthatja az egész napi tevékenységet, minden lehetőséget kihasználunk a mozgásos tevékenységek végzésére. A mindennapos, szabad játékba ágyazott és szervezett mozgásos játékokon túl, közvetve kötelező, motiváción alapuló, játékos tartalommal átszőtt mozgásos tevékenységeket szervezünk.

A **tevékenység célja** a változatos mozgáslehetőségek biztosításával valósuljon meg a sokoldalú mozgásfejlesztés, az örömteli, játékos, szabad és tervezett mozgás által. A kooperatív mozgásos játékok alkalmazásával fejlődjön a gyermekek szociális érzékenysége, értékrendje, kompetenciája.

A **tevékenység feladata** az alapmozgásformák kialakítása, pontosítása és gyakorlása, az egyensúlyérzék sokoldalú fejlesztése, a tornaszerek és eszközök változatos használata, a

mozgásformák különböző kombinációinak használata. A mozgásos tevékenységek során törekszünk a változatos mozgásfeladatok, játékok alkalmazására.

Speciális gyakorlatokat is alkalmazunk a testi deformitások prevenciójára (lábstatikai és tartásjavító gyakorlatok).

Mozgásos tevékenységeinket úgy szervezzük, hogy megvalósulhasson a komplex pszichomotoros fejlesztés, a gyermekek teljes személyiségének minden oldalról megtámogatott formálása.

A gyermekek mozgásformáinak fejlesztésével párhuzamosan, tudatosan fejlesztjük a gyermekek mozgásra épülő pszichikus funkcióit (észlelését, figyelmét, emlékezetét, képzeletét, gondolkodását), melyek segítik őket környezetük hatékony felfedezésében.

Nagy hangsúlyt fektetünk a testséma kialakítására, fejlesztésére is, valamint a térérzékelés, téri tájékozódás formálására.

Különösen fontosnak tartjuk a szabadban végzett, megfelelő intenzitású szabad és tervezett mozgás biztosítását, a minél nagyobb időintervallumban eltöltött szabad levegőn való tartózkodást.

Külső és belső tereinket úgy rendeztük be, hogy a szabad mozgás lehetőségét minden évszakban és napszakban biztosítsuk, kihasználva a tornaterem és az udvar adta lehetőségeket.

A tevékenység időtartama korcsoporttól és a tervezett tevékenység tartalmától függően 5-35 perces idővallumban valósul meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekek igényű rehabilitációs foglalkozásának és fejlesztésének programja:

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs programja ötvözi a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda nevelési program része , ami figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit.

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztő foglalkozása a Móra Ferenc utcai óvodában történik.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszert és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg, a Megyei Szakértői Bizottság javaslata alapján.

A sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitáció fejlesztésének feladatai:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlesztése, testi-, szociális-, értelmi képességek fejlesztése, alakítása,
- az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása,
- speciális terápiák, módszerek alkalmazásával az egyre pontosabb észlelés, figyelem összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődésének segítése,
- a verbális és nonverbális kommunikáció kialakítása,
- a tanulási képességeket meghatározó struktúrák, a mozgásra épülő képességek fejlesztése,
- a differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással sokoldalú képességfejlesztés a hiányosan működő, vagy kevésbé sérült képességek korrekciója valamennyi területén.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- kognitív képességek fejlesztése,
- a szocializáció elindítása, elősegítése,
- a nagymozgások kialakítása, korrigálása,
- egyensúlyérzék fejlesztése,
- manuális készségek fejlesztése,
- beszédindítás, beszédszervek ügyesítése,
- a tanult készségek gyakorlatba való átültetése.

A rehabilitációs foglalkozás formáinak megvalósítása:

Jellegéből adódóan elsősorban a kötelező foglalkozásokat részesítjük előnyben, amit főként egyéni, mikro csoportos illetve csoportos fejlesztéseken keresztül valósítjuk meg. Kiemelt szerep jut a képesség szerinti differenciálásnak, az egyéni fejlesztésnek.

SZEGEDI ÚTI ÓVODA

„Együtt – Értük”

Tagintézményünk Kiskunfélegyháza város központjában helyezkedik el, a régi családi házból kialakított épületben több mint 70 éve óvoda működik. Az épületet tágas, árnyas udvar veszi körül, ahol a gyermekek mozgásfejlődését változatos játékeszközök biztosítják. Kettő vegyes életkorú gyermekcsoporttal működünk, férőhelyszámunk 42 fő. Dolgozóink szakmailag felkészültek, jól együttműködő közösséget alkotunk. Családias légkörű óvodánkban mindent megteszünk azért, hogy a gyermekek örömmel járjanak ide. A szülőkkel is az együttnevelésre törekszünk, kapcsolatunkat a családiasság, személyesség, partnerség jellemzi. Óvodánk elhelyezkedéséből adódóan gyakran látogatjuk a gyermekekkel a kulturális intézmények programjait, rendezvényeit.

Változó világunkban a modern élet negatív hatásaival szemben óvni és védeni kell gyermekeinket. A szülők és óvodapedagógusok felelőssége egyre nagyobb abban, hogy megőrizzük a gyermekkor nyugalmát, derűjét, ugyanakkor megalapozzuk az egész életen át tartó tanulást, és képessé tegyük gyermekeinket életcéljaik megvalósítására, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra.

Pedagógiai gyakorlatunkban nagy hangsúlyt fektetünk az erős család-óvoda kapcsolat kialakítására, hiszen ez fontos feltétele a gyermekek közösségbe való beilleszkedésének, optimális fejlődésének, és később az iskolai teljesítmény szempontjából is meghatározó. A szülőkkel való hatékony együttműködéssel növelhetjük annak esélyét, hogy ők is átveszik, alkalmazzák nevelési gyakorlatunkat. A családközpontú pedagógia gyakorlata alapján törekszünk arra, hogy minél jobban megismerjük óvodás gyermekeink családi hátterét, a családi nevelés jellemzőit, mivel így tudunk hatékonyan együttműködni, szükség esetén segítséget, támogatást nyújtani. Gyermekek óvodába lépésétől kezdve, bátorítjuk a szülőket arra, hogy aktívan vegyenek részt az intézmény életében. *(EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projekt Segédanyag a családközpontú pedagógia értelmezésének támogatására))*

Az óvodánkban biztosított kapcsolattartási formákkal, a szülők, családok számára szervezett programokkal, eseményekkel a család-óvoda kapcsolatának építését, erősítését támogatjuk.

- **Oviváró játszódelutánnal** májusban egy olyan lehetőséget kínálunk leendő óvodásaink és szüleik számára, ahol megismerkedhetnek az óvodai környezettel, a gyermekcsoportok pedagógusaival, dajka nénikkel, élményeket szerezhetnek az óvodai élettel kapcsolatban. *(Intézményi innováció EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projekt)*
- **Őszi – Téli projektdélután** nevelési évenként változó témával, pl. Állatok napja, Márton-nap, Adventi készülődés (november-december)
- **Családi nap** (május)
- **Óvodai karácsony**
- **Apával az óvodában** (január)
- **Anyák napja**
- **Nyílt nap** (március – április)
- **Családlátogatás** a gyermek óvodakezdését megelőzően, illetve indokolt esetben. A látogatáshoz a pedagógusok szempontsora állítanak össze

- Szülői értekezletek
- Fogadóórák
- Szülői postaláda
- Hirdetőtábla

Óvodai életünk szervezeti keretei

Csoportalakítás

A gyermekcsoportok összetételéről óvodánk nevelőtestülete dönt. A csoportok kialakításakor figyelembe vesszük a csoportszobák méretét, törekszünk a gyermekek életkori és nemek szerinti arányos elosztására, valamint a szülői igényeket is igyekszünk figyelembe venni.

Szervezett tanulás formái, munkaformái, időkeretei

A gyermekcsoportokban a foglalkozásokat szeptember harmadik hetétől május végéig szervezzük. Június elejétől augusztus végéig is megteremtjük az élményszerű, aktív tevékenységformák feltételeit. Heti ütemterveink összeállításában, napi tevékenységeink szervezésében a komplexitásra törekszünk. Tanulásszervezésünkben elsősorban a kötetlenség dominál, a tartalom, időkeretek, módszerek, munkaformák megválasztásánál alkalmazkodunk az adott korcsoporthoz, a gyermekek egyéni képességeihez. A tevékenységeink 5-35 perces időkeretben valósulnak meg.

Mozgás, mozgásos játékok

Heti egy alkalommal, azonos napon, azonos időben minden gyermekek számára a mozgást kötelező foglalkozásként szervezzük. A gyermekeket a két csoportból életkoruk és fejlettségi szintjük alapján külön-külön csoportba osztjuk, és így valósítjuk meg a mozgásos tevékenységet.

A külső világ tevékeny megismerése (matematikai tapasztalatszerzések)

A tervezett tevékenységek tartalmát alapvetően az évszakok, jeles napok, ünnepkörök határozzák meg. Törekszünk a közvetlen megfigyeltetésre, a játékos tapasztalatszerzésre. A témától, helyszíntől, feldolgozástól függően határozzuk meg a kötött vagy kötetlen szervezeti keretet, egyéni, páros, mikrocsoportos, frontális foglalkoztatási formát.

Verselés, mesélés

Irodalmi tevékenységeinket hetente két vagy több alkalommal valósítjuk meg a csoportokban kialakított szokásoknak megfelelően. A tevékenységek szervezeti kereteit a gyermekcsoport igényei alapján határozzuk meg.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ábrázoló tevékenységet hetente egy alkalommal kezdeményezzük, általában mikrocsoportos formában valósítjuk meg. A vegyes életkorú gyermekcsoporthoz igazodva legalább kétféle kivitelezési módot kínálunk az adott tartalom megvalósítására.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Zenei tevékenységeket kötött vagy kötetlen formában egyaránt szervezünk. A tervezett tartalmakkal élményszerűbbé tesszük más nevelési területek tevékenységeit is.

NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

Kiskunfélegyháza Város óvodái egységes intézményt alkotva, közös szakmai programot készítettek, melyben óvodáink megtartják sajátos arculatukat.

"Egészséges környezet - egészséges ember"

Egy olyan életmódszervezést választottunk helyi nevelési sajátosságunk alapjául, amely adottságainkra, szokásainkra, eddigi értékeinkre építve az egészségre nevelés feladatainak megvalósítását tartja legfontosabb feladatának.

A tárgyi környezetek eltérése ellenére azonosak fő céljaink, alapelveink, azonos értékeket tartunk fontosnak az óvodai nevelésünkben.

Az egészségmegőrzésre koncentrálni foglalkoztunk meg sajátos feladatainkat, ezért az egészséges életmód kialakítására, a testi, lelki, szellemi egészség megszerzésére, megőrzésére neveljük a gyermekeket.

Mottónk: "EGÉSZSÉGES, MINT A MAKK!"

A MAKK, mint rövidítés nevelésünk kiemelt területeit is szimbolizálja. Óvodáinkban a tevékenységek folyamatos gyakorlásán keresztül kiemelt szerepet kap

- a **M**ozgásfejlesztés,
- az **A**nyanyelvi nevelés,
- a **K**örnyezet megismerésére nevelés,
- a **K**apcsolatok alakítása, ápolása

Alapvető feladatunknak tekintjük a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítését, amely biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését, valamint azt a későbbi lehetőséget, hogy a mindennapi élet alternatívái közül a számára legegészségesebbet válassza.

Segítjük az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Egészségnevelésünk a testi egészség, a lelki egészség és a szellemi egészség területein valósulnak meg, amelyek egymással szorosan, számos formában összefonódnak.

Testben és lélekben egészséges, boldog és kiegyensúlyozott gyermek az, aki harmóniában él környezetével és önmagával.

Egészséges lesz testileg, ha:

- életmódja egészséges, mert az őt irányító felnőttek erre különös gondot fordítanak,
- sokat, kedvére mozoghat, mert a mozgás lételeme,
- edzett, motorikusan fejlett, mert kipróbálhatja magát, mire képes.

Egészséges lesz lelkileg, ha

- bízik önmagában, mert mi is bízunk benne,
- elfogad másokat, mert őt is elfogadják,
- képes a szeretetre, mert őt is szeretik,
- tudja, hogy segíteni jó, mert őt is segítették,
- megtanul együttműködni, mert a közösségben erre lehetősége van,
- vállalja cselekedeteit, mert igazságérzete úgy kívánja,
- érzelmileg kötődik szülőföldjéhez, nemzetéhez, mert jó tartozni valahová.

Egészséges lesz szellemileg, ha

- kezdeményező, tevékeny, mert módja van próbálkozni,
- óvja, védi környezetét, mert tudja, hogy az élet minden formája érték,
- könnyen kommunikál, gondolatait mások számára érthetően fogalmazza meg, mert anyanyelvén szívesen, gazdag szókincsrel beszél,
- önálló véleménye van, mert mindig meghallgatják,
- eligazodik a világ dolgaiban, mert értelmes szabályok között él,
- a közvetlen tapasztalatszerzés során alkalmazni képes tudás birtokába jut.
- rendelkezik azokkal a kompetenciákkal, amelyek az egész életen át tartó tanuláshoz szükségesek.

Az egészség fenntartása nem spontán folyamat, hanem tudatos tevékenységet igényel. Gyermekkorban alakulnak ki a későbbi életüket meghatározó szokások, viselkedések.

Szorosan együttműködünk a családdal, mert fontos a számunkra, hogy a szülők érezzék a gyermekük jó helyen, biztonságban van.

A képességfejlesztés kiemelt figyelmet kap gyakorlatunkban. Fontosnak tartjuk a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazni képes tudást középpontba helyezzük, megalapozzuk az egész életen át tartó tanulást, és képessé tesszük gyermekeinket életcéljaik megvalósítására, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra.

A tanulószervezésben elsősorban a kötetlenség dominál. Heti 1 alkalommal a mozgást kötelező foglalkozásként szervezzük, illetve alkalmanként a matematikát és az ének-zenét nagycsoportban. Mindig a téma határozza meg a foglalkozás szervezeti keretét, amelyet a

csoport óvónője dönt el. Óvodapedagógusainknak módszertani szabadságot biztosítunk. Tematikus terveinkben, a napi tevékenységek megszervezésében a komplexitásra törekszünk. Alkalmanként projekteket készítünk, s ez határozza meg heti ütemtervünket. Nagy hangsúlyt fektetünk a kapcsolattartásra, ezen belül is a szülőkkel való jó kapcsolatra. Ennek elmélyítését szolgálja a Móravárosi Óvodában az év folyamán több alkalommal egy-egy projekt-hét zárásaként a „Családi délutánok” megrendezése, illetve év végén egy egész szombat délelőttöt betöltő Családi nap.

IX. Az óvoda kapcsolatai

A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda intézményei, kapcsolatainak alakításával a gyermekek fejlődését kívánja segíteni. Az együttműködés formái változatosak, módszereiben alkalmazkodnak a konkrét célokhoz, feladatokhoz.

Az óvoda kapcsolataiban nyitott, és kezdeményező partnereivel.

Szoros kapcsolatot tartunk a családokkal és azokkal az intézményekkel, melyek az óvodába lépés előtt, valamint az óvodai élet során és után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

1. Szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve és segítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Szoros együttműködés kialakítására törekszünk, mely a kölcsönös bizalomra épül, korrekt, őszinte partneri viszony.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, törekszünk a családhoz illeszkedő segítségnyújtás megadására.

A kapcsolattartás formái:

- családlátogatás – szükség szerint
- anyás beszoktatás,
- szülői értekezletek
- fogadó órák
- Nyílt napok
- munkadélutánok
- rendezvények, ünnepi alkalmak
- folyamatos kapcsolattartás, kötetlen beszélgetések, eszmecsere

A Szülői Közösség képviselőivel Együttműködési megállapodás alapján tartjuk a kapcsolatot.

2. Kapcsolat társintézményekkel

Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

A bölcsődékkal elsősorban azok az óvodák tartanak szoros kapcsolatot, melyek területi elhelyezkedésük folytán nagyobb létszámban vesznek fel onnan gyermekeket. Kapcsolatuk szoros és személyes. Az óvodai beiratkozást megelőzően az óvodapedagógusok szülői értekezleten adnak tájékoztatást az óvodai életéről. A bölcsődések látogatást tesznek az óvodában. A bölcsődéből érkező gyermekeket a gondozónők is fogadják az óvodai élet első napjaiban. Kölcsönös eszmecsere folyik a gondozónők és az óvodapedagógusok között.

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Gyermekcsoportjaink rendszeresen látogatják a Művelődési központ, a Kiskun Múzeum, a Városi Gyermekek Könyvtár rendezvényeit. Igénybe vesszük az óvodai nevelőmunkát segítő, azt gazdagító szolgáltatásaikat. Alkalmanként kezdeményezzük a programok óvodában

történő kihelyezését. Alkalmi szereplések vállalásával segítjük rendezvényeik sikeres megvalósulását.

Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel

Előkészítő, szervezőmunkával segítünk abban, hogy a szükséges vizsgálatokon részt vegyenek a gyerekek. Segítséget biztosítunk az időszakos ellenőrzések lebonyolításához. Felvilágosító, tájékoztató előadások megtartására kérjük és várjuk az egészségügyi dolgozókat.

Kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálattal

A gyermekek problémáinak feltárására tematikusan, illetve folyamatosan kerül sor. A szakszolgálat gyógypedagógusainak munkáját szükség esetén együttműködési megállapodás keretében, a sajátos nevelési igényű kisgyermekek fejlesztése során vesszük igénybe. Együttműködünk az iskolai alkalmasság megállapításában, az iskolakészültségi szint eléréséig vezető úton.

A fejlesztő foglalkozások a Pedagógiai Szakszolgálatnál és az óvodában kihelyezetten történnek. Szoros, személyes kapcsolatot törekszünk ápolni a szakdolgozókkal, mely a gyermekek fejlődéséhez szükséges feladatok összehangolását is tartalmazza.

A Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottsággal a szakszolgálaton keresztül tartunk kapcsolatot.

Kapcsolat a szociális ellátórendszer intézményeivel, és a segítő hálózattal

A fenntartó Önkormányzatok illetékes osztályaival, a Gyámhivatallal, a Gyermejjóléti Szakszolgálattal, tartunk kapcsolatot. A rászoruló családokat intézményi lehetőségeinkkel, eszközeinkkel törekszünk segíteni. Tanácsadással, felvilágosítással, ha szükséges intézkedések megtételével nyújtunk segítséget a gyermekeknek és családjaiknak.

Közreműködünk a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztető környezetben, nagycsaládban nevelkedő, tartós betegségben szenvedő gyermekek nyilvántartásában, ellátásában.

A jelzőrendszerben elfoglalt szerepünkből adódó feladatainkat nagy felelősséggel törekszünk ellátni. A gyermekvédelmi feladatok ellátása során kérésre pedagógiai jellemzést adunk, környezettanulmányt végzünk. Megbízottjaink rendszeresen részt vesznek a Gyermejjóléti Szolgálat által szervezett esetmegbeszéléseken.

Kapcsolat a védőnői hálózattal

Az óvodában a védőnői feladatok végzése. A gondozás éves munkaterv szerint történik, mely a jogszabályoknak/ módszertani útmutatóknak megfelelően a tanuló szükségletei

szerint a családi környezet ismeretén alapul. Részt vesz az 1-es típusú diabéteszes gyermeke ellátásában.

Kapcsolat a fenntartó Önkormányzattal

Az óvoda vezetője tartja a kapcsolatot az Önkormányzatok, Járási Hivatal illetékes osztályaival.

Kapcsolat az egyházak képviselőivel

Törvényi kötelezettségünkben adódóan tagóvodánként évente történik felmérés a szülői igényekről, s ennek alapján biztosítjuk az egyházak képviselői számára a helyet és a nevelési időn túli időt a hitoktatás számára.

Óvoda és iskola kapcsolata

A kapcsolat célja az óvoda-iskola átmenet megsegítése. Az intézmények közötti kapcsolat hagyományokra épülő. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

A kapcsolattartás formái:

- kölcsönös szakmai látogatás év elején és év végén – Nyílt napunkra sok szeretettel várjuk a tanítókat. Célunk, hogy minél több szülő érdeklődését felkeltsük, hiszen így alkalmuk nyílna arra, hogy gyermekük munkáját, csoportban való tevékenységét, társaikhoz való viszonyulását megfigyelhessék. Jó alkalom a tanítónőknek, leendő iskolásoknak, hogy egymással kicsit közelebbről is megismerkedjenek, közösen tevékenykedhessenek, beszélgessenek. Pedagógiai programunkat, nevelési gyakorlatunkat megismertetjük a tanítókkal, lehetőséget biztosítunk, hogy óvodai környezetükben ismerhessék meg a gyermekeket. Tájékoztatást adunk a bevált pedagógiai módszerekről.
- Gyermekcsoportokkal is látogatást szervezünk az iskolába. A minél zökkenőmentesebb átmenet érdekében fontosnak tartjuk, hogy nagycsoportosaink megismerkedjenek a leendő tanítónőkkel, az iskolával, annak környezetével. Ennek érdekében lényeges, hogy kihasználjuk a lehetőséget és a meghívásnak eleget téve, ellátogatunk az iskolába.

Óvodásaink bekapcsolódhatnak az elsősök munkájába, találkozhatnak egykori óvodás társaikkal, akikkel közösen énekelhetnek, körjátékot játszhatnak.

Ezen alkalommal tovább mélyíthetik kapcsolataikat leendő tanító nénijükkel. Célunk az, hogy a tavalyi nagycsoportos óvodásaink beszámolhassanak iskolával kapcsolatos élményeikről, ezzel is felkeltve az iskola iránti érdeklődést. Biztosítjuk a lehetőséget az iskolában tanultak bemutatására, mely ösztönzőleg hathat az óvodás gyermekekre.

Az iskolák ajánló programjait hozzáférhetővé tesszük a szülők számára.

Ezekon az iskolai rendezvényeken a leendő első osztályos tanítónők tartanak közös foglalkozást az óvodásoknak

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn, a város testvér települései közül a Korondi óvodával

A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda tagintézményeinek kapcsolata

A kapcsolattartás formái az SZMSZ-ben foglaltak szerint

- Közös nevelőtestületi értekezletek
- Tagintézmény szintű nevelőtestületi értekezletek
- Szakmai előadások, bemutató foglalkozások
- Intézményi szintű munkaközösségek
- Intézmények közötti team munka
- Vezetői szinten rendszeres kapcsolattartás: értekezletek, megbeszélések, konzultációk, egyeztetések szóban és írásban, interneten

Érvényességi rendelkezések

A pedagógiai program érvényességi ideje:

A nevelőtestület általi elfogadása után– határozatlan időre

A program módosításának lehetséges indokai:

- ✓ ha szervezeti átalakulás szükségessé teszi
- ✓ ha a nevelőtestület 51 %-a kezdeményezi a változást
- ✓ ha a pedagógiai program felülvizsgálata során szakmai munkaközösség szaktanácsadó, szakértő módosítást javasol
- ✓ ha az egyeztető fórum, illetve a fenntartó javasolja
- ✓ a programban még meg nem jelenő fejlesztő kezdeményezések elindítása
- ✓ új programelem beépítése, valamint a meglévő programok módosítása, pontosítása, átalakítása, törvényi változásoknak megfeleltetése
- ✓ az óvoda vezetője, és a tagintézmény vezetők egy személyben is kezdeményezhetik a program módosítását

A programmódosítás előterjesztésének módja:

- ✓ írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőjének
- ✓ a módosítási javaslat előterjesztése a nevelőtestület számára

A módosításról szóló döntés előzetes véleményezése, a módosítás elfogadása a nevelőtestület kompetenciájára tartozik.

Legitimációs záradék

Intézmény OM - azonosítója: 200962	Készítette a nevelőtestület: Intézményvezető Ph
---	---

Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások	
Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai progr amot a 236/2022 határozatszámon a nevelőtestület elfogadta: nevelőtestület nevében	Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján Csernus Krisztina mint az Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda vezetője nyilatkozom, hogy a pedagógiai program jelenlegi módosítása a fenntartótól többletfinanszírozást nem igényel. Intézményvezető Ph
Az Nkt 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai programot az óvoda vezetője a 236/2022 határozatszámon jóváhagyta óvodavezető Ph	
A pedagógiai program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak a szülői közösség képviselőjében	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: https://www.felegyhaziovoda.hu	Érvényes: A kihirdetés napjától 2022. 09.01. visszavonásig
	Iktatószám: 236/2022 Készült: 3.eredeti példány

Érvényességi rendelkezés

A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda Óvoda pedagógiai programja 2022. augusztusában

Érvényessége:

Az óvodavezető jóváhagyását követően a kihirdetés napján 2022.09.01- jén lép életbe és visszavonásig érvényes. Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a 2602021-es határozatszámon jóváhagyott Pedagógiai Program.

Területi hatálya kiterjed:

- Óvoda területére
- az óvoda által szervezett – a pedagógiai program megvalósításához kapcsolódó – óvodán kívüli programok helyszínére

Személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre
- továbbá azon személyekre, akik az intézményekkel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az feladatainak megvalósításában

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:-

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása:

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet a(z):

- óvodavezető
- nevelő testület bármely tagja
- szakmai munkaközösség
- szülői szervezet
- óvoda fenntartója

A pedagógiai program módosítását az érvényes és hatályos jogszabályok alapján a nevelőtestület fogadta el és az óvoda vezetője hagyta jóvá. A módosított és jóváhagyott pedagógiai programot, 2022.09.01.napjától kell bevezetni.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános. 1 – 1 példányát a nevelőtestületi szobában, ill. az óvodatitkár irodájában helyezük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében. Ezen kívül az óvoda honlapján is megtekinthető: <https://www.felegyhaziovoda.hu/>

Egy – egy példánya a következő személyeknél, intézménynél, illetve további helyeken található:

- óvoda fenntartójánál,
- óvoda irattárában,
- óvoda vezetőjénél,
- tagintézményeknél,
- óvoda csoportjaiban.

Módosításának indoka lehet

- jogszabályi változás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- a nevelőtestület munkatervében szereplő évenkénti felülvizsgálat eredménye alapján tett javaslat

Tájékoztatás a pedagógiai programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az óvodavezető vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról.

Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az óvodavezető vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy előre egyeztetett időpontban nyújt tájékoztatást az óvoda pedagógiai programjáról, mely az óvoda honlapján is folyamatosan megtekinthető.

A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda vezetőjétől, vezető-helyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A pedagógiai programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor felteheti az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Szóbeli érdeklődésre a szülő szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől.

Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az óvodavezető- helyettesnek címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

